Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2024

Gemeente Utrecht

Inhoudsopgave

Voorwoord 5

Deel 1 | Voorjaarsnota 2024 6

1. Blijven kiezen voor de toekomst 7

1.1 Lastige tijden vragen om lastige keuzes 7

1.2 Inhoudelijke keuzes voor structureel tekort 8

1.3 Uitdagingen op meerdere fronten 10

2. Financieel vertrekpunt en toelichting 12

2.1 Inleiding 12

2.2 Toelichting op het startsaldo 13

2.3 Groeikader 16

2.4 Knelpunten 17

3. Inhoudelijke ontwikkelingen die aandacht en bijsturing vragen 25

3.1 Hervormingen sociaal domein 25

3.2 Wonen en opvang 27

3.3 Investeringen in de groei van de stad 28

3.4 Netcongestie 30

4. Financiële strategie 31

4.1 Financieel-technisch beleid 31

4.1.1 Risico-inschatting voor de verwachte Rijksinkomsten 32

4.1.2 Inzet eigen vermogen 33

4.1.3 Financieel-technische maatregelen 35

4.2 Haalbaarheid investeringen tegen het licht: reëel ramen 35

4.3 Concrete bezuinigingsmaatregelen 37

4.3.1 Inleiding, proces 37

4.3.2 Maatregelen per programma 38

4.3.3 Bezuinigingen op investeringen 50

4.4 Hervormingsbezuinigingen 52

4.5 Opbrengstenverhoging 55

Deel 2 | Eerste Bestuursrapportage 2024 58

5. Inleiding 59

6. Majeure ontwikkelingen en bijstellingen 61

6.1 Majeure ontwikkelingen 61

6.1.1 Betrouwbare Overheid 61

6.1.2 Ontwikkelen en wonen voor iedereen 61

6.1.3 Klimaatvriendelijke stad 61

6.1.4 Duurzame bereikbaarheid 61

6.1.5 Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed 61

6.1.6 Veilige stad 61

6.1.7 Passende ondersteuning en opvang 61

6.1.8 Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid 61

6.1.9 Kansrijk opgroeien 61

6.1.10 Levendige en gezonde stad 61

6.1.11 Algemene Middelen en Overhead 62

6.2 Majeure bijstellingen 62

7. Budgettair neutrale bijstellingen 63

7.1 Onttrekkingen en stortingen in (bestemmings)reserves 63

7.2 Verhogen baten en lasten 63

7.3 Verlagen baten en lasten 65

7.4 Verschuiven gelden binnen een programma 65

7.5 Verschuiven gelden naar ander programma 66

7.6 Overhevelen via algemene dekkingsreserve 66

7.7 Bijstellingen investeringskredieten 66

7.7.1 Ontwikkelen en wonen voor iedereen 67

7.7.2 Duurzame bereikbaarheid 67

7.7.3 Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed 70

7.7.4 Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid 72

7.7.5 Kansrijk opgroeien 72

7.7.6 Levendige en gezonde stad 73

8. Voortgang uitvoering coalitieakkoord 75

8.1 Mijlpalen in Q3 en Q4 2023 75

8.2 Wijzigingen in de planning 77

9. Corresponderende posten **80**

Bijlagen

Bijlage 1 | Planning uitvoering coalitieakkoord 85

Bijlage 2 | Budgetneutrale bijstellingen 88

Bijlage 3 | Instellen reserves 99

Bijlage 4 | Geheime bijlagen 103

Voorwoord

Raadsvoorstel nummer: 12308782
Utrecht, 16 mei 2024

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2024 van de gemeente Utrecht, inclusief de Eerste Bestuursrapportage 2024. De voorjaarsnota maken we jaarlijks als voorbereiding op de Programmabegroting 2025. Met de voorjaarsnota actualiseren we het financiële beeld en leggen we waar nodig nieuwe keuzes voor.

De secretaris,
Michiel J. Ruis

De burgemeester
Sharon A.M. Dijksma

Deel 1 | Voorjaarsnota 2024

1. Blijven kiezen voor de toekomst

1.1 Lastige tijden vragen om lastige keuzes

Utrecht is één van de snelst groeiende steden van Nederland. Een stad waar iedereen welkom is om te wonen, werken, studeren en om te genieten van alles wat Utrecht te bieden heeft. Utrecht is een levendige stad, die zich blijft ontwikkelen. Voortdurend zijn we samen met de gemeenteraad, inwoners en onze partners in de stad bezig om Utrecht nog mooier en beter te maken.

Waar we echter niet van weg kunnen en willen lopen, is dat we met elkaar voor een aantal grote uitdagingen staan. De financiële situatie van de gemeente Utrecht is het afgelopen jaar flink verslechterd. Vooral als gevolg van tegenvallende inkomsten van het Rijk is het tekort op de gemeentelijke begroting fors toegenomen. Hierdoor staan we voor een omvangrijke financiële uitdaging. Ook wij moeten nu voor het eerst in jaren forse bezuinigingsmaatregelen nemen in de voorjaarsnota, waar veel gemeenten al eerder moesten bezuinigingen.

Daarbij hebben we te maken met een aantal andere grote opgaven, zoals de gevolgen van netcongestie. Het stroomnet kan de toenemende vraag door groei en verduurzaming niet aan. Als we niets doen, dreigt de stad op slot te gaan. We blijven geconfronteerd met een stijgende zorgvraag en zien een toenemende druk op het zorglandschap voor verblijf en opvang en op de gehele woningmarkt. Krapte op de arbeidsmarkt zorgt vooral bij onze partners in de stad voor grote uitdagingen.

Het college wil daarom het huishoudboekje op orde brengen en tegelijkertijd investeringen blijven doen op de plekken waar dit het hardste nodig is. Bij de soms pijnlijke keuzes die we hiervoor hebben gemaakt, is een aantal principes leidend:

We houden de basis op orde

Iedere Utrechter moet kunnen rekenen op een veilige, leefbare stad met een benaderbare gemeente. We blijven onze wettelijke taken uitvoeren. Maar we zetten de tering naar de nering: we kijken naar wat we kunnen laten en hoe we dingen met minder geld kunnen doen. Hoe we kunnen voorkomen, in plaats van genezen. Waar het kan, zullen we versoberen, zodat we met minder geld toch blijven doen wat nodig is.

Concreet betekent dit dat we de keuzes die we maken onze basistaken, die zo belangrijk zijn voor de inwoners van de stad, zoveel mogelijk ontzien. We zetten onze reserves in om de eerstkomende jaren het tekort te overbruggen en nemen vervolgens structurele bezuinigingsmaatregelen. In deze voorjaarsnota lossen we bovendien een aantal knelpunten op, om de basis en de dienstverlening op orde te houden.

Wonen, kansengelijkheid en klimaat blijven onze speerpunten

De woningnood, kansenongelijkheid en klimaatcrisis vormen een grote bedreiging voor de toekomst van onze stad. We blijven ongelijk investeren in gelijke kansen en we ontzien kinderen en kwetsbaren zoveel mogelijk.

Concreet betekent dit dat ook in deze voorjaarsnota de ambities uit het coalitieakkoord overeind blijven. We houden koers, maar temporiseren sommige ambities en we bezuinigingen niet eerder dan noodzakelijk. We hebben kritisch gekeken wat het meest bijdraagt aan de ambities van de gemeente.

We blijven investeren in onze stad

We blijven noodzakelijke investeringen in onze stad doen, want juist als het economisch tegenzit, moet je tegensturen, anders worden kwetsbare mensen het kind van de rekening. Maar we doen dit realistisch, want als je minder te besteden hebt, kun je ook niet al je plannen op dezelfde manier uitvoeren. We streven daarom niet altijd meer naar een tien en nemen soms genoegen met minder.

Concreet betekent dit dat we ook in deze voorjaarsnota vasthouden aan onze ambitie om te groeien in balans. Daarbij maken we soberder keuzes voor onze investeringen in bijvoorbeeld groen of speelvoorzieningen.

1.2 Inhoudelijke keuzes voor structureel tekort

De Programmabegroting 2024 liet vanaf 2026 een tekort zien van ruim 35 miljoen euro. In februari hebben we in de raadsbrief *Groter tekort op inkomsten vanuit het Rijk* aan uw raad verteld dat het financiële tekort groter is dan tot dan toe werd verwacht. Door autonome en onvermijdelijke ontwikkelingen, zoals loon-, prijs-, en renteontwikkelingen, compensatie via het gemeentefonds, het moeten voldoen aan Europese richtlijnen voor informatiebeveiliging en de bijstelling van budget om ons vastgoed te kunnen onderhouden, is het totaal op te lossen structurele tekort 93,4 miljoen euro.

Financieel beeld Voorjaarsnota 2024

Bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028	Structureel
Programmabegroting 2024	0	0	-35.596	-37.436	-35.870	-35.870
Autonome ontwikkelingen	-79.308	-47.034	-46.386	-43.226	-45.984	-47.441
Groeikader – baten	0	9.151	6.621	8.911	12.336	12.336
Groeikader – lasten	0	-9.151	-6.621	-8.911	-12.336	-12.336
Knelpunten	-14.725	-10.799	-13.619	-13.912	-10.200	-7.940
Bijsturingen	-2.855	-3.420	-2.319	-2.152	-2.152	-2.152
Startsaldo Voorjaarsnota 2024	**-96.888**	**-61.253**	**-97.921**	**-96.726**	**-94.207**	**-93.404**
1. Financieel-technisch beleid	96.259	23.399	10.518	13.327	10.357	12.806
2. Reëel ramen	7.423	8.475	10.181	7.132	2.668	850
3. Concrete bezuinigingsmaatregelen	3.337	10.337	24.247	31.583	32.807	31.659
4. Hervormingsbezuinigingen	0	0	20.000	23.000	24.000	25.000
5. Opbrengstenverhoging	0	19.283	22.545	23.090	23.090	23.090
6. Kasschuif	-10.131	-240	10.429	-1.406	1.286	0
Financiële strategie	**96.888**	**61.253**	**97.921**	**96.726**	**94.207**	**93.404**
Eindsaldo Voorjaarsnota 2024	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Financiële strategie

Dit is de eerste voorjaarsnota sinds jaren waarin we stevig moeten bezuinigen. De actuele financiële situatie maakt echter niet dat optimisme heeft plaatsgemaakt voor pessimisme. We maken inhoudelijk keuzes om het structurele tekort op te lossen; we maken geen zaken stuk. De eerdergenoemde principes blijven we steeds hanteren, maar het is onvermijdelijk dat keuzes pijnlijk uitwerken en ook ambities van de gemeente zullen raken.

We hebben een financiële strategie uitgewerkt om het tekort op korte en lange termijn op te lossen en om de financiële positie van de gemeente Utrecht te versterken. Deze strategie is in hoofdlijnen toegelicht in de eerdergenoemde raadsbrief en bestaat uit onderstaande onderdelen, waarbij ook binnen de onderdelen keuzes worden gevraagd:

- Financieel-technisch beleid;
- Haalbaarheid investeringsbegroting tegen het licht: reëel ramen;
- Concrete bezuinigingsvoorstellen;
- Aanvullende hervormingsbezuinigingen.

Financieel-technisch beleid

Met het financieel strategisch beleid maken we een inschatting van de inkomsten van het Rijk en kijken we naar de mogelijkheden voor de inzet van het eigen vermogen (reserves) om met name het tekort op de korte termijn (2024 en 2025) op te lossen.

Voor de inzet van het eigen vermogen laten we de activareserve gedeeltelijk vrijvallen voor investeringen die zijn gerealiseerd. Tegenover deze vrijval staat dan de toevoeging van een structureel budget voor de kapitaallasten van de bijbehorende investeringen. Daarnaast maken we financieel-technische keuzes, bijvoorbeeld in de manier van indexeren.

Reëel ramen

Er is de afgelopen jaren sprake van onderbesteding, door planningsoptimisme, waarbij ervan uit wordt gegaan dat investeringen eerder gerealiseerd kunnen worden dan in werkelijkheid het geval is.
In deze voorjaarsnota laten we zien waar meer kapitaallasten zijn geraamd dan zullen worden uitgegeven. Door investeringen reëel te ramen ontstaat een incidenteel voordeel. Dit is een eerste stap op weg naar een haalbare investeringsbegroting. Voorstellen tot bewust uitstellen of schrappen van investeringen vallen onder de concrete bezuinigingsmaatregelen.

Concrete bezuinigingsvoorstellen

In april heeft u de ambtelijke rapportage ontvangen van de inventarisatie die is gemaakt om bezuinigingsopties en de consequenties daarvan in beeld te brengen. Deze zijn waardenvrij geformuleerd en de wenselijkheid kwam daarin niet tot uitdrukking. Voor het Meerjarenprogramma Ruimte (MPR) is een aparte inventarisatie gemaakt, omdat dit gaat om investeringen. Het schrappen of uitstellen van de investeringsprojecten leidt tot een structurele bezuiniging, waarmee ook de ambities uit de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 (RSU 2040) worden geraakt.

Om het huishoudboekje op orde te brengen, zijn deze structurele bezuinigingen nodig. In deze voorjaarsnota staat welke concrete besparingen wij voorstellen. Dit gaat om besparingen op uitgaven en op investeringen. We realiseren ons dat deze keuzes inwoners en partners in de stad zullen raken, en ook onze eigen organisatie. We willen het financiële tekort daarom niet opvangen met alleen concrete bezuinigingsmaatregelen. Dit zou een te zware wissel trekken op de stad en met name op de meest kwetsbare inwoners.

Hervormingsbezuinigingen
Daarom zijn extra structurele bezuinigingen nodig vanaf 2026. Dat willen we doen met hervormingsbezuinigingen. Hervormen is veranderen met als doel structureel verbeteren. Met deze hervormingen kijken we vanzelfsprekend kritisch naar de gemeente en de gemeentelijke organisatie. De ambitie is om efficiënter te werken en simpeler te organiseren. Dit zal effect hebben op de omvang van de organisatie.

Door deze hervormingen goed door te voeren, besparen we kosten. Tegelijk willen we met de hervormingen een deel van de oplossing bieden voor problemen zoals het tekort aan mensen bij ons én bij onze partners. In deze voorjaarsnota geven we een eerste aanzet voor deze hervormingsbezuinigingen.

Opbrengstenverhoging
Als gevolg van de grote kortingen vanuit het Rijk zien we ons ook genoodzaakt om een aantal lastenverzwaringen door te voeren. Het valt ons niet licht dat wij van velen een bijdrage vragen om de grote uitdagingen van Utrecht het hoofd te bieden. Daarom geldt voor onze bezoekers straks een hogere toeristenbelasting. Ook verhogen we de parkeertarieven van onze eigen parkeergarages en zullen we leges meer kostendekkend maken. Op deze manier ontzien we wel de meest kwetsbare mensen.

We zien ons helaas ook genoodzaakt om de onroerendezaakbelasting (OZB) te verhogen. Daarbij tekenen we aan dat als het Rijk voor de Programmabegroting 2025 besluit tot een reële vergoeding voor de taken van gemeenten we deze maatregel als eerste zullen schrappen of verminderen.

Extra middelen Rijk
De inkomsten uit het gemeentefonds blijven onzeker, maar er is sprake van beweging. Het demissionaire kabinet heeft in zijn voorjaarsnota voorgesteld om extra middelen beschikbaar te stellen. Met deze extra middelen worden twee weeffouten uit het gemeentefonds gecorrigeerd: zo komt de opschalingskorting vanaf 2026 definitief te vervallen. Daarnaast worden de stijgende kosten voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) reëel gecompenseerd. Extra inkomsten van het Rijk hebben wij eerder, ook op verzoek van de raad, als risico-inschatting opgenomen. Voor de opschalingskorting kunnen we nu een voordeel van 15 miljoen euro inboeken, naast een voordeel voor de Wmo. Tegenover de extra middelen staat een eenmalige korting in 2025. Van structureel passende inkomsten voor de uitvoering van onze taken is nog helemaal geen sprake. De enorme korting van het Rijk op het gemeentefonds (2,3 miljard euro) blijft bestaan.

1.3 Uitdagingen op meerdere fronten

Naast de grote financiële uitdaging zien we ons als gemeente gesteld voor een aantal andere problemen die ons dwingen om keuzes te maken.

Gevolgen van netcongestie
We staan in Nederland voor belangrijke uitdagingen zoals de energietransitie en woningbouw. Hiervoor is een goed functionerende energie-infrastructuur nodig. De afgelopen jaren is er een groeiend tekort op het elektriciteitsnetwerk ontstaan: vraag en aanbod van elektriciteit zijn hoger dan de beschikbare netcapaciteit. Het elektriciteitsnet is op veel plekken overbelast. Ook Utrecht ondervindt de problemen van een vol stroomnet. Als gevolg dreigt stilstand op twee fronten: stedelijke ontwikkelingen en de verduurzaming van de stad. Netcongestie heeft grote impact op vrijwel alle grotere gebiedsontwikkelingen in de stad Utrecht en daarmee op het merendeel van de geplande woningbouw in de komende jaren.

Het streven is om een verslechtering van de congestiesituatie en verdere vertraging van de gemeentelijke ambities zoveel mogelijk te voorkomen. We zetten in op tijdelijke oplossingen voor woningbouw en de bouw en renovatie van maatschappelijke voorzieningen en scholen. Als lid van de regionale Energy Board werken we samen met de provincie, regiogemeenten, netbeheerders en het Rijk aan een noodplan.

Wonen en opvang

Er is een groot tekort aan woonruimte voor alle woningzoekenden. Regulier woningzoekenden hebben te maken met lange wachttijden voor een sociale huurwoning. Kwetsbare groepen, zoals jongeren die verblijven in jeugdzorginstellingen, nieuwkomers met een verblijfsvergunning en mensen uit de maatschappelijke opvang zijn eveneens aangewezen op deze sociale huurwoningen. Het tekort aan huisvesting voor deze kwetsbare doelgroepen leidt daarmee tot druk op het totale zorglandschap voor verblijf en opvang. Er is een direct verband tussen de realisatie van woningen en de druk op de opvang. We zetten daarom onder meer in op realisatie van zoveel mogelijk woningen in het sociale segment.

Krapte op de arbeidsmarkt

We hebben extra aandacht voor de krapte op de arbeidsmarkt. De verwachting is dat deze krapte de komende jaren aan zal houden. Het gevolg is meer schaarste van vooral senior- en specialistische functies in onze organisatie en bij onze partners in de stad. Dit heeft effect op de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening én de uitvoering van opgaven voor de stad. De gemeente heeft vooral te maken met een hoge uitstroom van jongere mensen. Dat is iets dat onze aandacht vraagt.

In het sociaal domein zien we nu al een groot tekort aan arbeidskrachten, bijvoorbeeld bij de thuiszorg en de acute opvang GGZ. Daarom is het noodzakelijk andere en innovatieve manieren van het aanbieden van zorg te onderzoeken.

Hervormingen sociaal domein

Na de decentralisaties in 2015 is het de gemeente Utrecht met een samenhangende aanpak binnen het sociaal domein gelukt om als een van de weinigen in Nederland het sociaal domein binnen de kaders van de begroting uit te voeren.

Inmiddels zien we een sterk stijgende vraag naar zorg op basis van de Jeugdwet en de Wmo en daarbij een sterke stijging van de kosten. Daarom hebben we in de Voorjaarsnota 2023 hervormingen in het sociale domein aangekondigd als een belangrijke eerste stap naar een duurzaam houdbaar sociaal domein. Onze aanpak is inhoudelijk gedreven en leidt niet tot afbraak van het sociaal domein. Hiermee maken we ons ook in deze tijd van toenemende schaarste hard voor kansengelijkheid en zorgen we ervoor dat de middelen die we beschikbaar hebben, gaan naar de mensen die dit het hardst nodig hebben. In deze voorjaarsnota worden de contouren van deze hervormingen geschetst.

Tot slot

De grote uitdagingen waar we ons voor gesteld zien, brengen dilemma’s met zich mee. In de RSU 2040 zijn bijvoorbeeld grote ambities geformuleerd over de groei van de stad. We willen groeien in balans en zorgen dat Utrecht zoveel mogelijk een stad voor iedereen is. Een groene en gezonde stad, die in al haar ontwikkelingen oog heeft voor het karakter van de stad. Die ambities blijven bestaan, maar we zullen de komende jaren investeringen anders, later of minder moeten doen. Wat we echter niet gaan doen, is stilstaan en een hek bouwen om de stad. Stilstand is achteruitgang. Ook in deze lastige financiële tijd blijft dit college investeren in de toekomst.

2. Financieel vertrekpunt en toelichting

2.1 Inleiding

In het vorige hoofdstuk is het vertrekpunt van deze voorjaarsnota met een structureel tekort van 93 miljoen euro al kort geschetst. Onderstaande tabel geeft nogmaals het financiële vertrekpunt weer. In de volgende paragrafen geven we een specificatie en toelichting op het startsaldo van deze voorjaarsnota, zoals de autonome ontwikkelingen, het groeikader en de knelpunten. In hoofdstuk 4 lichten we vervolgens onze oplossingsrichtingen toe, waarmee we voor 2024 en 2025 een sluitend saldo realiseren en voor de periode daarna een structureel sluitende begroting.

Bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028	Structureel
Programmabegroting 2024	0	0	-35.596	-37.436	-35.870	-35.870
Autonome ontwikkelingen	-79.308	-47.034	-46.386	-43.226	-45.984	-47.441
Groeikader - baten	0	9.151	6.621	8.911	12.336	12.336
Groeikader - lasten	0	-9.151	-6.621	-8.911	-12.336	-12.336
Knelpunten	-14.725	-10.799	-13.619	-13.912	-10.200	-7.940
Bijsturingen	-2.855	-3.420	-2.319	-2.152	-2.152	-2.152
Startsaldo Voorjaarsnota 2024	**-96.888**	**-61.253**	**-97.921**	**-96.726**	**-94.207**	**-93.404**

2.2 Toelichting op het startsaldo

Onderstaande tabel geeft het financiële vertrekpunt van deze voorjaarsnota meer gedetailleerd weer. Het vertrekpunt is de Programmabegroting 2024. Daarna volgen de autonome ontwikkelingen, het groeikader (neutraal), de knelpunten en de bijsturingen. Deze onderdelen worden onder de tabel verder toegelicht.

Bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028	Structureel
Programmabegroting 2024 - Eindsaldo	0	0	-20.568	-22.408	-20.842	-20.842
Risico-inschatting inkomsten Rijk	0	0	-15.028	-15.028	-15.028	-15.028
Subtotaal Programmabegroting 2024	***0***	***0***	***-35.596***	***-37.436***	***-35.870***	***-35.870***
Correctie gemeentefonds	-30.000	-56.000	-39.000	-40.000	-40.000	-40.000
Resultaat 2023	-21.742	0	0	0	0	0
Besteding & Dekkingsvoorstellen	-21.064	0	0	0	0	0
Indexeringen	-4.289	-34.181	-34.181	-34.181	-34.181	-34.228
Gemeentefonds (circulaires en prijscompensatie)	-192	45.167	28.815	32.975	*30.217*	30.217
Rente	-6.300	-7.300	-7.300	-7.300	-7.300	-7.300
Dividend	250	250	250	250	250	250
Nota Beheer openbare ruimte	0	0	0	0	0	-950
Uitvoeringsprogramma Werken aan de werf	0	0	0	0	0	-460
Voordeel Toeristenbelasting	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Voordeel OZB	2.900	2.900	2.900	2.900	2.900	2.900
Precario terrassen	130	130	130	130	130	130
Verpakkingsafvalheffing	0	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Subtotaal autonome ontwikkelingen	***-79.308***	***-47.034***	***-46.386***	***-43.226***	***-45.984***	***-47.441***
Groeikader - baten	0	9.151	6.621	8.911	12.336	12.336
Groeikader - lasten	0	-9.151	-6.621	-8.911	-12.336	-12.336
Knelpunten	-14.725	-10.799	-13.619	-13.912	-10.200	-7.940
Bijsturingen	-2.855	-3.420	-2.319	-2.152	-2.152	-2.152
Startsaldo Voorjaarsnota 2024	**-96.888**	**-61.253**	**-97.921**	**-96.726**	**-94.207**	**-93.404**

Eindsaldo Programmabegroting 2024 en risico-inschatting inkomsten Rijk

Het eindsaldo van de vastgestelde Programmabegroting 2024 laat vanaf 2026 een tekort zien van ruim 20 miljoen euro. Daarnaast is bij de Programmabegroting 2024 op basis van een risico-inschatting rekening gehouden met het continueren van de opschalingskorting van circa 15 miljoen euro vanaf 2026 gelet op de bezuinigingsopgave van het Rijk.

Correctie gemeentefonds

In februari is de raad met een raadsbrief geïnformeerd over een groter tekort op inkomsten vanuit het Rijk. Het gaat structureel om 40 miljoen euro.

Resultaat 2023

Bij de Voorjaarsnota 2024 wordt zoals gebruikelijk het resultaat van de Tweede Bestuursrapportage 2023 en de Jaarstukken 2023 meegenomen. Het nadelige resultaat van de Tweede Bestuursrapportage 2023 van 5,167 miljoen euro is ten laste gebracht van de algemene dekkingsreserve. Nu wordt de

algemene dekkingsreserve weer voor dit bedrag aangevuld. Ook de afwikkeling van de corresponderende posten uit de september- en decembercirculaire 2023 van 0,844 miljoen euro, zoals toegelicht in de Eerste Bestuursrapportage 2024, is in deze regel opgenomen. Ten slotte is het rekeningresultaat over 2023 van 17,4 miljoen euro nadelig verwerkt. Daarbij is rekening gehouden met de resultaatbestemming (bestedings- en dekkingsvoorstellen), met een extra nadelig effect van 21,1 miljoen euro.

Indexeringen

De begroting vraagt aanpassing als gevolg van loon- en prijsstijgingen. Deze regel is als volgt opgebouwd.

Voor de loonkosten is uitgegaan van de collectieve arbeidsovereenkomst (CAO) 2024, die eind 2023 is vastgesteld met een looptijd tot en met maart 2025. Voor de laatste 9 maanden van het jaar 2025 is een verhoging opgenomen die is gebaseerd op de laatst bekende cijfers van het Centraal Planbureau (CPB).

Vanwege de extreme prijsstijgingen in de afgelopen jaren en verwachtingen voor de komende jaren hebben we de indexering van materiële kosten niet zoals gebruikelijk gebaseerd op de ontwikkeling van de afgelopen drie jaren, maar op de laatste CPB-cijfers. Voor de bouwindex en index Grond-, weg- en waterwerken is wel de gebruikelijke systematiek gehanteerd, waarbij het jaar 2022 buiten beschouwing is gelaten vanwege de extreme prijsstijgingen in dat jaar.

Subsidiebudgetten indexeren we met een aandeel voor loon- en materiële index. Zoals we aangaven in de Programmabegroting 2024 is de subsidie-index voor 2024 niet verlaagd als gevolg van de herberekening van de loonkosten, omdat de subsidiebudgetten bij de Voorjaarsnota 2023 zijn gecommuniceerd naar onze partners en zij hierop hun begroting 2024 hadden gebaseerd. De verlaging over 2024 wordt nu zoals aangekondigd verwerkt in de subsidie-index.

Onderdeel van de financiële strategie (paragraaf 4.1.3) is een alternatieve methode van indexering. Deze is in de financiële uitgangssituatie niet verwerkt.

Gemeentefonds: circulaires en prijscompensatie

Het financiële effect van de september- en decembercirculaire 2023 is meegenomen in het financiële beeld. Ook is de verwachte prijscompensatie vanaf 2025 in het gemeentefonds ingeschat op basis van de CPB-raming van augustus/september. Vanaf 2026 verandert de wijze van prijscompensatie in het gemeentefonds. Het gemeentefonds volgt dan de ontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product (BBP), in plaats van kostenontwikkeling voor de overheid.

De opgenomen bedragen fluctueren voor de verschillende jaren:

- In 2024 zijn er minder gemeentefondsinkomsten dan in 2025 en verder;
- In de BBP-volumegroei (septembercirculaire 2023) is vanaf 2027 50% gereserveerd voor looncompensatie;
- Vanaf 2026 zorgt de stelpost jeugd, die is aangepast conform de richtlijn van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), voor een nadeel (7,5 miljoen euro); we hadden rekening gehouden met meer middelen vanuit het Rijk.

De actuele ontwikkelingen uit de voorjaarsnota van het Rijk zijn meegenomen bij de risico-inschattingen (paragraaf 4.1.1). Deze worden in de komende circulaires financieel vertaald voor het effect voor de afzonderlijke gemeenten.

Rente en dividend

Rente
De afgelopen periode zijn de marktrentes voor het aangaan van geldleningen opgelopen, zowel voor kortlopende als voor langlopende financiering. Dat heeft een effect op onze toekomstige (her)financiering en werkt geleidelijk door in de rente die wij als gemeente betalen. Het budget voor de werkelijk te betalen rente wordt daarom structureel verhoogd met 7,3 miljoen euro.

In de Voorjaarsnota 2023 kondigden we aan dat de interne rekenrente (momenteel 1,5%) naar verwachting moest worden verhoogd zodat het verschil tussen de werkelijk te betalen rente en de doorberekende rente aan activa/bezittingen (het renteresultaat) van de gemeente binnen de toegestane marges blijft. De conclusie van de actuele renteberekeningen is dat de interne rekenrente in lijn met ons financieringsstatuut (met terugwerkende kracht) vanaf 2024 verhoogd moet worden naar 2,0% om het renteresultaat binnen de marges te houden. Dit betekent dat de interne doorbelasting van rente toeneemt en dat voor de dekking van de kapitaallasten (rente en afschrijvingen) van toekomstige investeringen met een hoger rentepercentage rekening moet worden gehouden.

Dividend Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Op basis van positieve verwachtingen rond onze deelneming in de BNG kunnen de dividendinkomsten met 0,25 miljoen euro worden verhoogd.

Dividendinkomsten warmte, water en energie
Bij de Voorjaarsnota 2023 zijn structurele middelen toegekend voor het bekostigen van de rentelasten op verwachte investeringen in warmtenetten, netwerkbedrijf Stedin en waterleidingbedrijf Vitens en een ontwikkelbedrijf. De dekking hiervan zou komen vanuit de verwachte dividendinkomsten, waarbij dit de eerste jaren betrekking had op het beoogd aandeelhouderschap in Stedin. Omdat is gebleken dat investeren in Stedin voor de gemeente op dit moment financieel onaantrekkelijk is, worden er op korte termijn geen dividendinkomsten verwacht. De structurele baten en lasten van deze investeringen worden daarom budgetneutraal uit de meerjarenbegroting gehaald.

Nota Beheer openbare ruimte en het Uitvoeringsprogramma Werk aan de werf

In het vastgestelde beleid voor beheer openbare ruimte en Werk aan de werf gaan we uit van een jaarlijkse stijging van lasten (1,41 miljoen euro, waarvan 0,95 miljoen euro voor beheer openbare ruimte en 0,46 miljoen euro aan kapitaallasten voor Werk aan de werf). Deze stijgende lijn is meegenomen in het financiële beeld door een verhoging van het structurele budget.

Toeristenbelasting, OZB en Precario

In het belastingjaar 2023 is er een voordeel behaald op toeristenbelasting. In 2023 zijn er 25% meer overnachtingen geweest ten opzichte van 2022, ook zagen we een groei in het aantal buitenlandse gasten. De verwachting is dat het aantal overnachtingen op dit niveau blijft. Daarbij is de gemiddelde kamerprijs toegenomen. Beide effecten zorgen voor een verhoging van de opbrengsten toeristenbelasting.

Het voordeel op de OZB wordt met name veroorzaakt door een hogere toename van de niet-woningen (kantoren, winkels etc.) dan de prognose die is gebruikt voor het begroten van de OZB-inkomsten.

Door toename van het aantal terrassen kunnen de begrote inkomsten voor dit onderdeel verhoogd worden, in lijn met het gerealiseerde voordeel op de precariobelasting op terrassen in de jaarrekening.

Verpakkingsheffing

Per 1 januari 2023 geldt wetgeving, die uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) ten aanzien van onder andere zwerfafval regelt. De producenten betalen mee aan het inzamelen van het afval en het opruimen van zwerfafval en betalen daarvoor een vergoeding aan gemeenten. Er wordt momenteel onderhandeld, waarbij de definitieve omvang van die uitkering nog onderwerp van gesprek is. De verwachting is dat dit tenminste een miljoen euro oplevert voor Utrecht.

2.3 Groeikader

Groei van de stad

Uitgangspunt van ons groeikader is dat we inkomsten door toename van het aantal inwoners en woningen bestemmen voor het opvangen van de gevolgen van de groei van de stad. De verwachte baten door toename van de algemene uitkering en OZB-inkomsten als gevolg van de verwachte groei op basis van de Utrechtse bevolkingsprognose worden jaarlijks bij de voorjaarsnota beschikbaar gesteld voor lasten die samenhangen met deze groei van de stad. De lasten van het referentiekader worden alleen voor het komende jaar (t+1) structureel verwerkt. Voor de investeringsagenda wordt, vanaf het coalitieakkoord, de verwachte groei voor alle komende jaren (t+4) verwerkt om investeringen vooruit te kunnen plannen. De bedragen fluctueren in jaren doordat voor de investeringsagenda de oplopende gemeentefondsraming en het oplopend investeringsbudget (t+4) de oude begrote bedragen worden vervangen door de nieuwe begrote bedragen op basis van de actuele bevolkingsprognose en uitgangspunten.

Algemene uitkering

Voor de toename van de algemene uitkering als gevolg van de groei van de stad wordt de verwachte bevolkingsgroei tot het komende jaar vermenigvuldigd met het gemiddelde bedrag aan algemene uitkering per inwoner. De correctie voor het gemeentefonds geeft aanleiding om deze berekening te herijken. Het uitgangspunt voor de toename van de algemene uitkering door groei van het aantal inwoners is de afgelopen jaren te positief geweest, mede omdat de berekening ervan uitgaat dat een nieuwe inwoner het gemiddelde aan algemene uitkering van een bestaande inwoner met zich meebrengt. Omdat Nederland als geheel groeit en de totale gemeentefondsuitkering niet evenredig meegroeit met de toename van de bevolking, zou met de relatieve groei gerekend moeten worden. De huidige systematiek is niet toekomstbestendig.

Bij deze Voorjaarsnota 2024 maken we daarom bij de berekening van het groeikader een pas op de plaats en passen we een behoedzaamheidscorrectie toe (een lager bedrag voor de toename algemene uitkering), vooruitlopend op een meer toekomstbestendige groeisystematiek, die we bij de Voorjaarsnota 2025 willen voorleggen.

Bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028	Structureel
Groeikader Gemeentefonds	0	8.572	6.042	8.332	11.757	11.757
Groeikader OZB	0	579	579	579	579	579
Subtotaal baten groeikader	***0***	***9.151***	***6.621***	***8.911***	***12.336***	***12.336***
Referentiekader Voorjaarsnota 2024	0	-7.985	-7.985	-7.985	-7.985	-7.985
Correctie Investeringsagenda Voorjaarsnota 2024	0	-1.166	1.364	-926	-926	-926
Investeringsagenda Voorjaarsnota 2024 toevoegjaar 2028	0	0	0	0	-3.425	-3.425
Subtotaal lasten groeikader	***0***	***-9.151***	***-6.621***	***-8.911***	***-12.336***	***-12.336***
Totaal groeikader	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Referentiekader Groei

De toenemende kosten voor uitvoering van wettelijke taken als gevolg van de groei (en krimp) van de stad dekken we uit het referentiekader groei. De gemeente heeft immers geen keuze om een product te leveren en dus groeien de kosten noodzakelijkerwijs als het aantal inwoners toeneemt. De kosten van het referentiekader worden bepaald door het gemiddelde budget (norm) per inwoner (of bepaalde groep inwoners) van de verschillende producten (wettelijke taken) te vermenigvuldigen met de verwachte toename van het aantal inwoners (of bepaalde groep). Bij de Voorjaarsnota 2024 zijn de normbedragen opnieuw berekend aan de hand van actuele cijfers en inzichten. Een aantal normbedragen is hierdoor aangepast. Voor de begrotingsprogramma's betekent dit onderstaande verhoging van budgetten.

Tabel: Verdeling referentiekader groei

Bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028	Structureel
Aantrekkelijke groene leefomgeving en erfgoed	0	3.676	3.676	3.676	3.676	3.676
Betrouwbare overheid	0	335	335	335	335	335
Duurzame bereikbaarheid	0	13	13	13	13	13
Kansrijk opgroeien	0	1.598	1.598	1.598	1.598	1.598
Levendige en gezonde stad	0	630	630	630	630	630
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	0	213	213	213	213	213
Passende ondersteuning en opvang	0	811	811	811	811	811
Veilige stad	0	64	64	64	64	64
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	0	646	646	646	646	646
Totaal	**0**	**7.985**	**7.985**	**7.985**	**7.985**	**7.985**

Investeringsagenda Groei

De inzet van de middelen voor de investeringsagenda Groei worden toegelicht in het Meerjaren-programma Ruimte (MPR). Bij het raadsbesluit over de RSU 2040 is bepaald dat het meerjarenbeeld van het investeringsdeel van het groeikader wordt betrokken bij afwegingen over de jaarlijkse investeringsopgave. Om dat mogelijk te maken is een raming opgenomen van toekomstige tranches voor de jaren 2027 t/m 2029 van het investeringsdeel van het groeikader. Deze toekomstige tranches betrekken we bij de investeringsbeslissingen.

2.4 Knelpunten

Op een aantal financiële ontwikkelingen hebben wij geen invloed. Deze onvermijdelijke kosten noemen we knelpunten. Dit zijn ontwikkelingen die voldoen aan drie criteria:

- Onvermijdbaar: de activiteit is een wettelijke taak of verplichting;
- Onoplosbaar: binnen doelstelling of programma;
- Onuitstelbaar: de activiteit moet starten in 2024/2025.

We hebben 23 knelpunten opgenomen, voor een totaalbedrag van 14,7 miljoen euro in 2024 aflopend naar 7,9 miljoen euro structureel.

Tabel knelpunten

Nr.	*Bedragen x € 1.000*	2024	2025	2026	2027	2028	Structureel
1	Continuïteit Zaakgericht Werken	-3.000	0	0	0	0	0
2	Formatie-uitbreiding Burgerzaken	-402	-402	-402	-402	-402	-402
3	Magazijn de Zon	-1.175	-1.175	-1.175	-1.175	-1.175	-1.175
4	Hogere bezoldiging raad en B&W	0	-400	-400	-400	-400	-400
5	Bijdrage aan GR GGDrU	-300	-300	-300	-300	-300	-300
6	Informatiebeveiliging	-440	-965	-965	-965	-965	-965
7	JGZ-zorg aan Nieuwkomers, niet zijnde Oekraïners of COA kinderen	-434	0	0	0	0	0
8	Overdracht van VTH-taken aan de Regionale Uitvoeringsdienst	-1.285	-613	-613	-613	-613	-613
9	Productiviteitsnorm nieuwe CAO	-2.000	PM	PM	PM	PM	PM
10	Woo/AVG	-121	-483	-483	-483	-483	-483
11	Opvang aanpak koudweerregeling	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
12	Opvang bijsturen	-2.685	-2.685	-2.685	-2.685	0	0
13	Opvang dekking voor knelpunten	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400
14	Opvang groei dakloze EU arbeidsmigranten en ongedocumenteerden	-800	-800	-800	-800	-800	0
15	Opvang tussenvormen statushouders	0	-220	-300	-300	-80	0
16	Onderhoud vastgoed	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
17	Handhavingsdossier	-654	-654	-654	-654	-654	0
18	Herwaardering salarissen BOA's VTH	0	-534	-1.068	-1.068	-1.068	-1.068
19	Netcongestie onderwijshuisvesting	-35	-173	-429	-722	-865	-139
20	Toegenomen beheerkosten spetterbadjes	-202	-202	-202	-202	-202	-202
21	Zorgplicht voor adequate en voldoende onderwijshuisvesting	-592	-592	-1.542	-1.542	-592	-592
22	Stadsbaantunnel: vervangingsinvestering	0	0	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
23	Tekort UW*	0	0	0	0	0	0
	Totaal	**-14.725**	**-10.799**	**-13.619**	**-13.912**	**-10.200**	**-7.940**

**Dit punt kan budgetneutraal worden verwerkt door inzet van een reserve.*

Daarnaast stellen we voor structureel 2,2 miljoen euro te bestemmen voor bijsturingen, die niet voldoen aan de drie criteria, maar die wij als noodzakelijk beoordelen.

Tabel bijsturingen

Nr.	*Bedragen in euro's*	2024	2025	2026	2027	2028	Structureel
24	Bijdrage VNG	-136	-136	-136	-136	-136	-136
25	Burgerberaad	-900	0	0	0	0	0
26	Grip op informatie decentraal	-241	-966	-966	-966	-966	-966
27	Versterking financiële functie	-1.410	-1.300	-1.050	-1.050	-1.050	-1.050
28	Wonen programmateam	0	-684	0	0	0	0
29	Wonen aankoop vastgoed*	0	0	0	0	0	0
30	Wonen compensatie niveau productie sociale huurwoningen*	0	0	0	0	0	0
31	Schaarse rechten Markten en Havens	-168	-335	-168	0	0	0
	Totaal	**-2.855**	**-3.420**	**-2.319**	**-2.152**	**-2.152**	**-2.152**

**Deze punten kunnen budgetneutraal worden verwerkt, door een reservemutatie (aankoop vastgoed) en door beleidsmaatregelen (compensatie productie sociale huurwoningen).*

Toelichting knelpunten

1. Continuïteit zaakgericht werken
Het huidige zaaksysteem wordt met ingang van 1 januari 2024 niet meer onderhouden door de leverancier. Een uitval van het zaaksysteem betekent dat het merendeel van de dienstverlening aan onze inwoners stilvalt. Daarom blijft het huidige zaaksysteem actief tot 1 januari 2025, waarna wordt overgegaan op een vervangend systeem, totdat we de beweging kunnen maken naar een nieuwe informatievoorziening (Common Ground). De raad is hierover geïnformeerd via een raadsbrief 4 december 2023. De extra kosten bedragen 3 miljoen euro in 2024.

2. Formatie-uitbreiding Burgerzaken
Door de wetswijziging van 1 januari 2022 zijn gemeenten verplicht om inwoners een briefadres te geven als zij dit niet zelf kunnen regelen. Sindsdien is het aantal aanvragen voor een briefadres gestegen en daarmee ook het aantal periodieke controles of inwoners nog terecht ingeschreven staan op een briefadres, met hogere kosten van 0,402 miljoen euro tot gevolg.

3. Magazijn de Zon
In de begroting van de gemeente staat het pand Magazijn De Zon met een positief resultaat van circa 1,6 miljoen euro. Dit bedrag is gebaseerd op de oude situatie waarin het pand geen kapitaallasten kende en werd verhuurd aan de bibliotheek en boekhandel Broese. Dit bedrag is niet meer haalbaar, vanwege het vertrek van de huurders en de keuze om het pand te behouden en te verbouwen. In het coalitieakkoord is daarom een structureel bedrag van 0,325 miljoen euro opgenomen. Op basis van de actuele business case resteert een knelpunt van 1,175 miljoen euro.

4. Hogere bezoldiging raad en B&W
Volgens het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers hebben gemeenteraadsleden, burgemeester en wethouders recht op een hogere vergoeding als het aantal inwoners van de stad groeit tot boven de 375.000. Dat is in 2025 het geval.

5. Bijdrage aan gemeenschappelijke regeling GGD regio Utrecht (GR GGDrU)
De gemeente Utrecht heeft een deel van haar taken belegd bij de gemeenschappelijke regeling GGD regio Utrecht. Ondanks de stevige zienswijze van de raad is de begroting door de 26 deelnemende gemeenten (inclusief Utrecht) vastgesteld. Hiermee is de uit de vastgestelde begroting volgende bijdrage door Utrecht verplicht en onvermijdelijk. Dit betekent een structureel hogere bijdrage van 0,3 miljoen euro vanaf 2024.

6. Informatiebeveiliging
Met ingang van 17 oktober 2024 is de Europese NIS2-richtlijn (de 2^{e} versie van de Network and Information Security Directive) van kracht. Deze richtlijn stuurt op risico's die netwerk- en informatiesystemen bedreigen, zoals cyberbeveiligingsrisico's. Deze Europese richtlijn wordt landelijk vertaald in de volgende versie van de Wet Beveiliging Netwerk- en Informatiesystemen (WBNI) en leidt voor gemeentelijke overheden tot aanscherping in de uitvoering van onder andere landelijke wet- en regelgeving, zoals de Baseline Informatiebeveiliging Overheid en de AVG (Algemene verordening gegevensbescherming). Dit zorgt structureel voor extra kosten van 0,965 miljoen euro.

7. Jeugdgezondheidszorg (JGZ) aan Nieuwkomers, niet zijnde Oekraïners of COA-kinderen
Voor 2024 verwachten we een forse groei van nieuwkomers op de Ithaka-school (school voor voortgezet onderwijs voor nieuwkomers tussen 12 en 18 jaar). De verwachte instroom groeit van ca. 325 naar ca. 1.040 leerlingen. Daarom is extra capaciteit nodig van de jeugdgezondheidszorg (JGZ). De groei van deze groep is niet begroot. Daarnaast geldt er een soort regiofunctie voor deze groep kinderen: de JGZ is verplicht ook de kinderen op deze scholen die niet in Utrecht wonen te zien. 57% van de kinderen op

de Ithaka-school woont niet in Utrecht. Vanaf 2025 willen wij de kosten voor deze kinderen in rekening brengen bij de gemeente waar zij woonachtig zijn.

8. Overdracht van VTH-taken aan de Regionale Uitvoeringsdienst
De gemeente is verplicht (Omgevingswet) om bepaalde vergunning-, toezicht en handhavingstaken (VTH) te laten uitvoeren door de omgevingsdienst, de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD). In juni 2023 hebben wij besloten de overdracht van deze taken uit te stellen tot 1 januari 2025, om daarmee de overdracht beter te kunnen voorbereiden. De RUD is vanwege onder meer een hoger uurtarief, meer uren per product en hogere overheadkosten structureel 0,613 miljoen euro duurder dan de gemeente. De consequentie van niet overdragen is dat we (langer) niet voldoen aan de wet. De toezichthouder (provincie) kan daarop besluiten bepaalde handhavingstaken niet meer door de gemeente te laten uitvoeren. Overdragen zonder meerkosten betekent dat er grote risico's ontstaan op de leefomgeving vanwege een gebrek aan toezicht.

9. Productiviteitsnorm nieuwe CAO
De vastgestelde CAO bevat meer verlof, waardoor een lager aantal productieve uren beschikbaar is. Dit raakt met name uitvoerende organisatieonderdelen, die beperkte prioriteringsmogelijkheden hebben voor de inzet van personeel. Het (structurele) effect wordt binnen de organisatie geïnventariseerd en is naar verwachting uitgewerkt voor de Voorjaarsnota 2025. Vooralsnog wordt een incidentele stelpost (eerste indicatie) opgenomen van 2 miljoen euro.

10. Wet open overheid (Woo)/Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)
Het aantal bezwaar- en beroepsprocedures vanwege de Woo en de AVG is enorm gestegen. De behandeling hiervan is een wettelijke taak die uitgevoerd moet worden binnen wettelijke termijnen. De hogere kosten bedragen structureel 0,483 miljoen euro.

11. Opvang aanpak koudweerregeling
De koudweerregelingperiode is van november tot april en de opvang wordt alleen geopend wanneer de temperaturen onder het vriespunt komen. Het beroep op de koudweerregeling is afgelopen jaren fors toegenomen. Op basis van de opvangbehoefte en bijbehorende kosten is het benodigde bedrag van 1 miljoen euro voor de koudweerregeling bepaald.

12. Bijsturen opvang
Als gevolg van het tekort aan woningen is er een stijging in de behoefte aan opvangplekken voor rechthebbende dakloze mensen en statushouders. De kosten van deze extra plekken (2,685 miljoen euro) kunnen niet worden gedekt binnen de huidige begroting. Dit knelpunt correspondeert met een aantal van 50 extra plekken, het minimale aantal dat nodig is om de mensen die nu een plek nodig hebben te kunnen opvangen. Er is bij dit bedrag dus nog geen rekening gehouden met een eventuele groei van de opvangbehoefte. Voor het bedrag per opvangplek is rekening gehouden met de realisatie van meerpersoonskamers (2-4 per kamer). Slaapzalen zijn voor deze doelgroep niet mogelijk, omdat dit leidt tot veiligheidsproblemen.

13. Opvang dekking voor knelpunten
Vanuit de jaarrekening 2023 is geanalyseerd dat er structureel ruimte van 2,4 miljoen euro is in de begroting van het programma Passende ondersteuning en opvang, die ingezet kan worden voor het totaal van de knelpunten rond de opvang (genoemde punten 11, 12, 14 en 15).

14. Opvang groei dakloze EU-arbeidsmigranten en ongedocumenteerden
Er is sprake van autonome groei van dakloze EU- (arbeids-)migranten en ongedocumenteerde mensen, geen gebruik maken van de landelijke vreemdelingenvoorzieningen (LVV). Om de daklooshеidsproblemen van deze groepen zoveel mogelijk te beperken zetten we stevig in op een helder

en strak toegangsproces, aanscherpen van de triage en werken aan perspectief voor de mensen in de opvang. We vangen mensen op om humanitaire en medische redenen en waarborgen de humanitaire ondergrens. In de bepaling van de 0,8 miljoen euro voor dit knelpunt is gerekend met het minimale aantal opvangplekken dat nu al nodig is om de mensen die dat nodig hebben op te kunnen vangen. Voor deze doelgroepen is voor de opvang uitgegaan van opvang op slaapzalen, de minimale kwaliteitsvariant.

15. Opvang tussenvormen statushouders
Voor statushouders die aan Utrecht zijn toegewezen worden om hier te wonen, waarvoor nog geen reguliere woonplek beschikbaar is, moeten woon/opvangplekken gecreëerd worden. De kosten worden zoveel mogelijk gedekt met rijksmiddelen. Voor de uitvoering is echter een budget van 0,220 miljoen euro nodig voor personele kosten.

16. Onderhoud vastgoed
Als gevolg van gestegen inkoopkosten, wettelijke eisen en het door de raad vastgestelde ambitieniveau is het budget voor onderhoud van het gemeentelijke vastgoed ontoereikend. De omvang van de onderhoudsvoorziening in relatie tot het meerjarenonderhoudsplan wordt door de accountant beoordeeld en bedraagt 2 miljoen euro.

17. Handhavingsdossier
De gemeenteraad is de afgelopen jaren diverse malen geïnformeerd over het ‘Handhavingsdossier Binnenstad’. Het dossier brengt een reeks aan juridische procedures, verzoeken Wet Open Overheid en hiermee samenhangende claims van omwonenden met zich mee. Het dossier leidt tot onevenredig hoge kosten, waarvan 0,654 miljoen euro niet binnen de normale begroting kan worden opgevangen.

18. Herwaardering salarissen Buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA’s)
Vorig jaar is het traject van herwaardering van de functies ingezet en incidenteel bekostigd. De meerkosten van 1,068 miljoen euro zijn structureel.

19. Netcongestie onderwijshuisvesting
Netcongestie bemoeilijkt de tijdige realisatie van onderwijshuisvesting en de maatschappelijke voorzieningen die daarmee verbonden zijn (zoals kindcentra en zorgaanbieders in geval van speciaal onderwijs). Op basis van het verduurzamingsbeleid leveren wij renovaties van schoolgebouwen gasloos op. Vanuit de wettelijke taak die de gemeente heeft voor onderwijshuisvesting hebben wij gezocht naar mogelijkheden om de netcongestieproblematiek het hoofd te bieden. Wij hebben ervoor gekozen bij renovatieprojecten voorlopig aan het gas te blijven. Daarmee worden de kosten voor de lease van de accu’s voor deze projecten voorkomen. Om voorbereid te zijn op aardgasvrij worden aanvullende installaties (hybride warmtepompen) geplaatst, die onderdeel uitmaken van de projectkosten en meelopen in de activering van het project. De structurele kosten daarvan bedrag 0,139 miljoen euro vanaf 2029. Voor nieuwbouw leasen we accu’s.

20. Toegenomen beheerkosten spetterbadjes
Door de inwerkingtreding van de Omgevingswet moeten openbare badplaatsen, waaronder spetterbadjes, intensiever beheerd en geïnspecteerd worden. Deze activiteit is een wettelijke verplichting en daarom onvermijdelijk. Deze kosten van 0,202 miljoen euro betreffen zowel interne capaciteit als samenwerking met de markt.

21. Zorgplicht voor adequate en voldoende onderwijshuisvesting
Het huidige strategisch plan Onderwijshuisvesting (Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting 2016-2025) loopt tot en met 2025. Er wordt daarom een nieuw Integraal Huisvestingsplan Scholen (IHP) opgesteld, conform wet- en regelgeving. Het plan bevat beleidsmatige uitgangspunten en een

programmering voor de jaren 2026-2041. Dit plan moeten we opstellen en uitvoeren, om te voldoen aan de wettelijke zorgplicht voor adequate en voldoende onderwijshuisvesting.

Het IHP richt zich op de realisatie en renovatie van schoolgebouwen, monumentale schoolpanden, gymzalen, benodigde tijdelijke huisvesting voor schoolgebouwen die worden gerenoveerd en een doorloop van projecten uit het huidige MPOHV. Het gaat om ongeveer 100 objecten. Bij de uitvoering van projecten zien we uitdagingen die breder zijn dan alleen onderwijshuisvesting, zoals netcongestie, beperkte binnenstedelijke ruimte, stedenbouwkundige eisen en stijgende bouwkosten. Oorzaken zijn de marktontwikkelingen, hoge inflatie, veranderende kwaliteitseisen, bouwen in hoge dichtheden en gemeentelijke ambities ten aanzien van stedelijk bouwen. Dit maakt dat het normbedrag weer in lijn moet worden gebracht om de noodzakelijke investeringen te kunnen doen. De meerkosten bedragen structureel 0,592 miljoen euro en incidenteel 1 miljoen euro in 2026 en 2027.

22. Stadsbaantunnel: vervangingsinvestering
De toenemende leeftijd van de tunnelveiligheidsvoorzieningen (vTTI) is de aanleiding om tot vervanging van installaties over te gaan. De geraamde kosten hiervan bedragen 1 miljoen euro. Omdat de initiële investering niet ten laste van de gemeente is gedaan, zijn er geen vrijvallende kapitaallasten. De vervanging van installaties zal onderdeel worden van een volgende contracttermijn met een opdrachtnemer voor instandhouding, ingaande in 2026, waarvoor de aanbesteding start in aankomende zomer 2024.

23. Tekort sociaal ontwikkelbedrijf UW
UW verwacht in 2024 een tekort te realiseren. Vanuit de verantwoordelijkheid van de gemeente voor de uitvoering van de wet sociale werkvoorziening is een aanvullende subsidie nodig. Binnen het beschikbare budget is hiervoor onvoldoende ruimte. Het voorstel is om de reserve Werk en Inkomen in te zetten voor de nog benodigde ruimte.

Toelichting bijsturingen
Deze onderwerpen voldoen niet aan de drie criteria voor knelpunten, maar zijn in onze ogen noodzakelijk om de basis op orde te houden.

24. Bijdrage VNG
De jaarlijkse bijdrage aan de VNG stijgt met 0,136 miljoen euro, vanwege een contributieverhoging van 6,1% en een stijging van het fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) met 10% voor nieuwe diensten en 5,1% voor indexatie.

25. Burgerberaad
Bij de Voorjaarsnota 2023 is besloten de uitkomst van het burgerberaad tot een maximumbedrag van 1,3 miljoen euro te betrekken bij de afwegingen voor de voorjaarsnota. Van dit bedrag was 0,9 miljoen euro nog niet gedekt. De uitkomst van het beraad over oud en nieuw-viering vraagt om dit maximale uitvoeringsbudget voor redelijke uitvoering van adviezen (conform amendement 33).

26. Grip op informatie decentraal
Grip op informatie verwijst naar het vermogen om effectief controle, beheer en grip uit te oefenen over de beschikbare informatie. Het houdt in dat een persoon, organisatie of systeem in staat is om relevante gegevens te verzamelen, te begrijpen, te organiseren, te beveiligen en toe te passen op een manier die de gestelde doelen ondersteunt. De afgelopen periode is formatie voor informatiebeheer niet meegegroeid met de (aanvullende) eisen die hieraan gesteld worden in o.a. de AVG en Archiefwet. Extra geld (0,966 miljoen euro) is nodig om de maatregelen die zijn afgesproken naar aanleiding van het Doxis-rapport van 2022 te borgen, in het programma Informatie op Orde, en voor structureel beheer om

de informatie blijvend te beheren na afronding van het programma. Zonder deze middelen lopen wij grote risico's op het gebied van informatiebeveiliging, privacy en informatiebeheer.

27. Versterking financiële functie
Dit betreft de uitvoering van het Verbeterplan Financiële processen binnen het organisatieonderdeel Financien, Inkoop en Juridische zaken en het in samenhang daarmee optimaliseren van financiële processen binnen organisatieonderdeel Ruimte. De structurele kosten daarvan bedrag 1,050 miljoen euro.

Het verbeterplan FIJ is in de Raadsbrief over het groter tekort op inkomsten vanuit het Rijk toegezegd en behelst de doorlichting van de gemeentebrede financiële functie en de aanpak van de versterking daarvan. Daarbij is bijzondere aandacht voor versterken van de grip op de inkomende en de uitgaande geldstromen. We nemen robuuste interne maatregelen en gaan de specialistische kennis, de checks en balances en de toepassing van het 3-lijnen model (controle in de organisatie, door control en door audit) versterken. We werken aan intensivering van de begeleiding, ondersteuning en opleiding van huidige medewerkers en het opstellen van procesbeschrijvingen en werkinstructies

28. Wonen programmateam
Dit gaat zowel om inzet van mensen als materieel om meer woningen te realiseren (0,884 miljoen euro in 2025). Onderdelen van de aanpak zijn het beter benutten bestaande voorraad (verhuispremie, onderzoek doorstroming etc.), extra inzet van Het Vierde Huis (toegenomen inzet als gevolg van meer toedeling woningen aan doelgroepen), aankoop vastgoed, bijdrage van de regio inzetten, verwerven subsidies versnellen permanente woningbouw en aanjagen tijdelijk wonen.

29. Wonen aankoop vastgoed
Via aankoop van vastgoed (kantoren en/of woningen) kan extra woonruimte in het sociaal segment worden gerealiseerd voor zowel regulier woningzoekenden als personen in kwetsbare situaties. Voor de aankoop, verbouw en beheer moeten mogelijk initiële kosten worden gemaakt. Vooralsnog is de doelstelling om in 2025 100 woonplekken te realiseren en in 2026 200 woonplekken. Dit kan via aankoop gehele woningen en/of transformatie van kantoren. We stellen voor om hiervoor financiële ruimte te bestemmen in de reserve betaalbaar wonen (zie raadvoorstel Meerjarenperspectief Ruimte 2024).

30. Wonen compensatie niveau productie sociale huurwoningen
Om de productie van de permanente sociale huurwoningen conform planning door te laten gaan hebben de woningcorporaties financiële compensatie van 800.000 euro per jaar gevraagd voor de coalitiemaatregel Stop de Verkoop (verkoop van sociale huurwoningen, circa 100 woningen per jaar). We realiseren deze compensatie met beleidsmatige maatregelen, zoals de lijn van "eisen in de ijskast", projecten van de corporaties voordragen voor rijks en provinciale subsidies en subsidiebijdragen aan flexwoningen. Deze beleidsmaatregelen vertegenwoordigen een waarde vergelijkbaar met de gevraagde financiële compensatie. Het overleg met de corporaties over deze beleidsmaatregelen is in een afrondende fase.

31. Schaarse rechten Markten en Havens
We voldoen momenteel niet aan de bestaande wet- en regelgeving met betrekking tot de schaarse rechten. De huidige Marktverordening en vergunningen voor waterexploitanten gaan uit van vergunningen voor onbepaalde tijd. Vanuit de Europese Dienstenrichtlijn moeten deze vergunningen worden aangepast. Het systeem van toewijzing van deze vergunningen voor bepaalde tijd moet worden ontwikkeld en aangepast. Veel zaken zijn nog onduidelijk zoals de vergunningsduur, een overgangstermijn en de branchering. Hiertoe is nu extra onderzoek nodig. Het niet aanpassen kan leiden tot juridische procedures. De kosten hiervan worden geraamd op 0,168 miljoen euro in 2024, 0,335 miljoen euro in 2025 en 0,168 miljoen euro in 2026.

Niet ingepaste onderwerpen

Sinds de vaststelling van de voorjaarsnota in juli 2023 is een aantal beleidsnota's en andere voorstellen door de raad vastgesteld of een motie aangenomen, waarin aan de raad is toegezegd om nadere benodigde middelen mee te nemen bij de integrale afweging in de voorjaarsnota. Gelet op de financiële ontwikkelingen zijn alleen de noodzakelijke knelpunten en bijsturingen ingepast. De volgende wensen vanuit de raad zijn niet meegenomen in het financieel beeld:

- Vergroenen schoolpleinen (motie 248): de motie 23/M248 "Ook ongelijk investeren bij vergroening schoolplein", d.d. 6 juli 2023, draagt op om ongelijk te investeren in het vergroenen van pleinen.
- Verkiezingsborden (motie 35): dit betreft de ongedekte aangenomen motie waarin de raad vraagt om vanaf 2024 standaard bij iedere verkiezing verkiezingsborden te plaatsen.
- Sanitaire voorzieningen niet commerciële terrassen (raadsbrief 6 juni 2023): er is op dit moment géén budget voor de realisatie en het beheer/schoonmaak van nieuwe toiletten. Dit is een belangrijke randvoorwaarde voor het realiseren van nieuwe voorzieningen. Daarnaast zijn de kosten voor het dagelijks onderhoud van de toiletvoorzieningen de afgelopen tijd snel gestegen.
- Plekken voor jongeren (motie 143): naast een visie op jongerenplekken ook daadwerkelijk jongerenplekken te realiseren.

3. Inhoudelijke ontwikkelingen die aandacht en bijsturing vragen

Bij de start van deze coalitie omschreven we de groeiende ongelijkheid in onze stad, de grote woningnood en de klimaatcrisis als de belangrijkste onderwerpen waar we mee aan de slag moesten. En dat hebben we in het afgelopen jaar ook op verschillende manieren gedaan. Dat heeft onder meer geresulteerd in een aantal richtinggevende stukken voor uw raad.

In het Uitvoeringsprogramma Ongelijk investeren voor gelijke kansen (15 december 2023) laten we zien hoe we dit principe toepassen op alle beleidsterreinen. Een principe dat de keuzes van onze investeringen beïnvloedt en richting geeft aan beleid en uitvoering. De Startnotitie Klimaatvisie (vastgesteld 9 december 2023) bevat een aantal uitgangspunten om onze ambitie vast te stellen en richting te geven aan de gezamenlijke klimaatinspanning die we kunnen, willen en moeten leveren. En in de brief Aanpak opstellen beleidsnota Wonen (28 november 2023) schetsen we onze aanpak om te komen tot een nieuwe beleidsnota, die beter past bij onze wens om meer regie te hebben op de volkshuisvesting.

Inmiddels is er veel veranderd sinds het coalitieakkoord verscheen. Grote delen van beleid en uitvoering lopen gewoon door. Maar er zijn ook ontwikkelingen in de maatschappij die we niet konden voorzien en waar we nu echt (extra) maatregelen op moeten nemen. In dit hoofdstuk gaan we in op die ontwikkelingen en de bijsturing die daarop nodig of gevraagd is.

3.1 Hervormingen sociaal domein

In de Voorjaarsnota 2023 beschreven we al de toenemende druk op het sociaal domein als gevolg van afnemende financiële middelen, arbeidsmarktkrapte in de zorg en gebrek aan zowel ruimte voor passende voorzieningen als woningen voor aandachtsgroepen. Destijds werd een structureel tekort van 21 miljoen euro vanaf 2026 voorzien, waarvan 16,1 miljoen euro als taakstelling werd gekoppeld aan hervormingen in het sociaal domein. In deze voorjaarsnota gaan we kort in op de stand van zaken. In de raadsbrief die wij parallel aan deze voorjaarsnota met u delen gaan wij dieper in op de voortgang van de hervormingen.

Naast de hervormingen sociaal domein werken ook de concrete bezuinigingsmaatregelen (zoals toegelicht in hoofdstuk 4.3) door in het sociaal domein. Maatregelen die raken aan de hervormingen sociaal domein worden in samenhang daarmee opgepakt en gevolgd.

Door de inzet van de maatregelen en hervormingen wordt de taakstelling 2024 van de hervormingen sociaal domein naar verwachting gerealiseerd. Zoals ook aangegeven in de raadsbrief taakstelling 2024 hervormingen sociaal domein (26 maart 2024) is de werkelijke opbrengst van de maatregelen voor jeugd nog onzeker, waarschijnlijk wordt die pas vanaf het vierde kwartaal 2024 zichtbaar. Deze maatregelen tellen op tot 5,9 miljoen euro en werken ook door in de jaren na 2024. Gezien de onzekerheden in 2024, is in onderstaande tabel de taakstelling 2024 als uitgangspunt voor de opbrengst van de maatregelen in 2024 genomen. We blijven verder werken conform de drie lijnen uit de Voorjaarsnota 2023 waarbij de inzet is dat de resterende taakstelling per 2027 gerealiseerd kan worden (zie hieronder). We liggen op koers, op dit moment is er geen noodzaak tot bijsturen op de hervormingen sociaal domein.

	2024	2025	2026	2027	Structureel
Maatregelen 2024	5.670	5.931	5.931	5.931	5.931
Hervormingen vanaf 2025		2.299	8.833	10.131	10.131
Totaal taakstelling	**5.670**	**8.230**	**14.764**	**16.062**	**16.062**

De aanpak komt in 2025 en de jaren daarna tot concretisering in de samenwerking met onze partners en in de bijstelling van beleid. Bijvoorbeeld in de vorm van aanscherping van contracten en addenda op beleidsnota's op het terrein van de Wmo en Jeugdhulp. Hieronder benoemen we per lijn kort in welke richting we werken:

1. Samen aan de slag – in lijn met de uitgangspunten heeft de raad sinds de Voorjaarsnota 2023 een aantal beleidsnota's vastgesteld en er zullen er nog een aantal volgen. Bij het opstellen hiervan worden inwoners betrokken. Vanuit het uitgangspunt balans in partnerschap en rekenschap is geïnvesteerd in sturing door onder andere versterking van het accounthouderschap. Ook wordt meer gestuurd op de beweging naar voren: hulp of ondersteuning wordt zoveel mogelijk door het eigen netwerk van inwoners of in de sociale basis geboden. Waar nodig is er hulp vanuit de generalistische basiszorg of aanvullende zorg/ondersteuning.
2. Inhoudelijke aanpak – in lijn met de uitgangspunten zetten we in op bijvoorbeeld innovatie van zorg/ondersteuning (onder andere groepsgericht aanbod en inzet van 'blended care') zodat die beschikbaar blijft voor mensen die dat het hardst nodig hebben. Daarnaast zetten we in op aanpak van grondoorzaken (het belang van bijvoorbeeld financiële bestaanszekerheid of een passende woning) waardoor zorg/ondersteuning vanuit Wmo/Jeugd minder als overbruggingszorg of symptoombestrijding wordt ingezet. Ook zetten we in op simpeler organiseren van zorg en ondersteuning.
3. Financiële uitgangspunten – de financiële strategie is dat het grootste deel van de besparing op aanvullende zorg plaatsvindt en dat het budget voor de basiszorg en sociale basis gelijk blijft of licht daalt. Eventuele substantiële verschuivingen van cliëntaantallen van aanvullende zorg naar basiszorg dan wel van basiszorg naar sociale basis kunnen aanleiding zijn om budget te verschuiven.

Inwoners gaan de impact van de hervormingen voelen. Zo gaan zij merken dat zorg en/of ondersteuning anders is dan zij gewend waren (bijvoorbeeld groepsgericht in plaats van individueel) en dat als gevolg van ongelijk investeren zorg en/of ondersteuning minder wordt. Inzet is dat we – in lijn met het amendement "Utrechtse basis is een absoluut minimum bij bezuinigingen" - de Utrechtse basis waarborgen. Mocht dit onder druk komen te staan dan zullen we u hierover informeren en eventuele keuzes aan u voorleggen.

Hoewel we stevig inzetten op hervormingen is de exacte omvang van de opbrengsten voor 2025 en verder nog lastig in te schatten. Bovendien hangt de realisatie van de taakstelling in de gewenste richting in belangrijke mate af van het wegnemen van belemmeringen in aangrenzende domeinen, zoals het medische domein, het ruimtelijke domein (huisvesting), onderwijs, participatie en inkomen.

Tegelijkertijd zien wij dat er zowel financieel als inhoudelijk nieuwe uitdagingen opdoemen die doorwerken in het sociaal domein. Naast de extra bezuinigingen die gemeentebreed nodig zijn, blijken bijvoorbeeld de aannames onder de decentralisaties van 2015 wankel. Zo loopt de transformatie naar een participatiesamenleving tegen grenzen aan, zijn er niet voldoende woningen om de beweging naar ambulantisering/zo lang mogelijk thuis wonen te faciliteren en leidt het dichtbij organiseren van zorg op korte termijn niet tot minder vraag (SCP-rapport Sociaal domein op koers).

Het is in Utrecht gelukt om met een consistente preventieve aanpak invulling te geven aan de Jeugdwet en Wmo met een budget dat substantieel lager is dan waar op basis van de verdeelsleutel gemeentefonds vanuit kan worden gegaan. De insteek van de hervormingen is dat zij niet afbreken wat afgelopen jaren is opgebouwd. We zien nu dat de rek uit de Wmo en Jeugdwet begint te raken, onder andere doordat kosten de afgelopen jaren stegen. Het risico bestaat dat als de gemeente onvoldoende investeert in preventieve en voorliggende voorzieningen in de Wmo en de Jeugdwet, de kosten voor aanvullende en individueel toegewezen (jeugd)zorg stijgen. Als gevolg van de wettelijke zorgplicht en jurisprudentie kan het beroep op dit type zorg niet worden genegeerd. In deze context is het zoeken naar de ruimte die we hebben.

Over de voortgang van de hervormingen (inhoudelijk en financieel) rapporteren wij jaarlijks in de vorm van een raadsbrief die in Q4 wordt gedeeld. Dit is voor het eerst gedaan in Q4 2023 (raadsbrief stand van zaken hervormingen) en zal ook gebeuren in 2024 en 2025. Daarnaast wordt de reguliere begrotingscyclus benut om de raad op de hoogte te stellen en zo nodig bijsturingsmogelijkheden voor te leggen.

Na vaststelling van de voorjaarsnota zal de monitoring van de hervormingen sociaal domein worden gecombineerd met de overige bezuinigingsmaatregelen die u met deze voorjaarsnota vaststelt.

3.2 Wonen en opvang

Er is een groot woningtekort in Utrecht en de druk op de woningmarkt zal de komende jaren hoog blijven. Regulier woningzoekenden kennen lange wacht- en/of zoektijden voor een sociale huurwoning. Kwetsbare groepen, zoals jongeren die verblijven in jeugdzorginstellingen, nieuwkomers met een verblijfsvergunning en mensen uit de maatschappelijke opvang zijn eveneens aangewezen op deze sociale huurwoningen. Daarnaast wordt er een steeds groter wordend beroep gedaan op huisvesting voor inwoners met een langdurige zorgvraag (zoals ouderen die langer thuis wonen en de extramuralisering van de Wlz). Het tekort aan huisvesting voor al deze kwetsbare doelgroepen leidt tot druk op het totale zorglandschap voor verblijf en opvang. Dit brengt diverse acute problemen met zich mee en leidt tot hogere maatschappelijke kosten, omdat we duurdere zorg langer inzetten dan nodig is, omdat mensen niet kunnen uitstromen, passende zorg wordt uitgesteld, omdat mensen niet kunnen instromen en veiligheidsproblemen ontstaan, omdat mensen op straat leven en slapen.

De urgentie op dit vraagstuk wordt landelijk, en met name in de grote gemeenten, ervaren. Landelijk zien we tekorten in het aanbod van woonruimte in het sociaal segment (met name door stagnatie in de woningbouwproductie) en tegelijkertijd een stijgende vraag naar woningen voor kwetsbare doelgroepen. De verwachting is dat het tekort aan woonplekken voor zowel regulier woningzoekenden als kwetsbare doelgroepen de komende jaren blijft bestaan in Nederland. Als gevolg daarvan zal de druk op de opvang toenemen: minder beschikbare woonruimte betekent een stijgende vraag naar maatschappelijke opvang.

Mede daardoor stijgt het aantal dakloze mensen dat geen eigen vaste woon-of verblijfsplek heeft, in heel Nederland. Het profiel van groepen mensen met woononzekerheid en gebrek aan onderdak is de afgelopen jaren sterk veranderd. Twintig jaar geleden ging het vooral om een zeer kwetsbare groep dakloze mensen, vaak met ernstige lichamelijke, psychische en verslavings- problematiek die buiten sliepen en zichtbaar waren in publieke ruimte. Naast deze groep zijn er nu groter wordende groepen dakloze mensen die geen eigen woonplek hebben of deze dreigen te verliezen. Het gaat dan om economisch daklozen (met alleen een woonvraag), arbeidsmigranten, ongedocumenteerden, remigrantengezinnen en jongvolwassenen.

Ontbreken van betaalbare huisvesting en financiële bestaanszekerheid zijn de belangrijkste oorzaken van daklоosheid. Het tekort aan betaalbare woonruimte voor kwetsbare groepen zorgt voor druk op de totale opvangketen, omdat de plekken die worden ingenomen door rechthebbenden en statushouders niet kunnen worden ingezet voor de opvang van andere doelgroepen. Hiernaast hebben we te maken met een aantal autonome ontwikkelingen waar we geen invloed op hebben die zorgen voor meer dakloze EU-arbeidsmigranten en ongedocumenteerden in onze stad zoals migratiestromen, landelijk beleid en geopolitieke ontwikkelingen. Deze autonome groei zorgt ook de laatste jaren voor een toenemende opvangbehoefte en hierdoor groter beroep op de koudweerregeling (KWR).

Bijsturing Wonen

Bijsturing van beleid of uitvoering voor wonen is op onderdelen mogelijk. Afhankelijk van de ambitie kan in meerdere of mindere mate in de huisvestingsbehoefte van zowel de regulier woningzoekenden als de kwetsbare doelgroepen worden voorzien. Het tekort op huisvesting (en daarmee voorkomen van opvang) wordt aangepakt middels vijf treden:

- Permanente woningbouw
- Samenwerking in de regio
- Optimaliseren van de bestaande voorraad
- Inzet van eigen vastgoed en/of aankopen van vastgoed
- Tijdelijke woningbouw

Deze vijf treden worden in samenhang aangestuurd door een programmateam. Via dit programma proberen we een balans te vinden tussen de vraag naar en aanbod van sociale huurwoningen.

Bijsturing opvang

Het tekort aan woningen werkt zoals eerder toegelicht door naar de maatschappelijke opvang. In deze voorjaarsnota maken we middelen vrij voor vier urgente knelpunten bij opvang. Deze worden deels gedekt door ruimte in programma Passende ondersteuning en opvang. Het betreft de stijgende opvangbehoefte voor reguliere dakloze mensen door een tekort aan woningen, de autonome groei van het aantal dakloze EU-arbeidsmigranten en ongedocumenteerden, een structurele aanpak van de KWR (zie ook onze raadsbrief van 14 februari) en opvang voor statushouders waar nog geen reguliere woonplek voor is gevonden. De financiële uitwerking en toelichting vindt u in hoofdstuk 2.4.

3.3 Investeringen in de groei van de stad

De basis voor het ruimtelijke investeringsprogramma is de RSU 2040. Deze laat zien hoe we verschillende ambities voor ontwikkeling van de stad met elkaar combineren. Als middel hiervoor gebruiken we de Utrechtse barcode. De barcode toont dat een groeiende stad niet alleen behoefte heeft aan meer woningen, maar ook aan extra werkplekken, groen, maatschappelijke voorzieningen, energie-infrastructuur et cetera. Met ons investeringsprogramma streven we ernaar dat het voorzieningenniveau meegroeit met het aantal inwoners van de stad, met extra aandacht voor wijken waar meer kansengelijkheid wenselijk is. De ambities uit de RSU 2040 zijn hoog en de middelen om deze te bereiken zijn beperkt.

De mate waarin ontwikkelingen in de stad op koers liggen met de RSU 2040, zowel tempo, kwantitatieve als de kwalitatieve ontwikkeling, deint mee met de economische ontwikkeling van het land en de landen om ons heen. De (on)mogelijkheden die wij als stad hebben om koers te houden zijn onlosmakelijk verbonden met macro-economische en financiële ontwikkelingen. Sinds de oorlog in Oekraïne zien we bijvoorbeeld wereldwijd kostenstijgingen en onzekerheid in financiële markten. Dit heeft effect gehad op rentestanden en inflatieontwikkelingen. Hierdoor stellen veel investeerders hun investeringsbeslissingen uit.

We zien dat het aantal opleveringen van nieuwe woningen in 2024 van naar verwachting 2.230 woningen nog ver van onze ambitie ligt. Tegelijkertijd zien we het aantal verleende omgevingsvergunningen toenemen. Vanaf 2025 verwachten we onze ambitie om 3.000 woningen per jaar te bouwen weer te kunnen realiseren, mits de impact van netcongestie geen roet in het eten gooit.
De problematiek op het elektriciteitsnet kan behoorlijk impact gaan hebben op het tempo van de woningbouw en ook op andere onderwerpen zoals het vestigen van bedrijven in Utrecht, verduurzaming van bestaand vastgoed maar ook op de ambities en de doelstellingen op de energietransitie.

De enorme druk op de woningmarkt, de vraag naar betaalbare en sociale woningen in combinatie met de opgave van de zoektocht om vluchtelingen en asielzoekers te huisvesten, leggen een extra druk om de ruimtelijke inpassing, bekostiging en keuzes die ten koste gaan van andere– óók dringende – dossiers. Het knelt. Met dit gegeven en de benoemde ambities in de RSU 2040, moeten we op dit moment constateren dat het realiseren van deze ambities verder weg komt te liggen.

Bovengenoemde effecten zetten in ieder geval het tempo van het realiseren van de ambities en doelstellingen van de RSU 2040 behoorlijk onder druk. De RSU 2040 is opgesteld in de context van gunstige marktomstandigheden. Toen was het al complex om alle ambities te realiseren. Het vastgestelde beleid willen we graag een plek geven in de plannen, maar we dienen ook rekening te houden met de belangen en wensen van anderen, zoals bedrijven, marktpartijen, corporaties en niet te vergeten inwoners. Dit legt spanning op het snel realiseren van de ontwikkelingen binnen de hiervoor beschikbare budgetten.

Dit wil niet zeggen dat er geen oplossingen zijn om toch zo veel mogelijk tempo te blijven maken. In 2023 zijn we gestart met het nemen van maatregelen om ontwikkelingen te blijven stimuleren en daarbij rekening te houden met de 'groei in balans' doelstellingen. Dit uitte zich in bijvoorbeeld regie te nemen op onderwerpen als grondposities (met toepassing van de Wet voorkeursrecht gemeenten), blijven investeren in sociale huisvestingsvraagstukken/tijdelijke huisvesting, optimaal gebruikmaken van de rijkssubsidies om woningbouwprojecten toch te laten starten, maar ook door onze Utrechtse aanpak van specifieke, projectgerichte maatregelen, gericht op betaalbaar wonen, waarin we soms concessies doen op eerder vastgesteld beleid om projecten vlot te trekken. Meebewegen wanneer tegenwind wordt ervaren is hierbij van belang. Als projecten door externe omstandigheden onder druk staan, ligt het meer voor de hand om per project maatwerk toe te passen, dan wanneer de omstandigheden voor woningbouw gunstig zijn.

De gemeentebrede bezuinigingsopgave maakt dat we de investeringen in het ruimtelijk domein kritisch tegen het licht moeten houden. De bezuinigingsopgave heeft impact op kwaliteit en tempo waarmee we ambities uit de RSU 2040 en het coalitieakkoord realiseren. Daarin zien we geen aanleiding om de visie voor de lange termijn inhoudelijk bij te stellen, bijvoorbeeld door minder in te zetten op woningbouw of door thematische doelstellingen aan te passen. Wel zullen de toevoeging van nieuwe voorzieningen, de vergroening van de stad en de omslag naar duurzame vormen van mobiliteit meer tijd vergen en we zullen vaker genoegen moeten nemen met minder hoge kwaliteit. We maken geen keuze tussen woningbouw of voorzieningen; het gaat om de balans. We vinden het verantwoord structureel 7,3 miljoen euro per jaar te bezuinigen op ruimtelijke investeringen. In paragraaf 4.3.3 beschrijven we op hoofdlijnen de samenstelling van dit bezuinigingspakket.

Deze bezuiniging betekent dat tot en met 2040 115 miljoen euro minder beschikbaar is voor ruimtelijke investeringen. Dat heeft gevolgen in de stad: minder verhoging kwaliteit van de openbare ruimte dan wenselijk, minder toevoeging van groen in en om de stad in verhouding tot de toevoeging van woningen en minder investeren in bereikbaarheid (voetganger, fiets, ov). Ook de investeringen in maatschappelijke voorzieningen blijven achter bij het ambitieniveau uit de RSU 2040, met name voor sport. De investeringsruimte die beschikbaar blijft, willen we gericht inzetten waar dat het hardste nodig is. Hierbij

geven we voorrang aan plekken in de stad waar kansenongelijkheid zich concentreert. Vooral daar willen we achterstanden inlopen, bijvoorbeeld met maatregelen tegen hittestress en met toevoeging van speelplekken in de openbare ruimte.

In het Meerjarenperspectief Ruimte 2024 geven we een overzicht van de ruimtelijke investeringen, gekoppeld aan monitoringsinformatie voor thematische opgaven en gebieden in de stad. Specifiek voor mobiliteit geldt dat we in de meerjarenraming budget beschikbaar houden voor de schaalsprong ov. Op basis van de onderzoeksresultaten van de MIRT-verkenning ov en wonen zullen we in 2024 en 2025 met de projectpartners (Rijk, provincie, gemeente Nieuwegein) voorkeursalternatieven onderzoeken voor de eerste stap van de schaalsprong ov. Daarbij hanteren we de eerder met de partijen en de raad gemaakte afspraken over de verkenning. Mocht het blijken dat daarbij inhoudelijk of financieel aanpassing of aanvulling van de bestaande afspraken nodig is, dan betrekken we de raad daarbij.

3.4 Netcongestie

We werken aan een klimaatvriendelijker Utrecht. Maar het stroomnet kan de toenemende vraag door groei en verduurzaming niet aan. De regio Utrecht zit nu in congestiefase 1. Nieuwe aanvragen voor grootverbruikaansluitingen komen op een wachtlijst, waarschijnlijk tot 2029. Op dit moment is het niet mogelijk om stroom te krijgen voor bijvoorbeeld de vestiging van een supermarkt, de uitbreiding van een distributiecentrum, de bouw van een school of een laadplein.

De huidige mate van netcongestie heeft grote impact op geplande nieuwe woningen in de stad, op geplande nieuwe bedrijfsoppervlakte en ook op gemeentelijke vastgoedprojecten, zie ook de raadsbrief van 18 december 2023 en knelpunt 19 in hoofdstuk 2.4. De betreffende bouwprojecten kunnen de komende jaren alleen doorgaan als hun belasting van het stroomnet wordt beperkt met aanvullende maatregelen. Dit zal niet in alle gevallen mogelijk zijn. Waar wel mogelijk, zijn deze maatregelen kostenverhogend. Als de mate van congestie toeneemt, zal de impact op de bouwprojecten stijgen en het potentieel voor oplossingen afnemen. Dat is inmiddels het geval.

De kans is aanzienlijk dat Utrecht naar congestiefase 2 gaat. Dan komen ook aanvragen voor nieuwe kleinverbruikaansluitingen op een wachtlijst. Dit zou betekenen dat de bouw van een huis, de verzwaring van een huisaansluiting voor een warmtepomp en het plaatsen van een laadpaal niet meer mogelijk zijn. De stad gaat op slot, met negatieve gevolgen voor de economie, het woon- en leefklimaat, welzijn en welvaart.

De provincie Utrecht heeft een Energy Board ingesteld om de aanpak van netcongestie te coördineren. Hierin zitten naast de provincie netbeheerders Tennet en Stedin, de kerngemeenten Amersfoort en Utrecht, vertegenwoordigers van de RES-regio's en van het rijk. Gezamenlijk stellen zij onder leiding van het rijk een noodplan op om verdere verergering van de netcongestie in het FGU-gebied (Flevoland, Gelderland en Utrecht) te voorkomen.

Het maatregelenpakket omvat onder meer congestiemanagement voor bedrijven, technische maatregelen op het netwerk, netbewust laden, netbewuste woningbouw, net-efficiënte installaties voor bestaande bouw (o.a. warmtepompen) en decentrale regelbare opwek, bijvoorbeeld gasgeneratoren. Als gemeente kunnen we daarnaast verschillende dingen doen om de druk op het stroomnet te beperken. Voorbeelden zijn het stopzetten van de inkoopactie voor warmtepompen, tijdelijk fossiele oplossingen kiezen door ons eigen vastgoed *aardgasvrijready* te renoveren maar de laatste stap naar aardgasvrij uit te stellen en het advies aan bewoners om een hybride warmtepomp te kiezen in plaats van een volledig elektrische.

4. Financiële strategie

Het financiële vertrekpunt van de voorjaarsnota vraagt om inhoudelijke keuzes om het structureel tekort op te lossen. De financiële strategie die we hebben uitgewerkt om het tekort op korte en lange termijn op te lossen en om de financiële positie van de gemeente Utrecht te versterken, bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Financieel-technisch beleid
2. Haalbaarheid investeringsbegroting tegen het licht: reëel ramen
3. Concrete bezuinigingsvoorstellen
4. Aanvullende opdracht bezuinigingsrichtingen langere termijn: aanvullende hervormingsbezuinigingen
5. Opbrengstenverhogingen
6. Kasschuif

Bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028	Structureel
Startsaldo Voorjaarsnota 2024	**-96.888**	**-61.253**	**-97.921**	**-96.726**	**-94.207**	**-93.404**
1. Financieel-technisch beleid	96.259	23.399	10.518	13.327	10.357	12.806
2. Reëel ramen	7.423	8.475	10.181	7.132	2.668	850
3. Concrete bezuinigingsmaatregelen	3.337	10.337	24.247	31.583	32.807	31.659
4. Hervormingsbezuinigingen	0	0	20.000	23.000	24.000	25.000
5. Opbrengstenverhoging	0	19.283	22.545	23.090	23.090	23.090
6. Kasschuif	-10.131	-240	10.429	-1.406	1.286	0
Financiële strategie	**96.888**	**61.253**	**97.921**	**96.726**	**94.207**	**93.404**
Eindsaldo Voorjaarsnota 2024	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

De kasschuif verrekent overschotten en tekorten in de afzonderlijke jaren en werkt neutraal over de jaren. Daarom lichten wij de kasschuif hieronder niet verder toe.

4.1 Financieel-technisch beleid

In het financieel-technische beleid maken we enerzijds inschattingen voor de inkomsten vanuit het Rijk en anderzijds kijken we naar financieel technische mogelijkheden, zoals inzet van het eigen vermogen (reserves), om met name het tekort voor de korte termijn (2024 en 2025) op te lossen. Daarnaast stellen wij enkele financieel-technische maatregelen voor. Onderstaande tabel geeft een specificatie van de verschillende onderdelen.

Bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028	Structureel
Risico-inschattingen Rijksinkomsten	0	-14.900	14.904	17.774	14.600	17.100
Inzet eigen vermogen						
Vrijval vaste activareserve	203.037	0	0	0	0	0
Dotatie Algemene dekkingsreserve	-149.274	0	0	0	0	0
Dotatie Algemene reserve	-28.563	0	0	0	0	0
Dotatie reserve Personeelskosten bezuinigingen	-5.000	0	0	0	0	0
Dotatie reserve Implementatie en uitvoering hervormingen	-2.500	0	0	0	0	0
Dotatie reserve Vervanging zwembaden	-11.500	0	0	0	0	0
Dotatie reserve Tarieven sportaccommodaties	-5.000	0	0	0	0	0
Dotatie reserve Werken naar werk	-1.200	0	0	0	0	0
Structurele (kapitaal) lasten	-11.977	-10.755	-10.592	-10.403	-10.074	-10.000
Onttrekking Algemene dekkingsreserve	105.936	43.338	*0*	*0*	*0*	0
Financieel-technische maatregelen						
Start afschrijving per 1 januari	2.300	10	500	250	125	0
Indexering maximeren op prijscompensatie gemeenfonds	0	5.706	5.706	5.706	5.706	5.706
Totaal financieel-technisch beleid	**96.259**	**23.399**	**10.518**	**13.327**	**10.357**	**12.806**

4.1.1 Risico-inschatting voor de verwachte Rijksinkomsten

Actuele onzekerheden en ontwikkelingen gemeentefonds
De inkomsten uit het gemeentefonds blijven onzeker, de meest omvangrijke onzekerheid is het herstel van de korting op het gemeentefonds vanaf 2026. Maar er is ook sprake van beweging. Het demissionaire kabinet heeft in zijn voorjaarsnota voorgesteld extra middelen beschikbaar te stellen om omissies te corrigeren. Zo komt de opschalingskorting vanaf 2026 definitief te vervallen en wordt de groei van de Wmo-kosten reëel gecompenseerd. Daar staat een eenmalige korting in 2025 tegenover. Dit voorstel moet nog worden vastgesteld door de Tweede kamer en blijft daarom onzeker. Naar verwachting geeft de Meicirculaire 2024 duidelijkheid.

Met deze extra middelen worden twee weeffouten in het gemeentefonds gecorrigeerd. Maar van passende inkomsten voor de uitvoering van onze taken is nog geen sprake. Zo blijft de korting vanaf 2026 grotendeels staan (2,3 miljard euro) en willen we reële compensatie voor nieuwe taken als de Omgevingswet en voldoende middelen voor de vervanging van oude infrastructuur. De compensatie hiervan hebben we via de VNG meegegeven aan de onderhandelaars van een nieuw kabinet. Een kabinet dat daarnaast ook moet bezuinigen. Naast deze onzekerheid worden er ook onderzoeken naar de verdeling van het gemeentefonds uitgevoerd. Deze ontwikkelingen lichten we hieronder verder toe.

Opschalingskorting en herstel korting gemeentefonds
Vanaf 2026 is het gemeentefonds met de opschalingskorting verlaagd, ondanks dat het bijbehorende Rijksbeleid is verlaten. In ons coalitieakkoord is er daarom vanuit gegaan dat deze korting wordt teruggedraaid en extra middelen aan het gemeentefonds worden toegevoegd.

Het gemeentefonds is door het kabinet vanaf 2026 gekort (4 miljard euro), zonder bijbehorende beleidskeuzes, dit wordt ook wel het ravijn genoemd. Bij de Meicirculaire 2023 is (vanaf 2027) 1 miljard euro toegekend aan gemeenten en resteert nog een korting van 3 miljard euro. De opschalingskorting

maakt voor 675 miljoen euro onderdeel uit van deze korting. In het coalitieakkoord is ervan uitgegaan dat deze korting wordt teruggedraaid en extra middelen aan het gemeentefonds worden toegevoegd. We handhaven deze inschatting (14,6 miljoen euro voor de gemeente Utrecht), mede omdat het demissionaire kabinet deze toevoeging aan het gemeentefonds heeft opgenomen in zijn Voorjaarsnota 2024.

Er is nog steeds veel onzekerheid over een mogelijk verdergaand herstel van de gehele korting (of ravijn) op het gemeentefonds. Compensatie van deze korting is afhankelijk van een nieuw kabinet, dat bovendien staat voor een flinke bezuinigingsopgave, die ook gemeenten kan raken. In het laatste advies van de Studiegroep Begrotingsruimte wordt aangegeven dat het nieuwe kabinet vanaf 2028 een begrotingsopgave van 17 miljard euro heeft. Er is nog geen zicht op de wijze waarop het nieuwe kabinet deze opgave invult met bezuinigingen of lastenverzwaringen en of hier ook inhoudelijke beleidskeuzes worden gemaakt. Daarom nemen we geen verder risico en houden we in deze voorjaarsnota geen rekening met een verder herstel van de korting op het gemeentefonds.

Herverdeling gemeentefonds
In 2022 is de verdeling van het gemeentefonds over gemeenten gewijzigd. Het financiële effect per gemeente is toen gemaximeerd. Inmiddels is al 13,5 miljoen euro aan nadelig herverdeeleffect voor Utrecht verwerkt (structureel). Eveneens in 2022 zijn aanvullende onderzoeken gestart naar onder andere grootstedelijke kosten. Als de oorspronkelijke herverdeling wordt voortgezet dan betekent dit voor Utrecht een extra nadeel van 3 miljoen euro vanaf 2027. De resultaten van de onderzoeken moeten in samenhang worden bezien met het mogelijk voortzetten van de herverdeling, voordat een inschatting kan worden gemaakt van het effect voor Utrecht. Dit blijft een risico.

Aanvullende indexatie voor Wmo
In de nieuwe groeisystematiek van het gemeentefonds (op basis van de ontwikkeling van het BBP) wordt onvoldoende rekening gehouden met het effect van de vergrijzing en prijsontwikkeling voor Wmo. De kosten stijgen harder dan het BBP. Daarom stelt het demissionaire kabinet in zijn Voorjaarsnota 2024 voor vanaf 2026 extra middelen beschikbaar te stellen om gemeenten reëel voor deze effecten te compenseren (oplopend van 75 miljoen euro in 2026 naar 225 miljoen euro 300 miljoen euro in 2029). Ook wordt gekeken naar de mogelijkheid om de Wmo te bekostigen vanuit een apart fonds, zodat de risico’s niet alleen bij gemeenten liggen. We nemen een risico-inschatting op vanaf 2029 voor een deel van deze extra compensatie (2,5 miljoen euro). Hiermee laten we ruimte om de kostenstijging door vergrijzing in onze begroting te bepalen.

Incidentele korting gemeentefonds 2025
Het demissionaire kabinet heeft naast extra middelen voor gemeenten (zie hierboven) ook een incidentele korting op het gemeentefonds opgenomen in zijn voorjaarsnota voor het jaar 2025. Deze korting bedraagt 675 miljoen euro. Voor deze korting nemen we een risico-inschatting op van 14,9 miljoen euro. Het definitieve bedrag zal in de komende mei- of septembercirculaire bekend worden.

4.1.2 Inzet eigen vermogen

Om structurele bezuinigingen te realiseren is een ingroeiperiode noodzakelijk voor de jaren 2024 en 2025. Dit kan door het vrijspelen van incidentele middelen. Daarbij is gekeken naar het eigen vermogen en de mogelijkheden om middelen uit bestemmingsreserves vrij te laten vallen. De reserves zijn beoordeeld op basis van de onderliggende onderbouwing van het doel en de voor dat doel benodigde middelen. Daarnaast is gekeken naar mogelijkheden voor het aanpassen van het huidige financieel beleid om reserves vrij te spelen. Dit geeft tevens invulling aan de wens van de raad voor nader onderzoek van de reserves.

Activareserve
De activareserve dient enerzijds ter dekking van de kapitaallasten van afgeronde investeringen (203 miljoen euro). Anderzijds wordt in deze reserve gespaard voor toekomstige investeringen (63 miljoen euro). Het bedrag voor de afgeronde investeringen kan vrijvallen als de begroting structureel wordt verhoogd voor de kapitaallasten. Hiermee komt een omvangrijk bedrag van het eigen vermogen (incidenteel) beschikbaar ter dekking van de begrotingstekorten in 2024 en 2025. Belangrijk voordeel is daarnaast dat daarmee structureel budget wordt begroot voor de vervanging van de betreffende investeringen. Dit leidt tot een gezond financieel beleid waarmee toekomstige tekorten worden voorkomen.

We stellen daarom voor 203 miljoen euro te onttrekken aan de activareserve en dit bedrag voor 149,3 miljoen euro in te zetten ter dekking van het tekort in 2024 en 2025. Het restant van 53,8 miljoen euro wordt toegevoegd aan de algemene reserve en enkele bestemmingsreserves. De toename van de algemene reserve leidt bij de Programmabegroting 2025 mogelijk tot een toename van de weerstandsratio boven de gehanteerde norm. Gelet op de grote onzekerheid ten aanzien van de inkomsten van het Rijk en de onzekerheid met betrekking tot de realisatie van bezuinigingen en hervormingen verwachten wij echter ook een toename van risico's en daarmee van de benodigde weerstandscapaciteit. Bij het opstellen van de Programmabegroting 2025 is er meer zicht op de bijdrage van het Rijk (o.a. de uitkomsten meicirculaire). Op dat moment wordt de weerstandsparagraaf en de daarin opgenomen weerstandsratio geactualiseerd. Dat is tevens het moment om te overwegen of de financiële kengetallen het toelaten om een bedrag van 5,5 miljoen euro toe te voegen aan de reserve Grondexploitaties, als reservering voor toekomstige negatieve grondexploitaties, in lijn met de nog vast te stellen beleidsnota Grondbeleid. Dit bedrag maakt deel uit van het Jaarrekeningresultaat 2023 en is afkomstig uit in 2023 ontvangen incidentele afkoopsommen, meerwaardeafdrachten op gewijzigde erfpachtovereenkomsten en de incidentele uitgifte van gemeentelijke eigendommen.

Van de toevoeging aan de algemene reserve/bestemmingsreserves zetten we apart:

- 5 miljoen euro in de nieuw te vormen reserve Personeelskosten bezuinigingen, voor frictiekosten die naar verwachting ontstaan door de concrete bezuinigingsmaatregelen en de hervormingsbezuinigingen;
- 2,5 miljoen euro in de nieuw te vormen reserve Implementatie en uitvoering hervormingsbezuinigingen. Om de hervormingen mogelijk te maken zullen we moeten investeren aan de voorkant. Dit gaat om kosten voor het programmateam, inhuur van specifieke expertise (zoals benchmarking en onderzoeken) en eventueel implementatiekosten van de maatregelen.
- 11,5 miljoen euro in de reserve Vervanging zwembaden (zie paragraaf 4.2 Haalbaarheid investeringen tegen het licht: reëel ramen).
- 5 miljoen euro in de nieuw te vormen reserve Tarieven sportaccommodaties, om fricties bij de structurele verhoging van de tarieven op te kunnen vangen.
- 1,2 miljoen euro in de nieuw te vormen reserve Werken naar werk, omdat op dit budget wordt bezuinigd. Met de regio is juist besproken om tot een impuls te komen. Deze overbrugging geeft ruimte om marktpartijen meer te laten bijdragen.

Bestemmingsreserves
Daarnaast zijn alle overige bestemmingsreserves groter dan 500.000 euro doorgelicht aan de hand van de onderliggende onderbouwingen van de actualiteit van de bestemming en de omvang van het bedrag. De analyse van de reserve grondexploitatie is uitgevoerd bij de onderbouwing daarvan voor de Jaarstukken 2023. Uit de doorlichting van de bestemmingsreserves komt naar voren dat er een mogelijkheid is om meer middelen vrij te spelen. Het gaat om een bedrag van maximaal 35,8 miljoen euro aan risicoreserves (16,9 miljoen euro), egalisatiereserves (10,2 miljoen euro) en overige bestemmingsreserves (8,7 miljoen). Dit kan echter niet zonder meer binnen de kaders van het huidige beleid, zoals de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen en de nota Reserves. Er zijn ook nadelen aan verbonden, bijvoorbeeld afnemende risicobuffers in combinatie met de risico-inschatting voor de verwachte Rijksinkomsten (paragraaf 4.1.1). Het bedrag is niet nodig voor de tijdelijke oplossing van het begrotingstekort in 2024 en 2025 en ook niet zonder meer inzetbaar vanwege de vereisten met betrekking tot de solvabiliteit van de gemeente. Om deze redenen doen we geen voorstel om deze middelen op dit moment vrij te laten vallen.

4.1.3 Financieel-technische maatregelen

Start afschrijving per 1 januari vanaf 2024
De huidige werkwijze is dat gestart wordt met afschrijven op het moment van ingebruikname. Voor nieuwe investeringen wordt voorgesteld om af te schrijven vanaf 1 januari van het boekjaar volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed gereedkomt. Dit levert een incidenteel voordeel op in de desbetreffende jaren. Bijkomend voordeel is een administratieve lastenvermindering.

Indexatie volgt gemeentefonds
De inkomsten uit het gemeentefonds worden via een eigen systematiek verhoogd voor de inflatie. Deze heeft geen relatie met de wijze waarop wij de andere onderdelen van de begroting indexeren.
Voor de indexatie van onze begrote kosten maken we gebruik van een gedifferentieerde systematiek, waarbij de verschillende soorten kosten specifieke indexcijfers kennen. We stellen voor, voor de indexering van de materiële kostenbudgetten, de indexcijfers van het Rijk te volgen. Dit levert nu een besparing op, maar betekent dat als de kosten zich bij de gemeente anders ontwikkelen dan bij het Rijk, het verschil binnen de organisatie moet worden opgevangen. Voor de personele budgetten blijft de CAO voor gemeenten leidend.

4.2 Haalbaarheid investeringen tegen het licht: reëel ramen
In deze paragraaf wordt reëel ramen toegespitst op de investeringsbegroting (kapitaallastenkredieten). Planningsoptimisme is daarnaast ook van toepassing op projectbudgetten en specifieke uitkeringen, bijvoorbeeld doordat het Rijk geld voor meerdere jaren in één jaar beschikbaar stelt.

Er is sprake van planningsoptimisme in de investeringsbegroting als ervan uit wordt gegaan dat investeringen eerder gerealiseerd kunnen worden dan in werkelijkheid het geval is. Dit leidt jaarlijks tot onderbesteding op kapitaallasten en investeringsbandbreedtes. De exacte omvang daarvan is niet zonder meer vast te stellen. Het betreft complexe materie, aangezien programma's een eigen systematiek en dynamiek kennen. Het gewenste inzicht op overall niveau vraagt om tijd en capaciteit (zoals ook benoemd in de raadsbrief Reactie managementletter 2023).

Voor de lange termijn streven wij naar grip op investeringen: reëel begroten van investeringen en kapitaallasten via een normerende aanpak, met centrale regie op programmering en financiële spelregels, zoals een gemeentebreed investeringsplafond.

Uit analyse van onderbesteding van kapitaallasten blijkt, dat kredieten al in een vroegtijdig stadium worden aangevraagd, wanneer er nog geen zicht is op een realistische planning. Deels door complexiteit van projecten (waaronder projecten werk met werk maken), maar ook doordat de nadruk ligt op sturing per project en niet op het niveau van een programma of de totale investeringsbegroting. Veel programma's houden in meer of mindere mate rekening met planningsoptimisme, maar er bestaat geen gemeentebrede consistente lijn. In de praktijk wordt daarnaast onderbesteding van kapitaallasten benut voor andere doeleinden. Zo worden personeelskosten voor investeringen in maatschappelijk vastgoed gedekt uit kapitaallastenbudget. Bij de uitwerking voor de lange termijn maken wij ook de inzet van de onderbesteding van de kapitaallasten voor andere doeleinden inzichtelijk en doen wij voorstellen om deze kosten begrotingstechnisch juist te ramen. Daarnaast blijven we planningsoptimisme jaarlijks monitoren en betrekken bij de integrale afweging voorjaarsnota.

In de tabel hieronder brengen wij op basis van de huidige investeringsbegroting in beeld waar meer kapitaallasten zijn geraamd, dan zullen worden uitgegeven. Dit leidt tot besparingsmogelijkheden in de programma's Kansrijk opgroeien en Levendige en gezonde stad, na aftrek van de personeelskosten die uit de investeringsbegroting worden gedekt.

Een aanvullende besparingsmogelijkheid zien wij in de indexering van de kapitaallasten. Op dit moment wordt het volledige kapitaallastenbudget geïndexeerd (afschrijvingen, rente en stelpost kapitaallasten). Het doel van indexering van budgetten is dat voor toekomstige (vervangings-) investeringen budget op het actuele prijspeil beschikbaar is. Deze benadering is vrij grof, waardoor het jaarlijks indexeren onbedoeld tot te hoge budgetten leidt. Zo is er geen reden om indexering toe te passen op het rentedeel van het kapitaallastenbudget. In het kader van planningsoptimisme en grip op investeringen, zullen ook de huidige grondslagen voor de kapitaallastenbudgetten tegen het licht worden gehouden. Vooruitlopend op mogelijke herziening van de grondslagen voor de kapitaallasten-budgetten, stellen wij voor om voor 2025 geen indexering toe te passen. Dit levert een structureel voordeel op van circa 850.000 euro.

Bedragen x € 1.000

Programma	2024	2025	2026	2027	2028	Structureel
Kansrijk opgroeien: onderwijshuisvesting	2.099	3.453	3.547	2.468	-778	
Personeelskosten onderwijshuisvesting	-1.225	-1.225	-1.225	-1.225	-1.225	
Levendige en gezonde stad: vastgoed	7.147	6.249	5.990	5.260	4.410	
Personeelskosten vastgoed	-2.025	-2.025	-2.025	-2.025	-2.025	
Levendige en gezonde stad: sport	1.877	1.623	3.494	2.254	1.886	
Personeelskosten sport	-450	-450	-450	-450	-450	
Niet indexeren	0	850	850	850	850	850
Totaal reëel ramen	**7.423**	**8.475**	**10.181**	**7.132**	**2.668**	**850**

Tot nu toe werd de onderbesteding van de kapitaallasten voor sportaccommodaties jaarlijks toegevoegd aan de reserve vervanging zwembaden, voor de op termijn noodzakelijke vervanging van de zwembaden Den Hommel en De Kwakel. Ter compensatie stellen wij voor een bedrag van 11,5 miljoen euro toe te voegen aan deze reserve (paragraaf 4.1.2). Op deze manier begroten wij de kapitaallasten zuiver en transparant.

Naast de in de tabel genoemde programma's zijn ook de programma's Ontwikkelen en wonen voor iedereen, Duurzame bereikbaarheid en Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed in de analyse betrokken. Daar zien wij geen mogelijkheid om door reëel ramen tot een besparing te komen, omdat in deze programma's al rekening wordt gehouden met planningsoptimisme (Bereikbaarheid 20%,

Ruimtelijke ontwikkelingsprojecten 25%). Daarnaast is ook in het bezuinigingsvoorstel MPR rekening gehouden met aanvullende vrijval als gevolg van planningsoptimisme.

De investering op rioolvervanging loopt achter op de planning. Dit is terug te zien in de stijgende voorziening GRP investeringen. Voor 2025 en verder gaat het om een bedrag van 3,3 miljoen euro. Dit bedrag is niet te besparen, omdat de rioolheffing maximaal 100% kostendekkend mag zijn. Wij stellen voor de verwachte onderbesteding kapitaallasten bij rioolvervanging in te zetten door de (stijging van de) rioolrechten met dit bedrag te verlagen.

4.3 Concrete bezuinigingsmaatregelen

4.3.1 Inleiding, proces

De nieuwe financiële situatie dwingt ons tot het maken van stevige en pijnlijke keuzes. Als we onze mooie stad willen blijven ontwikkelen, is ingrijpen namelijk onvermijdelijk. Naast bovengenoemde meer financiële maatregelen moeten we daarom ook op een groot aantal inhoudelijke terreinen bezuinigen. We maken voor het grootste deel van de maatregelen gebruik van een onafhankelijke, objectieve, ambtelijke analyse om opties in beeld te brengen, waar en hoe er in de begroting bedragen bespaard kunnen worden. Deze ambtelijke inventarisatie telt op tot een structureel effect van 75 miljoen euro in 2026 en volgt uit een toezegging die we deden tijdens de behandeling van de Voorjaarsnota 2023. Dit bedrag was hoger dan het destijds voorziene tekort aan maatregelen, om de gemeenteraad ruimte te geven voor afweging van de te nemen maatregelen. Deze inventarisatie zou bij de voorjaarsnota met een advies van het college gepresenteerd worden. Op uw vraag hebben wij u deze ambtelijke inventarisatie al op 17 april gestuurd, zonder bestuurlijk advies.

Onderdeel van deze inventarisatie is de overhead, de bedrijfsvoering van onze organisatie. Deze inventarisatie levert 3 à 4 miljoen euro aan structureel besparingspotentieel op, waaronder de afbouw van de extra inzet op Inclusie en Diversiteit (met ingang van 2027) en Uthiek (met ingang van 2024). De bezuinigingen op de overhead zetten wij in als dekking van de overheadknelpunten (ca. 6 miljoen euro). De overige dekking wordt gezocht binnen de besparingsideeën op de overhead die nader uitgewerkt worden bij de hervormingsbezuinigingen (zie hoofdstuk 4.5) en door nadere prioritering binnen de overhead.

Ons voorstel treft u hieronder. Wij laten per begrotingsprogramma zien welke maatregelen we nemen en tot welk bezuinigingsbedrag dat leidt. Per maatregel geven we een korte toelichting, waarin we ook de negatieve effecten of risico's van de besparingen benoemen. Niettemin achten wij de voorgestelde bezuinigingen acceptabel in hun impact op de stad. Bij een aantal maatregelen kiezen we ervoor om ze later in te laten gaan dan technisch mogelijk is, om zo de gevolgen te verzachten. In de ambtelijke inventarisatie treft u over de meeste maatregelen meer informatie.

De bezuinigingen op ruimtelijke investeringen presenteren we in een separate paragraaf (4.3.3). Zoals aangegeven in hoofdstuk 2.1 is het belangrijk om de concrete maatregelen binnen het sociaal domein uit te voeren in samenhang met de hervormingen die reeds zijn ingezet binnen het sociaal domein. Deze worden daarom in samenhang gemonitord en uitgevoerd.

Nota bene: ten opzichte van de ambtelijke inventarisatie van 17 april zijn de bedragen vanaf 2025 geïndexeerd (zie paragraaf 2.2).

x € 1.000

Programma	2024	2025	2026	2027	2028	Structureel
Betrouwbare overheid	0	0	2.176	2.690	2.690	2.690
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	1.000	1.268	1.679	1.679	1.813	1.813
Klimaatvriendelijke stad	0	1.601	1.701	1.701	1.701	1.701
Duurzame bereikbaarheid	545	873	1.386	1.386	1.386	1.386
Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	702	939	1.658	1.863	2.069	2.069
Veilige stad	0	205	1.489	1.489	1.489	1.489
Passende ondersteuning en opvang	0	1.398	3.247	3.607	3.607	3.607
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	380	2.239	3.517	3.158	3.189	3.189
Kansrijk opgroeien	0	257	514	770	770	1.099
Levendige en gezonde stad	100	1.332	2.352	4.970	4.970	4.970
Subtotaal begrotingsprogramma's	***2.727***	***10.112***	***19.719***	***23.313***	***23.684***	***24.013***
Bezuinigingen op ruimtelijke investeringen	110	225	4.528	8.270	9.123	7.325
Ontwikkeling dekkingsbronnen voor ruimtelijke investeringen	500	0	0	0	0	321
Eindtotaal	**3.337**	**10.337**	**24.247**	**31.583**	**32.807**	**31.659**

4.3.2 Maatregelen per programma

Programma Betrouwbare overheid

x €1.000

Maatregel	2024	2025	2026	2027	2028	Structureel
Stoppen met subsidie Stichting Utrecht4Globalgoals	0	0	66	66	66	66
Verlagen initiatievenfonds	0	0	770	770	770	770
Verlagen budget Samen stad maken en terugdraaien intensivering coalitieakkoord	0	0	149	149	149	149
Versoberen op de intensivering samen voor Overvecht (coalitieakkoord)	0	0	719	719	719	719
Fysieke locaties wijkbureaus - focus aanbrengen of differentiëren over de stad	0	0	103	103	103	103
Geen reserve aanhouden voor ongeplande verkiezingen	0	0	257	257	257	257
Versoberen dienstverleningskanalen	0	0	72	72	72	72
Stoppen met webcare, Amendement 119 (deel 1)	0	0	41	41	41	41
Verlagen investeringsbudget dienstverlening	0	0	0	514	514	514

<u>Stoppen met bijdrage Stichting Utrecht4GlobalGoals</u>

Deze stichting organiseert evenementen, heeft een faciliterende rol om de Global Goals te stimuleren en geeft informatie over de Global Goals in Utrecht. Er is afgelopen jaren al bezuinigd op de internationale inzet van de Gemeente Utrecht en ook op de samenwerking met deze stichting. We stellen voor binnen de internationale uitvoeringsstrategie prioriteit te geven aan andere activiteiten. Daarom stellen we voor de bijdrage aan de stichting te stoppen per 2026.

<u>Verlagen initiatievenfonds</u>

Het initiatievenfonds is een fonds voor grote en kleine initiatieven in Utrecht. Iedereen (inwoners en organisaties) met een goed idee kan laagdrempelig geld aanvragen uit het initiatievenfonds. We stellen

voor het budget met 25% te verlagen. Deze bezuiniging betekent ook, dat er minder inkomsten vanuit de aanvragen komen bij Stadsbedrijven en Wijken. Deze maatregel gaat in per 2026.

Verlagen van het budget ‘Samen stad maken’ en terugdraaien intensivering coalitieakkoord
Het programma Samen stad maken heeft tot doel gemeentebreed nieuwe vormen van samenwerking met Utrechters en organisaties te versterken in de stad. We stellen voor de structurele intensivering uit het coalitieakkoord voor Samen stad maken terug te draaien en het structurele budget met 25% te verlagen. Deze maatregel gaat in per 2026.

Versoberen op de intensivering Samen voor Overvecht (coalitieakkoord)
De wijkaanpak Samen voor Overvecht is een programma-overstijgende aanpak. Het budget is verdeeld over de volgende ambities en doelstellingen:

1. Plezierig wonen in een meer gemengde wijk
2. Perspectief voor de jeugd versterken
3. Veilige Buurten
4. Meedoen en Ondernemen
5. Zorg en ondersteuning dichtbij en op maat

We stellen voor de intensivering uit het coalitieakkoord op de wijkaanpak Samen voor Overvecht terug te draaien met 25%. Initiatieven die geslaagd zijn, verduurzamen we vanuit andere middelen, zoals de Beroepentuin en de Werkwinkel. Deze maatregel gaat in per 2026.

Fysieke locaties wijkbureaus - focus aanbrengen of differentiëren over de stad
In de stad zijn tien wijkbureaus gevestigd. De wijkbureaus hebben grofweg twee functies: als eerste zijn de wijkbureaus een werk- en ontmoetingsplek voor professionals en als tweede zijn zij het informatie- en adviespunt voor bewoners (wijkservicepunt).

We stellen voor focus aan te brengen op de wijkbureaus en te differentiëren over de stad. Dit biedt kansen om dienstverlening meer integraal aan te bieden, voor effectievere dienstverlening en betere vindbaarheid voor bewoners. Het bedrag dat we nu voorstellen is een eerste stap; het gaat ook om een hervormingsopgave voor de langere termijn.

Ook wordt gekeken naar het herijken van locaties. De balies van Vleuten-de Meern zijn tot 2028 nodig in verband met de paspoortenpiek (dit gaat om 8 balies). In het traject hervormingsbezuinigingen wordt nader beoordeeld of deze locatie vervolgens kan sluiten. Deze maatregel gaat in per 2026.

Geen reserve aanhouden voor ongeplande verkiezingen
Voor ongeplande verkiezingen wordt 1 miljoen euro per 4 jaar als risicoreserve begroot. We gebruiken de reserve verkiezingen alleen nog als egalisatiereserve en niet meer als risicoreserve voor een ongeplande verkiezing. Dit is een technische maatregel zonder maatschappelijk effect, die geen effect heeft op de kosten van een verkiezing. Hierdoor kan een bedrag van ongeveer 1 miljoen euro per 4 jaar anders worden ingezet (of jaarlijks 257.000 euro). Als dekking van het risico op een ongeplande verkiezing is het budget in de reserve niet toereikend en daardoor geen volledige beheersmaatregel. Daarom stellen we voor het risico op een ongeplande verkiezing te verplaatsen naar de algemene risicoparagraaf en risicoreserve. Deze maatregel gaat in per 2026.

Versoberen dienstverleningskanalen
De gemeente Utrecht gebruikt in het contact met inwoners en ondernemers verschillende kanalen voor producten en diensten en voor vragen. Veel van deze kanalen zijn noodzakelijk om aan de basisdienst-verlening te voldoen. We stellen voor te stoppen met de Utrecht Nieuwsbrief en te volstaan met de

website, de wijkberichten en de post.

Verlagen Investeringsbudgetten dienstverlening
Eind 2022 is de Visie op dienstverlening vastgesteld. Voor deze visie is in het coalitieakkoord een bedrag van 1,1 miljoen euro per 2027 beschikbaar gesteld. We stellen voor de intensivering van het coalitieakkoord terug te draaien en de ambitie van de visie op dienstverlening te verlagen door het investeringsbudget te verminderen. We houden hiermee wel onze dienstverlening op peil.

Programma Ontwikkelen en wonen voor iedereen

x €1.000

Maatregel	2024	2025	2026	2027	2028	Structureel
Meerwaardeafdrachten na Stop de verkoop	1.000	1.027	1.027	1.027	1.027	1.027
Stoppen met aanmoedigen wooncoöperaties	0	0	0	0	134	134
Halveren inzet Verhuisadviseur senioren incl. promotie	0	29	29	29	29	29
Lagere subsidie huurdersparticipatie/ doelgroepen incl. accres	0	22	22	22	22	22
Verminderen knelpuntenvoorziening	0	191	191	191	191	191
Risicogestuurd toezicht	0	0	411	411	411	411

Meerwaardeafdrachten na Stop de verkoop
De maatregel Stop de verkoop uit het coalitieakkoord zorgt dat de gemeente ook geen opbrengsten meer krijgt uit de meerwaardeafdrachten van woningcorporaties. Deze opbrengsten waren begroot op 6 miljoen euro per jaar, waarvan tweederde deel werd gestort in de voorziening meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties. Deze opbrengsten zijn niet meer begroot. Er blijft een kleinere stroom van 1 miljoen euro aan meerwaardeafdrachten bestaan uit de verkoop van zogenoemde exoten in het bezit van woningcorporaties.

Stoppen met aanmoedigen van wooncoöperaties
We stellen voor te stoppen met het aanmoedigen van wooncoöperaties met financiële middelen. Dit betreft deels incidenteel geld, maar samen met het koopstartfonds zijn het relatief minder efficiënte middelen binnen het beleidsveld wonen. Hierdoor zou ook geminderd kunnen worden op de personele inzet. Deze maatregel gaat in per 2028.

Halveren inzet Verhuisadviseur senioren inclusief promotie
We stellen voor de inzet van de verhuisadviseur voor senioren te halveren, inclusief de promotie hiervan. Deze maatregel gaat in per 2025.

Lagere subsidie huurdersparticipatie/ doelgroepen inclusief accres
De subsidie huurderparticipatie is bedoeld om de positie en participatie van huurders te versterken, wat we belangrijk vinden. Daarom stellen we voor met een deel van de subsidie te stoppen. Deze maatregel gaat in per 2025.

Verminderen knelpuntenvoorziening
We stellen voor de knelpuntenvoorziening in verband met loon- en prijsstijging van incidentele ruimtelijke ontwikkelingsprojecten te verminderen. Dit betekent een lagere voorziening voor tekorten (door loon- en prijsstijgingen) op incidentele projecten, die kan leiden tot versobering van projecten. Deze maatregel gaat in per 2025.

Risicogestuurd toezicht

We stellen voor om meer dan nu in te zetten op risico-gestuurd toezicht bij het bouw- en woningtoezicht, waarbij we uitgaan van de omvang van de negatieve impact van bepaalde overtredingen. Ofwel, welke risico's ontstaan er wanneer we niet bestuursrechtelijk zouden optreden? Vervolgens maken we een keuze om de beperkte capaciteit daarin te zetten waar dit het hardste nodig is. Deze maatregel gaat in per 2026.

Programma Klimaatvriendelijke stad

x €1.000

Maatregel	2024	2025	2026	2027	2028	Structureel
Taakstelling energietransitie: mix maatregelen	0	1.601	1.701	1.701	1.701	1.701

Taakstelling energietransitie: mix maatregelen

Voor de energietransitie werken we aan een systeemverandering, waarin verschillende activiteiten ten positieve of ten negatieve op elkaar inwerken. Het is goed mogelijk dat maatregelen die nu nog niet bekend of mogelijk zijn beter werken dan de huidige opties. Bovendien is hier geen sprake van structurele programmalijnen maar van een jaarlijkse programmering. Daarom stellen we een taakstelling voor, waarbij we wel een duidelijke richting meegeven om stapeling van effecten te voorkomen. Deze maatregel gaat in per 2025.

Duurzame bereikbaarheid

x €1.000

Maatregel	2024	2025	2026	2027	2028	Structureel
Temporiseren mobiliteitsbeleid	545	719	719	719	719	719
Besparen op parkeerbeleid	0	154	154	154	154	154
Bezuinigen op nieuwe bemenste inpandige fietsenstallingen	0	0	514	514	514	514

Temporiseren mobiliteitsbeleid

We stellen voor het opstellen, actualiseren en uitwerken van mobiliteitsbeleid, zoals de spooragenda, ov-netwerkperspectief, het wiel met spaken en ontsluiting van nieuwe woningbouwlocaties te temporiseren. We zorgen dat de basis op orde is en besparen op de uitvoeringskosten. Deze maatregel gaat in per 2024.

Besparen op parkeerbeleid

We gaan door met ons beleid om parkeerplekken op te heffen en blijven mensen met lage inkomens compenseren voor parkeerkosten. Binnen het begrotingsprogramma stellen we wel een besparing op het beleid voor en boeken we een substantiële structurele bezuiniging in, met ingang van 2025.

Bezuinigen op nieuwe bemenste inpandige fietsenstallingen

Vanaf 2026 vallen er exploitatiemiddelen vrij die bestemd zijn voor het exploiteren van nieuwe openbare fietsenstallingen. Het levert een besparing op als we deze middelen niet meer inzetten voor het realiseren van nieuwe inpandige fietsenstallingen. We stellen voor gericht te bezuinigen, bijvoorbeeld op twee specifieke plekken.

Programma Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

x €1.000

Maatregel	2024	2025	2026	2027	2028	Structureel
Stoppen met bomen voor bewoners	0	103	103	103	103	103
Minder inzet op het moeten voldoen aan EU grenswaarden voor luchtkwaliteit.	0	0	0	205	205	205
Minder beleids- en onderzoekscapaciteit Gezond Leefklimaat.	172	292	292	292	292	292
Concessie vergoeding laadpalen niet fixeren en/of verhogen	0	0	0	0	205	205
Geen structurele middelen beschikbaar houden voor Bodem	500	514	514	514	514	514
Minder beleid opstellen voor lood en bodembiodiversiteit	30	31	31	31	31	31
Stroomlijnen initiatieven vergroening buitenruimte	0	-51	668	565	565	565
Bezuiniging lobby voor bovengemeentelijke belangen, Amendementen 127 en 128 (deel 1)	0	51	51	154	154	154

Stoppen met bomen voor bewoners

We stellen voor te stoppen met het weggeven van fruitbomen aan particulieren. Deze maatregel gaat in per 2025.

Minder inzet op het moeten voldoen aan EU grenswaarden voor luchtkwaliteit

We stellen voor minder ambtelijke uren in te zetten om te voldoen aan EU-grenswaarden voor luchtkwaliteit. Denk hierbij aan activiteiten als houtstookcampagne, afspraken met bedrijven over emissieloos vervoer en emissieloos bouwen. Deze maatregel gaat in per 2027.

Minder beleids- en onderzoekscapaciteit Gezond Leefklimaat

We stellen voor binnen de opgave in te zetten op minder beleids- en onderzoekscapaciteit en onderzoeksgeld. Tevens bouwen we onze lobby af. We beperken ons tot dat wat wettelijk verplicht is. Deze maatregel gaat getrapt in vanaf 2024.

Concessie vergoeding laadpalen niet fixeren en/of verhogen

Periodiek wordt een concessie verleend aan een marktpartij om de elektrische laadpalen in de openbare ruimte te exploiteren. De concessievergoeding is gefixeerd op 4 cent/kwH en wordt op dit moment rechtstreeks ingezet om het maatregelenpakket luchtkwaliteit te bekostigen.
Om te komen tot gemiddeld 1 miljoen extra inkomsten per jaar over de periode 2028-2034 stellen we voor dat in alle nieuwe contracten die vanaf 2028 op de markt komen de concessievergoeding wordt verhoogd van 4 naar 6 cent/kWh. De laadprijs gaat dan omhoog van circa 40 cent/kWh naar 42 cent.

Geen structurele middelen beschikbaar houden voor Bodem

We stellen voor de beschikbare middelen voor Bodem structureel te verlagen, naast de specifieke uitkeringen. Deze maatregel gaat in per 2024.

Minder beleid opstellen voor lood en bodembiodiversiteit

We stellen voor minder beleid op te stellen voor lood en bodembiodiversiteit waardoor er minder inzet nodig is op ambtelijke uren. Deze maatregel gaat in per 2024.

Stroomlijnen initiatieven vergroening buitenruimte

We stellen voor initiatieven voor vergroening van de buitenruimte of het beheer daarvan te stroomlijnen. Naast de gemeente zijn diverse andere partijen en inwoners in de stad bezig met deze onderwerpen en sommigen van hen ontvangen hiervoor subsidies die we heroverwegen. Deze maatregel gaat in per 2026.

Programma Veilige Stad

x €1.000

Maatregel	2024	2025	2026	2027	2028	Structureel
Bezuinigen op materiële budget ten behoeve van aanpak voorkomen van ontwrichtende effecten van ondermijnende criminaliteit	0	0	514	514	514	514
Verschuiving in verdeling nachtdiensten BOA's	0	0	257	257	257	257
Verlagen materieel budget Wijkveiligheid	0	205	205	205	205	205
Halveren inzet THOR op bewonersmeldingen (gemeentelijk overlast auto GOA)	0	0	462	462	462	462
Bezuiniging op het Digitale Opkoopregister, Amendement 111	0	70	19	19	19	19
Aanschaf en beheer openbare terrassen, Amendement 111		-70	-19	-19	-19	-19
Bezuiniging op het Digitale Opkoopregister in plaats van stoppen subsidie dierenweides (Programma Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed), Amendement 146	0	0	51	51	51	51

Bezuinigen op materiële budget ten behoeve van aanpak voorkomen van ontwrichtende effecten van ondermijnende criminaliteit

We stellen voor het aantal activiteiten voor aanpakken/interventies/acties die bekostigd worden uit materiële budgetten uit de coalitiemiddelen en de aanpak Grenzen Stellen Perspectief Bieden (GSPB) te verminderen. Voor deze specifieke doelgroepen bieden we dan minder activiteiten aan op het gebied van weerbaarheid en preventie, werk, sport en opleiding en onderzoek. Deze maatregel gaat in per 2026.

Verschuiving in verdeling nachtdiensten BOA's

De BOA's van toezicht en handhaving openbare ruimte (THOR) worden nu vier nachten per week van 23.00 tot 07.30 uur ingezet in een bestuurlijk afgestemd gebied. Deze inzet is gericht op veelvoorkomende overtredingen en overlast. In de nachtelijke uren is de kans op openbare ordeverstoringen groot. We stellen voor de inzet van de BOA's te verschuiven naar dat deel van de nacht waar de meeste verstoringen plaatsvinden. Deze maatregel gaat in per 2026.

Verlagen materieel budget wijkveiligheid

We stellen voor het beschikbare materiële budget ten behoeve van de aanpak van (on)veiligheid in de wijken te verlagen. De afgelopen jaren blijkt dat het budget niet volledig werd benut. Deze maatregel gaat in per 2025.

Halveren inzet THOR op bewonersmeldingen (GOA)

De eenheid gemeentelijke overlastaanpak (GOA) handelt meldingen van inwoners en ondernemers af. Handhavers gaan op basis van de melding naar de locatie en voeren een controle uit. Zij treden afhankelijk van de situatie handhavend op. We stellen voor om deze inzet te halveren meer data-gericht te gaan werken. Deze maatregel gaat in per 2026.

Programma Passende ondersteuning en opvang

€1.000

Maatregel	2024	2025	2026	2027	2028	Structureel
Verlenging overeenkomsten aanvullende zorg 2025	0	258	516	516	516	516
Beperken keuzevrijheid dagbestedingsvoorziening	0	10	10	10	10	10
Domeinoverstijgende Samenwerking	0	0	51	51	51	51
Herinrichting Sociale Prestatie en Dagondersteuning	0	0	616	616	616	616
Beperken middelen tegen geweld in Afhankelijkheidsrelaties	0	0	0	51	51	51
Taakstelling Beschermd wonen	0	822	1.643	1.951	1.951	1.951
Stoppen subsidie opvang en begeleiding terugkerende gezinnen	0	0	103	103	103	103
Stoppen FIOM subsidie	0	308	308	308	308	308

Verlenging overeenkomsten aanvullende zorg 2025

Bij de verlenging van de overeenkomsten aanvullende zorg in 2025 kijken we naar tarieven per zorgvorm, inclusief mogelijkheden van digitalisering en collectief werken om kosten te drukken.
En naar minder intensieve begeleidingsvormen voor langdurige zorg en waakvlamfuncties. We verlagen de contractwaarde van de huidige aanbieders bij de volgende verlengingsoptie door afspraken te maken over inzet van goedkopere zorgvormen.

Beperken keuzevrijheid dagbestedingsvoorziening

We kunnen vervoerskosten drukken door de keuzevrijheid van dagbestedingsvoorziening te beperken. De inwoner heeft dan alleen keuze uit nabije voorzieningen dagondersteuning. Door inwoners te verplichten gebruik te maken van een dagbestedingsvoorziening bij hen in de buurt, hoeven we minder geld uit te geven aan vervoerskosten naar een locatie van keuze verder weg. Zolang het adequate ondersteuning is, wordt voor de goedkoopste (in dit geval de dichtstbijzijnde) voorziening gekozen. Deze maatregel gaat in per 2025.

Domeinoverstijgende samenwerking

We stellen voor preventieve activiteiten in het sociaal domein te laten bekostigen door het zorgkantoor: in plaats van nieuwe projecten opzetten, aansturen op het overnemen van bestaande inzet. Door het verschuiven van de bekostiging van specifieke activiteiten vanuit de Zorgverzekeringswet en/of Wet Langdurige Zorg worden de kosten voor de gemeente lager. Deze maatregel gaat in per 2026.

Herinrichting sociale prestatie en dagondersteuning

We stellen voor de subsidieregeling sociale prestatie en dagondersteuning opnieuw in te richten, door te kijken waar aanbod overlapt met andere regelingen. Ook bekijken we onder andere of we cofinanciering bij aanvragen subsidie sociale prestatie en dagondersteuning kunnen verplichten. We verlagen de huidige subsidies en verplichten subsidieaanvragers om een deel van hun kosten te dekken uit andere inkomstenbronnen. Of we stoppen subsidies waar er sprake is van overlap met het aanbod van andere subsidieregelingen. Deze maatregel gaat in per 2026.

Beperken middelen tegen geweld in afhankelijkheidsrelaties

We stellen voor de aanvullende zorg Wmo met betrekking tot Geweld in Afhankelijkheidsrelaties te beperken tot sec opvang en begeleiding. In overleg met de opvanginstelling wordt er bepaald welke preventieve taken anders ingevuld kunnen worden, zodat besparingen worden gerealiseerd. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de plegeraanpak en/of Maatje achter de voordeur. We beëindigen de aanpalende ondersteuning vanaf 2027.

Taakstelling Beschermd wonen

We stellen voor een taakstelling op Beschermd wonen op te leggen en de uitgaven op Beschermd wonen te verlagen, passend bij de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis (visie Dannenberg). Beschermd wonen is een doorstroomvoorziening van Maatschappelijke Opvang, Forensische Zorg, de GGZ en Individuele Begeleiding. Dit betekent mogelijk dat contracten opengebroken moeten worden. Deze maatregel gaat in per 2025.

Stoppen subsidie opvang en begeleiding terugkerende gezinnen

We stellen voor de subsidie en ingekochte dienstverlening aan de zelfredzame gezinnen te verminderen, onder meer door strenger te toetsen op toegang tot opvang en te sturen op uitstroom in begeleiding van onvoorbereid terugkerende gezinnen. Deze maatregel gaat in per 2026.

Stoppen FIOM subsidie

FIOM is het expertisecentrum op het gebied van ongewenste zwangerschap. We stellen voor te stoppen met de subsidie. Het stoppen met de subsidie leidt niet tot extra zorgvraag, maar mogelijk wel tot een verschuiving van de zorgvraag naar bijvoorbeeld het buurtteam of aanvullende zorg. Deze maatregel gaat in per 2025.

Programma Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

x €1.000

Maatregel	2024	2025	2026	2027	2028	Structureel
Versoberen Actieagenda Economie	0	308	411	411	411	411
Verkleinen werkbudget Economie (coalitieakkoord)	0	51	51	51	51	51
Stoppen subsidie werk naar werk	0	411	411	411	411	411
Verminderen evenementenfonds	0	154	154	154	154	154
Verminderen bijdrage Utrecht Marketing (optelling voorstellen van Cultuur, MCN en Economie)	0	0	822	822	822	822
Bijdrage ROM en EBU verlagen	0	0	21	51	82	82
Bijdrage aan International Welcome Centre Utrecht Region verminderen	0	0	26	26	26	26
Invulling basisbanen via ontwikkelbanen UW	300	308	308	0	0	0
Bijdrage UW verlagen	0	0	308	308	308	308
Versoberen bijzondere bijstand	0	924	811	811	811	811
Stoppen met webcare, Amendement 119 (deel 2)	0	0	113	113	113	113
Schrappen 1000-banenplan	80	82	82	0	0	0

Versoberen uitvoering Actieagenda Economie

We stellen voor de uitvoering van de Actieagenda Economie te versoberen. We zorgen dat de basis op orde is. Deze maatregel gaat in per 2025.

Verkleinen werkbudget economie (coalitieakkoord)

We stellen voor het opgavebrede werkbudget te verkleinen. Uit dit werkbudget worden onder meer ad hoc-werkzaamheden en incidentele activiteiten betaald, bijvoorbeeld het standplaatsendossier. Hiervoor is dan minder ruimte, maar de basis is nog steeds op orde. Deze maatregel gaat in per 2025.

Stoppen subsidie werk naar werk
We stellen voor de subsidieregeling werk naar werk te stoppen. Dit betekent dat de gemeente niet meer bijdraagt aan de (om)scholingsaanpak. Omdat er voor de komende jaren al afspraken zijn gemaakt met regiogemeenten, stellen wij voor een reserve te vormen van 1,2 miljoen euro (paragraaf 4.1.2), waaruit wij een verantwoorde afbouw van deze regelingen kunnen bekostigen. Daarna kunnen marktpartijen instappen.

Verminderen evenementenfonds
Het Evenementenfonds is er voor organisaties die een evenement organiseren rond het thema gezondheid. We stellen voor de subsidieregeling te verminderen. Deze maatregel gaat in per 2025.

Verminderen bijdrage Utrecht Marketing
Vanuit de gemeente gaat 3,3 miljoen euro naar Utrecht Marketing. Hieronder ligt een meerjarige opdracht die nog loopt t/m 2025. We stellen voor de bijdrage aan Utrecht Marketing te verkleinen vanaf 2026 door het stoppen van de subsidie voor cultuurparticipatie (culturele zondagen en cultureel Uitfeest) à 0,7 miljoen euro. Daarnaast verminderen we de inzet op de positionering van Utrecht als duurzame bestemming voor toerisme met 0,1 miljoen euro.

Bijdrage ROM en EBU verlagen
We stellen voor de totale bijdrage ROM en EBU te verminderen met 10% gedurende de jaren 2026, 2027 en 2028. Voorstel is om vooral te bezuinigen op de bijdrage ROM, omdat de bijdrage EBU slechts om een fractie van het totaal gaat.

Bijdrage aan International Welcome Centre Utrecht Region (IWCUR) verminderen
We stellen voor de bijdrage aan het IWCUR vanaf 2026 te verminderen. De basis van IWCUR is een doorlopend convenant tussen alle aangesloten partners (Amersfoort, UU, Provincie).

Invulling basisbanen via ontwikkelbanen UW
We vullen de basisbanen uit het coalitieakkoord in met ontwikkelbanen bij UW. Deze banen zijn tijdelijk. Als het niet lukt om door te stromen naar een reguliere baan biedt UW een vaste baan aan. De tijdelijke ontwikkelbanen en vaste banen bij UW dekken we met bestaande instrumenten zoals loonkostensubsidie. Eventueel noodzakelijke gemeentelijke bijdragen voor de vaste banen brengen we onder binnen het bestaande financiële kader voor UW. Het budget uit het coalitieakkoord is tijdelijk, de bezuiniging is dus niet structureel.

Bijdrage Utrechts Werkbedrijf (UW) verlagen
UW ontvangt van ons een aanvullende subsidie van 1,8 miljoen euro, omdat de rijksbijdrage voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) ontoereikend is. Doordat de Wsw als gevolg van uitstroom steeds kleiner wordt, kan deze bijdrage omlaag. We stellen voor deze subsidie vanaf 2026 te verlagen naar 1,5 miljoen euro. In het Ondernemingsplan UW 2023-2026 is deze verlaging reeds opgenomen. Het idee is wel dat de aanvullende subsidie geleidelijk (deels) wordt omgebouwd naar een gemeentelijke bijdrage voor Participatiewetbanen die in feite in de plaats van de Wsw komen.

Versoberen bijzondere bijstand
We stellen voor de bijzondere bijstand te versoberen. Dit kan bijvoorbeeld (maar niet uitsluitend) door de kosten van woninginrichting om te zetten van gift naar lening. Momenteel verstrekken we als gemeente het volledige bedrag voor woninginrichting als gift. De bijdrage in de woninginrichting is een grote post binnen de bijzondere bijstand. De wet biedt de mogelijkheid om dit te veranderen in een lening. Alternatief is een verlaging van de bijdrage, of andere maatregelen binnen de bijzondere bijstand, zoals strengere draagkrachtregels.

We houden er rekening mee in deze besparing dat er een voorziening moet zijn voor oninbaarheid. Deze bezuiniging raakt een aantal kwetsbare doelgroepen die eerder een lening aan zullen gaan, zoals voormalig dak- en thuislozen, statushouders en mensen uit de vrouwenopvang. Deze maatregel gaat in per 2025.

Schrappen 1000-banenplan

In deze krappe arbeidsmarkt verwachten we niet dat het 1000-banenplan aan de verwachtingen kan voldoen. Daarom stellen we voor dit plan te schrappen. Het budget uit het coalitieakkoord is tijdelijk, de bezuiniging is dus niet structureel.

Programma Kansrijk opgroeien

x €1.000

Maatregel	2024	2025	2026	2027	2028	Structureel
Stoppen onderwijsimpulsregeling	0	257	514	770	770	770
Stoppen met specifieke jeugdprojecten	0	0	0	0	0	329

Onderwijs impuls regeling stoppen

We stellen voor met de Onderwijs Impuls Regeling te stoppen. Hierdoor kunnen we de bijbehorende middelen schrappen. Het stoppen met de regeling leidt tot een kostenbesparing, maar daarmee stopt de investering van de gemeente in de kwaliteit van het onderwijs en de samenwerking tussen scholen hiervoor, met als risico dat innovatie en kennisdeling binnen het onderwijs minder wordt. Dat kan doorwerken in de mate waarin Utrechtse leerlingen hun talenten kunnen ontwikkelen. Deze maatregel gaat in per 2025.

Stoppen met specifieke jeugdprojecten

We stellen voor te stoppen met specifieke jeugdprojecten. Dit betekent minder inzet om jongeren te ondersteunen op thema's zoals: eigen seksualiteit begrenzen, misbruik, keuzevrijheid, ongewenste zwangerschap, traumaverwerking, ongewenst kinderloos of miskraam. Verder ondersteunen we dan ook niet langer jonge gezinnen met specifieke opvoedvragen. Tot en met 2028 laten we onze investering volledig doorlopen en daarna gedeeltelijk.

Programma Levendige en gezonde stad

x €1.000

Maatregel	2024	2025	2026	2027	2028	Structureel
Verminderen ambitie plan Einstein	0	0	0	103	103	103
Verminderen inclusieaanpak	0	0	0	257	257	257
Stoppen exploitatiesubsidie Diedom	0	0	0	33	33	33
Korten op subsidie verslavingspreventie	0	0	257	257	257	257
Personele inzet op internationaal vanuit Volksgezondheid (deels) stopzetten	0	118	118	118	118	118
Stoppen inzet schoollunches	0	0	0	1.027	1.027	1.027
Stoppen inzet op (vecht)scheidingen	100	0	0	0	0	0
Bezuiniging lobby voor bovengemeentelijke belangen, Amendementen 127 en 128 (deel 2)	0	103	103	0	0	0
Subsidiebureau kostendekkend toerekenen aan regelingen/programma's	0	0	514	514	514	514
Dekking kapitaallasten Machinerie vrij laten vallen	226	226	226	226	226	226
Realiseren visie op jongerenontmoetingsplekken, Amendement 120	-226					

Maatregel	2024	2025	2026	2027	2028	Structureel
Kunst in de openbare ruimte prioriteren en selectie van projecten stopzetten	0	103	103	103	103	103
Stoppen met basissubsidie voor de amateurkunst	0	421	421	421	421	1
Bezuiniging op subsidie Tivoli, Vredenburg en het Centraal museum, Amendement 94	0	0	0	0	0	420
Minder inzet op jongerencultuurhuis Vleuten of de Meern	0	0	250	250	250	250
Minder inzet op culturele voorbereiding Regio+-voorziening	0	185	185	185	185	185
Staken inzet op wijkcultuurhuis- hallencomplex Groenewoud	0	0	0	113	113	113
Verlagen budget projecten en knelpunten Cultuur	0	177	177	177	177	177
Stoppen met programma nachtsector	0	0	0	110	110	110
Verhogen tarieven sportaccommodaties	0	0	0	1.078	1.078	1.078

Verminderen ambitie plan Einstein

We stellen voor het programma rondom samenwonen, samen werken, samen leven op Utrechtse asielzoekerscentra in omvang terug te brengen. Door de programmainzet te beperken op personeel en activiteiten kunnen de bijbehorende begrote middelen worden geschrapt. Tot en met 2026 laten we onze investering doorlopen.

Verminderen inclusieaanpak

We verminderen onze inzet op inclusie. De kosten voor activiteiten nemen af en we schrappen de bijbehorende begrote middelen. Tot en met 2026 laten we onze investering doorlopen.

Stoppen exploitatiesubsidie Diedom

We stellen voor te stoppen met de subsidie aan Diedom. Deze maatregel gaat in per 2027.

Korten op subsidie verslavingspreventie

We stellen voor om het subsidiebedrag Verslavingspreventie te verlagen. Dit doen we door minder inzet op voorlichting en educatie over alcohol en drugs. Het argument is dat voorlichting en educatie ook landelijk veel aandacht krijgen. We proberen de voorlichting en ondersteuning voor jongeren en studenten zoveel mogelijk te ontzien, al zal dat niet helemaal mogelijk zijn. Samen met Jellinek gaan we het gesprek aan op welke manier het pakket aan maatregelen kleiner kan, terwijl het toch zo effectief mogelijk blijft. Het betreft een preventieve maatregel en dat betekent dat het stoppen van deze inzet mogelijk tot hogere kosten elders of later leidt, te denken valt aan (aanvullende) zorgkosten. Deze maatregel gaat in per 2026.

Personele inzet op internationaal vanuit Volksgezondheid (deels) stopzetten

We stellen voor de personele inzet op dit gebied (deels) stop te zetten. Door te stoppen met de inzet komt de formatie te vervallen. Utrecht is internationaal zichtbaar als stad van Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen. Dit doen we door ambtelijk en/of bestuurlijk aanwezig te zijn bij bijeenkomsten van internationale netwerken en werkgroepen. De kern is het Healthy Cities Network van de World Health Organisation (WHO). Daarnaast gaat het ook om Europese projecten. Deze maatregel gaat in per 2025.

Stoppen inzet schoollunches

We stellen voor na deze coalitieperiode te stoppen met de subsidie vanuit het programma Gezond Gewicht op School (lunch, bewegen, voedseleducatie en ouderbetrokkenheid). Ook stoppen we met de subsidie en de personele inzet ten aanzien van Gezond Gewicht. Het betreft een Utrechtse plus uit coalitiemiddelen die we na 2026 beëindigen.

Stoppen inzet op (vecht)scheidingen

In het coalitieakkoord is 100.000 euro beschikbaar gesteld om aan de voorkant te voorkomen dat ouders gaan scheiden en om bij te dragen aan het veilig kunnen opgroeien van kinderen in onze stad. Er is nog geen concrete invulling gegeven aan de besteding van deze middelen. De aanpak daarvoor is nog in ontwikkeling en we bezuinigen op het budget voor 2024. Wij ondersteunen kinderen van gescheiden ouders overigens op dit moment al via een programma (Dappere Dino's en Stoere Schildpadden).

Subsidiebureau kostendekkend toerekenen aan regelingen/programma's
We dekken 7 fte van het subsidiebureau uit budgetten voor (project)subsidies. Door de personeelskosten ten laste te brengen van projectbudgetten kan de begroting van het subsidiebureau in omvang worden verlaagd. Deze maatregel gaat in per 2026.

Dekking kapitaallasten Machinerie vrij laten vallen
Voor de dekking van kapitaallasten voor de Machinerie is ruimte beschikbaar binnen het programma cultuur. Deze ruimte kan vrijvallen omdat deze ontwikkeling niet doorgaat. Deze maatregel gaat in per 2024.

Kunst in de openbare ruimte prioriteren en selectie van projecten stopzetten
Bij (ver)bouw van openbare gebouwen wordt 1,5% van de bouwsom gebruikt voor realisatie van een kunstproject. We stellen voor een aantal van deze projecten te schrappen waarmee de reservering uit de bouwsom vrijvalt. Deze maatregel gaat in per 2025.

Stoppen met basissubsidie voor de amateurkunst
Deze regeling heeft tot doel om actieve participatie aan amateurkunst door inwoners te stimuleren. De subsidie van maximaal 3.000 euro per jaar komt ten goede aan koren en andere muziekgezelschappen, zoals van studenten. Deze maatregel gaat in per 2025.

Minder inzet op Jongerencultuurhuis Vleuten of De Meern
We stellen voor om de ontwikkeling van één jongerenvoorziening in Vleuten of De Meern te staken. De locatie in Leidsche Rijn is buiten beschouwing gelaten omdat hiervoor reeds is voorzien in het Programma van Eisen van de culturele voorziening op het Berlijnplein. Een locatie ergens tussen deze twee stadsdelen is op dit moment niet beschikbaar. Wel zijn er al opties in beeld in zowel Vleuten als De Meern. Voorstel is om later in het proces een keuze te maken op basis van de kansrijkheid van de locaties. Deze maatregel gaat in per 2026.

Minder inzet op culturele voorbereiding Regio+-voorziening
In de besluitvorming over invulling van de voorziening in het Jaarbeurspleingebouw is in september 2022 besloten om deze coalitieperiode geen verdere invulling te geven aan de ontwikkeling van een culturele regio+-voorziening. Er wordt nu gekeken naar een regio+-voorziening in Overvecht Centrum. De besluitvorming over de wenselijkheid en haalbaarheid van deze voorziening is voor de volgende coalitie. Daarom kan de voorbereiding op een lager pitje en is dit budget niet in deze omvang nodig. Deze maatregel gaat in per 2025.

Staken inzet op Wijkcultuurhuis-hallencomplex Groenewoud
Doordat onder dit budget nog geen concrete plannen voor ontwikkeling van een wijkvoorziening liggen, is ons voorstel om de ontwikkeling van deze voorziening voor nu te staken. Deze maatregel gaat in per 2027.

Verlagen budget projecten en knelpunten Cultuur
We stellen voor om het budget voor projecten en knelpunten cultuur te verlagen. Deze maatregel gaat in per 2025.

Stoppen met programma nachtsector
In 2023 is er een nachtvisie opgeleverd als uitvloeisel van en met middelen uit het coalitieakkoord. We stellen voor de financiële ondersteuning van de doelen uit de visie tot 2027 te handhaven. De inhoud van de visie blijft staan, die behelst meer dan de inzet van deze specifieke middelen.

Verhogen tarieven sportaccommodaties
Indien voor de buitensport, binnensport en de zwembaden een eenmalige tariefsverhoging van 10% wordt doorgevoerd, levert dit geschat een structurele verhoging aan de inkomstenkant op van afgerond 1 miljoen euro per jaar. Om deze structurele bezuinigen te kunnen realiseren, wordt een reserve van 5 miljoen euro gevormd, zie hoofdstuk 4.1.2. Met de reserve kunnen we een ingroeipad voor de verhoging van de tarieven realiseren. We laten de bezuiniging niet eerder ingaan dan 2027.

4.3.3 Bezuinigingen op investeringen

De gemeentebrede bezuinigingsopgave maakt dat we de investeringen in het ruimtelijk domein kritisch tegen het licht moeten houden. Gezien de opgaven waarvoor wij staan, achten we het verantwoord dat de ruimtelijke investeringen structureel 7,325 miljoen euro per jaar bijdragen aan bezuinigingen. Vanuit dekkingsbronnen voor ruimtelijke investeringen (parkeerinkomsten) wordt daarbovenop structureel 0,321 miljoen euro bijgedragen aan het gemeentebrede financiële beeld.

Bezuinigingsbijdrage ruimtelijke investeringen
Bij de bezuinigingsopgave van deze voorjaarsnota blijven we de doelstellingen uit de RSU 2040 en het coalitieakkoord centraal stellen. Met name de doelstellingen Groei in Balans en de kwaliteit en leefbaarheid van de stad zijn leidend in de ontwikkeling van de bestaande en groeiende stad. Op basis van deze inhoudelijke weging hebben we een evenwichtig bezuinigingspakket kunnen samenstellen dat structureel 7,325 miljoen euro per jaar bespaart. Dit pakket houdt in dat we minder budget beschikbaar stellen voor jaarlijks terugkerende investeringen (zoals bij groen, waar we elk jaar circa 1 miljoen euro minder kunnen besteden aan vergroening van de stad), en dat we minder eenmalige investeringen kunnen doen waarvan kapitaallasten structureel op de begroting zouden drukken (zoals bij maatschappelijke voorzieningen, waar we nu afzien van een beperkt aantal grotere investeringen zoals aanleg van sportvelden en een sporthal).

In theorie kan (veel) meer worden bezuinigd, ambtelijk zijn opties geïnventariseerd tot wel 20 miljoen euro per jaar, maar dit past volgens ons niet bij een verantwoorde ontwikkeling van de stad.
Het bezuinigingspakket omvat de volgende maatregelen (zie ook onderstaande tabel):

- Mobiliteit: een verlaging van het investeringsbudget met 3 miljoen euro per jaar vanaf 2026 in te vullen zonder bezuinigingen op schaalsprong ov of op andere randvoorwaardelijke investeringen voor woningbouw.
- Gezond leefklimaat: verlaging van het investeringsbudget voor groen (50 duizend euro in 2024, 200 duizend euro in 2025, 1,050 miljoen euro vanaf 2026).
- Spelen, sporten en bewegen in de openbare ruimte: minder toevoeging van speelplekken (circa 15% budgetverlaging, 0,3 miljoen euro per jaar).
- Sport: per saldo 0,152 miljoen euro budgetverlaging per jaar wat onder meer betekent dat vooralsnog geen investeringen mogelijk zijn in Maarschalkerweerd-Noord (sportvelden), en dat we afzien van bouw van een sporthal in Vleuten. Aanleg van een extra zwembad Maximapark wordt uitgesteld (oplevering verschuift naar 2028/2029).

- Cultuur: 0,4 miljoen euro bezuiniging op wijkcultuurhuizen en 0,2 miljoen euro op uitbouw muzikale oefenstudio's.
- Project Lombokplein: wij stellen voor het project Lombokplein te splitsen in een grondexploitatie Lombokplein en een investeringskrediet voor Graadt van Roggenweg. Deze splitsing maakt herbestemming mogelijk van een deel van het structureel beschikbare budget (2,2 miljoen euro per jaar).

Het Meerjarenperspectief Ruimte 2024 (MPR) beschrijft in meer detail op welke manier deze bezuinigingen in de investeringsprogrammering worden verwerkt.

Tabel: Bezuinigingen op ruimtelijke investeringen, per opgave

Bezuinigingen per opgave	2024	2025	2026	2027	2028	Structureel
Mobiliteit	0	0	3.000	3.000	3.000	3.000
Gezond leefklimaat (Groen)	50	200	1.050	1.050	1.050	1.050
Spelen, sporten en bewegen in de openbare ruimte	0	0	150	300	300	300
Sport	263	-191	386	-398	1.950	152
Cultuur	0	25	328	570	623	623
Vrijval in budget Lombokplein	0	0	0	3.350	2.200	2.200
Subtotaal bezuinigingen	***313***	***134***	***4.914***	***7.872***	***9.123***	***7.325***
Verrekening met reserve Groei in balans	-203	191	-386	398	0	0
Bijdrage aan financieel beeld	**110**	**225**	**4.528**	**8.270**	**9.123**	**7.325**

Ontwikkeling van budget voor ruimtelijke investeringen
Om ruimtelijke investeringen te kunnen betalen zetten we drie verschillende dekkingsbronnen in:
- Investeringsdeel van het groeikader
- Meeropbrengsten uit parkeerinkomsten (parkeerexploitatie)
- Inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling.

Uit deze laatste bron verwachten we nu geen extra inkomsten. Mogelijk kunnen we bij de Programmabegroting alsnog 5,5 miljoen euro inkomsten uit 2023 inzetten (zie ook paragraaf 4.1.2). Hieronder gaan we in op de andere dekkingsbronnen.

<u>Investeringsdeel van het groeikader</u>
In de berekening van het groeikader is behoedzaamheidscorrectie toegepast, zoals is toegelicht in paragraaf 2.3. In vergelijking met het MPR2023 leidt dit tot een neerwaartse bijstelling van structureel 2,56 miljoen euro. De aansluiting tussen dit bedrag en de bedragen die zijn opgenomen in hoofdstuk 2.3 laten wij zien in het MPR 2024. Hier worden de volgende twee knelpunten ingepast:

- Voor het opvangen van knelpunten bij natuur- en milieueducatie is zowel in 2025 als in 2026 115.000 euro nodig;
- Het activiteitencentrum Merwede (Wij 3.0) is nu gevestigd in deelgebied 5 van de Merwedekanaalzone. In de herontwikkeling krijgen zij een nieuwe locatie. De kapitaallasten (en daarmee de huisvestingslasten voor Wij 3.0) zijn te hoog om binnen de bestaande programma's van dekking te voorzien. Het knelpunt is 115.000 euro en doet zich voor vanaf de oplevering van de voorziening in 2027 of 2028.

Bij de Voorjaarsnota 2026 beoordelen wij de stand van zaken met betrekking tot deze knelpunten opnieuw.

Jaarlijkse bijstelling raming parkeerinkomsten
Bij de parkeerinkomsten wijst de nieuwe raming van dit jaar uit dat vanaf 2024 structureel meer parkeerinkomsten worden verwacht dan was opgenomen in de raming van een jaar geleden (MPR2023). Dat verschil bedraagt structureel 3,426 miljoen euro. Na verrekening met knelpunten (met name noodzakelijke vervanging fietsdepot, 0,430 miljoen euro per jaar vanaf 2025) resteert van de meevaller structureel 2,996 miljoen euro. De meevaller komt met name doordat er meer is geparkeerd.

Bijdrage aan gemeentebrede financieel beeld
Van hogere parkeerinkomsten wordt in 2024 0,5 miljoen euro bijgedragen aan de gemeentelijke bezuinigingsopgave. In totaal bedraagt de structurele bijdrage vanuit dekkingsbronnen voor ruimtelijke investeringen aan het gemeentebrede financiële beeld uiteindelijk 0,321 duizend euro per jaar.

Herijking groeikader
Richting Voorjaarsnota 2025 werken we aan een toekomstbestendige systematiek voor het groeikader, zoals is gemeld in paragraaf 2.3. Dit brengt een risico met zich mee voor het investeringsbudget. Met het oog daarop verrekenen we in deze voorjaarsnota incidentele overschotten en tekorten in de dekkingsbronnen voor ruimtelijke investeringen in de periode 2024-2028 met de reserve Groei in balans. In 2024 voegen we 3,0 miljoen euro toe, in 2025, 3,5 miljoen euro en in 2027 0,7 miljoen euro. In 2027 onttrekken we 3 miljoen euro en in 2028 2,7 miljoen euro. Per saldo wordt in de periode 2024-2028 1,586 miljoen euro toegevoegd.

Ontwikkeling dekkingsbronnen voor ruimtelijke investeringen	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Structureel**
Ontwikkeling investeringsdeel groeikader (tov raming MPR2023)	0	94	-2.720	-5.985	-2.560	-2.560
Knelpunten		-115	-115	0	-115	-115
Ontwikkeling parkeerinkomsten (parkeerexploitatie, tov raming MPR2023)	3.523	3.530	3.545	2.996	7	2.996
• waarvan parkeerinkomsten	3.523	3.960	3.975	3.426	3.426	3.426
• waarvan wegwerken van tekort uit MPR2023	0	0	0	0	-2.989	0
• waarvan knelpunt fietsdepot	0	-430	-430	-430	-430	-430
Subtotaal dekkingsbronnen voor ruimtelijke investeringen	***3.523***	***3.509***	***710***	***-2.989***	***-2.668***	***321***
Verrekening met reserve Groei in balans	-3.023	-3.509	-710	2.989	2.668	0
Ontwikkeling dekkingsbronnen ruimtelijke investeringen	**500**	**0**	**0**	**0**	**0**	**321**

4.4 Hervormingsbezuinigingen

Kader voor hervormingsbezuinigingen
Om het huishoudboekje op orde te brengen, zijn extra structurele bezuinigingen nodig vanaf 2026. Dat willen we doen met hervormingsbezuinigingen, ook in de organisatie. Wij beogen met de hervormingen structureel 25 miljoen euro te bezuinigen met een ingroeipad van 20 miljoen euro vanaf 2026. Dat is ambitieus. Maar met een voortvarend en tegelijk zorgvuldig proces waarbij we zo veel mogelijk leren van andere gemeenten, denken we dat het haalbaar is om deze bezuiniging vanaf 2026 te halen. Hieronder lichten we dit proces toe.

Hervormen is veranderen met als doel structureel verbeteren. Gelet op de noodzaak van bezuiniging, zal verbeteren niet altijd mogelijk zijn. Hervormingen hebben tijd nodig om voor te bereiden, uit te voeren en tot besparing te leiden. Deze bezuinigingen met een langere uitwerkings- en implementatietijd zijn niet meegenomen in de voorgestelde maatregelen in de Voorjaarsnota 2024. Met het doorvoeren van hervormingen goed doorvoeren kunnen we kosten besparen. Tegelijk kunnen hervormingen een deel van de oplossing bieden voor bijvoorbeeld het tekort aan mensen bij ons én bij onze partners. We moeten keuzes maken.

Bij deze bezuinigingen kijken we naar het geheel van de begroting: naar alle programma's en budgetten, en naar hervormingen met gevolgen voor de eigen organisatie en voor de stad. Naast hervormings-bezuinigingen nemen we mogelijkheden voor aanvullende bezuinigingsmaatregelen mee, zoals langjarige financiële verplichtingen. De focus zal liggen op het vinden van een beperkt aantal grote hervormingen in plaats van veel kleine, zodat we de beschikbare mensen en middelen efficiënt inzetten en die hervormingen op een goede manier kunnen doorvoeren.

Inhoudelijke aanpak

Pijnlijke keuzes kunnen we niet voorkomen. Alleen door duidelijk te kiezen kunnen we duurzaam en toekomstbestendig onze inwoners helpen. Om dat te kunnen doen worden de volgende leidende principes gehanteerd bij het voorbereiden van hervormingsbezuinigingen:

- Kritisch kijken naar de gemeente zelf en de gemeentelijke organisatie. De ambitie is om efficiënter te werken en simpeler te organiseren. Slim gaan doen! We benutten de bezuinigingen als katalysator van de organisatieontwikkeling. Deze zullen ook effect hebben op de omvang van de organisatie.
- Bij het efficiënter en slimmer organiseren ook de samenwerking met partners in stad en regio bezien. Kunnen we schaalvoordelen halen uit samenwerking met andere gemeenten?
  Is efficiënter werken van verbonden partijen mogelijk?
- Onderzoeken of het overlaten van werkzaamheden aan onze inwoners en ondernemers kan leiden tot een bezuiniging, naast dat zij daarmee meer verantwoordelijkheid krijgen over hun eigen leven en omgeving.
- Minder beleid ontwikkelen, zodat in de uitvoering de basis op orde wordt gebracht en gehouden.
- Kijken naar de Utrechtse plus ten opzichte van andere gemeenten en de wettelijke basis: terug naar de basis van taken en dienstverleningsniveau.

Aan de hand van deze leidende principes zien we kansen voor hervormingen door efficiënter te organiseren, maar ook het maken van inhoudelijke keuzes.

Hervormen door het maken van inhoudelijke keuzes die gevolgen hebben voor de stad, waarbij wij in ieder geval kijken naar:

- Minder nieuw beleid ontwikkelen en stoppen met beleid waar het kan. Het gaat zowel om beleid over de stad als onze eigen bedrijfsvoering.
- De plekken waar onze servicenormen in de dienstverlening hoger liggen dan die van andere gemeenten.
- De manier waarop wij wijkgericht georganiseerd en gehuisvest zijn met de verschillende (sociale) loketten van de gemeente en onze sociale partners. Doel is efficiëntie en eenduidig contact met de inwoners.
- De verdiencapaciteit van ons vastgoed verhogen. We kijken daarbij onder andere naar onze huurtarieven en commerciële verhuur.

Hervormen door efficiënter te organiseren. Dit gebeurt op twee manieren:

1. De laatste jaren is de organisatie gegroeid in complexiteit en omvang. Nu is het goed om te kijken hoe en waar het slimmer en efficiënter kan. We zien onder andere kansen op de volgende punten:
   - Organisatieontwikkeling gericht op onder andere meer doen en minder overleg, scherpere prioriteiten stellen in werk en tijd, scherper afwegen op inhuur op ziek-piek-uniek, duidelijke afspraken maken en nakomen, beter verantwoordelijkheden beleggen en sturen op resultaat.
   - Onze organisatie heeft een hoger ziekteverzuim dan het landelijke gemiddelde van gemeenten. Het terugbrengen van het verzuim is goed voor de tevredenheid van medewerkers en leidt tegelijk tot lagere kosten.
   - Het standaardiseren van processen.

2. In het efficiënter organiseren kijken wij ook naar onze partners, waarbij we ons realiseren dat we afhankelijk zijn van andere gemeenten en organisaties en de implementatietijd langer zal zijn. We zien kansen in onder andere:
   - In gesprek gaan met de betreffende partners binnen onze verbonden partijen en regionale samenwerkingsverbanden over mogelijkheden voor efficiënter organiseren.
   - Onderzoeken welke landelijke generieke uitvoeringstaken samen met andere gemeenten uitgevoerd kunnen worden.
   - Onderzoeken of we kosten kunnen besparen door werkzaamheden over te laten aan de stad.

Dit is een eerste beeld van de mogelijkheden die wij zien voor keuzes die leiden tot besparingen en geen limitatieve lijst. De komende periode kan het beeld worden aangevuld of aangepast.

Procesaanpak

We willen zo snel mogelijk helderheid over de onderwerpen waarop we gaan hervormen en welke bezuiniging daarmee gepaard gaat. Het vinden van realistische hervormingen die op kortere termijn – vanaf 2026 – besparingen opleveren vraagt zorgvuldigheid en tijd. Reden daarvoor is dat hervormingen complex zijn. Doordat ze een effect hebben op de inhoud van het werk, de manier waarop wij én onze partners dat doen, de organisatiecultuur en we daarbij binnen bestaande wet- en regelgeving en beleidskaders willen blijven. Bovendien moeten deze hervormingen binnen afzienbare tijd een netto bezuiniging opleveren, terwijl hier vaak kosten voor de baten uitgaan. Aanleiding voor de hervormingen is immers de noodzaak om vanaf 2026 structureel te bezuinigen. Vanwege de vernieuwing die hervormingen brengen kunnen we daarbij niet leunen op de kennis en ervaring over de bestaande situatie, maar moeten we daarbij onderzoeken en externe kennis betrekken.

We werken de komende periode hard door om deze kansen voor hervormingen uit te werken op impact op ons werk en onze omgeving, uitvoerbaarheid en omvang van bezuiniging. Aangezien veel gemeenten voor een bezuinigingsopgave staan, willen we de bezuinigingsideeën van andere gemeenten daarbij gebruiken. Ook zullen we andere onderzoeken, rapporten en benchmarks raadplegen en ons laten inspireren door deskundigen op het gebied van innovaties. Daar waar de hervormingen betrokken partijen raken, gaan wij met hen in gesprek.

Voor de besluitvorming sluiten we aan bij de producten van de begrotingscyclus, zodat u een integrale afweging kunt maken over de hervormingen in relatie tot de andere financiële ontwikkelingen. Wij willen in de volgende stappen met u komen tot definitieve besluitvorming over de bezuinigingsvoorstellen:

- Voorjaarsnota 2024 (juli): besluiten over de leidende principes en het proces
- Begroting 2025 (november): besluiten over de kansrijke hervormingsthema’s met indicatieve bedragen per thema
- Februari-maart 2025: raadsbrief met voortgang
- Voorjaarsnota 2025 (juni): besluiten over de hervormingsvoorstellen met bezuinigingsbedrag en wijze van uitvoering

Na besluitvorming in de Voorjaarsnota 2025 start direct de implementatie.

Financiële aanpak en monitoring

Ingroeipad hervormingsbezuinigingen
De hervormingsopdracht is het besparen van 20 miljoen euro per 2026 oplopend naar 25 miljoen euro structureel per 2029. We zoeken nu naar maatregelen die per 2026 concrete besparingen kunnen opleveren. Echter zijn wij in de zoekrichtingen in sommige gevallen ook afhankelijk van besluitvorming van derden, zoals bij verbonden partijen, regionale samenwerkingsverbanden en bij mogelijke nieuwe samenwerkingsverbanden om taken centraal uit te voeren. Deze maatregelen hebben daardoor mogelijk ook een langere besluitvormingstijd en implementatiepad. We houden hier in hoofdlijnen rekening mee via het opgenomen ingroeipad.

Reserve
Om de hervormingen mogelijk te maken zullen we moeten investeren aan de voorkant. Dit gaat om kosten voor het programmateam, inhuur van specifieke expertise (zoals benchmarking en onderzoeken) en eventueel implementatiekosten van de maatregelen. Hiervoor reserveren wij 2,5 miljoen euro in de Voorjaarsnota 2024. Dit bedrag zal verder worden gespecificeerd bij de programmabegroting wanneer de zoekrichtingen verder zijn uitgewerkt. Bij de feitelijke plannen van aanpak op de afzonderlijke hervormingen kan dan een specifiekere begroting worden gemaakt. Daarnaast reserveren wij 5 miljoen euro voor frictiekosten voor personeel (zie hoofdstuk 4.2).

Monitoring en relatie met hervormingen sociaal domein en concrete bezuinigingsmaatregelen
Er loopt ook een hervormingstraject voor het sociaal domein. De voorjaarsnota en de begroting zijn de momenten waarop u alle hervormingen en bezuinigingen integraal kunt afwegen. Na de voorjaarsnota 2025 richten wij een monitor in over de voortgang van de totale hervormingen en bezuinigingen. In de begroting 2025 zullen wij u hierover uitgebreider informeren.

In navolging van het advies van de VNG zullen we inzichtelijk maken wat het effect is van de bezuinigingen op de taken die wij uitvoeren als gevolg van wet- en regelgeving (medebewindtaken).

4.5 Opbrengstenverhoging

In deze voorjaarsnota stellen we voor de opbrengsten op verschillende manieren te verhogen. De meest in het oog springt de OZB, die substantieel wordt verhoogd. Daarnaast verhogen we de kostendekkendheid van leges, de toeristenbelasting en de tarieven voor parkeren in de gemeentelijke parkeergarages.

Bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028	*Structureel*
A. Kostendekkendheid leges	0	553	1.045	1.590	1.590	*1.590*
B. OZB	0	18.000	18.000	18.000	18.000	*18.000*
C.1 Toeristenbelasting	0	1.125	2.250	2.250	2.250	*2.250*
C.2 Impuls hotelsector	0	-500	0	0	0	*0*
C.3 Landelijke Vreemdelingenvoorziening (Amendement 112)	0	-1.125	0	0	0	*0*
D. Parkeren eigen garages	0	1.250	1.250	1.250	1.250	*1.250*
Totaal	**0**	**19.283**	**22.545**	**23.090**	**23.090**	**23.090**

A. Kostendekkendheid leges

Bij retributies en leges waarbij de tarieven voor verschillende activiteiten in één belastingverordening staan, wordt de kostendekkendheid getoetst op verordeningenniveau. De geraamde baten van de te heffen belastingen die vallen onder de verordening, mogen niet hoger zijn dan de totale geraamde lasten van activiteiten die samenhangen met de betreffende belastingen. Voor de totale legesverordening waar leges huwelijk, evenementen, horeca en leges duurzame bereikbaarheid een onderdeel van zijn, is in de begroting 2024 een kostendekkendheid van 87%. Begraafplaatsrechten (92% kostendekkend), marktgelden (90% kostendekkend), brug-, schut- en havengelden (49% kostendekkend) hebben hun eigen verordening. Per verordening mag de 100% kostendekkendheid niet worden overschreden.

Wij achten de verhogingen in onderstaande tabel realistisch, dit komt in totaal uit op een extra structurele opbrengst van 1,11 miljoen euro waardoor de kostendekkendheid van deze leges toeneemt. Hierbij is rekening gehouden met een aanloopperiode voor de tariefstoename, die de toename van de kostendekkendheid met zich meebrengt (25% in 2025, 50% in 2026 en 100% vanaf 2027). Deze verhogingen worden uitgewerkt in de legesverordeningen bij de Programmabegroting 2025.

Tabel Verhogingen leges

Bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028	Structureel
Ingroei	*0%*	*25%*	*50%*	*100%*	*100%*	*100%*
Begraafplaatsrechten	0	29	59	117	117	*117*
Brug-, schut- en havengelden	0	258	515	550	550	*550*
Marktgelden*	0	20	20	20	20	*20*
Leges Huwelijk en Partnerschap	0	25	50	100	100	*100*
Evenementen	0	134	268	535	535	*535*
Horeca	0	67	134	268	268	*268*
Totaal	**0**	**533**	**1.045**	**1.590**	**1. 590**	**1. 590**

**Geen ingroei nodig omdat ingroei voor dit onderdeel al eerder is gestart*

B. OZB

In de afwegingen die zijn gemaakt om de lasten te verlagen (bezuinigingen) en de inkomsten te verhogen, kiezen we ervoor om de OZB vanaf 2025 met 12% te laten toenemen. Dat is aanvullend op de reguliere toename van de OZB voor de compensatie van prijsstijgingen (indexatie). Wanneer de inkomsten van het Rijk de komende maanden meer toenemen dan het niet doorvoeren van de opschalingskorting, dan herzien we als eerste deze verhoging bij de Programmabegroting 2025.

Wat betekent het voor de bewoner?	OZB was	OZB wordt bij toename 12%*	Toename OZB per maand	Toename OZB per jaar
Woningwaarde/WOZ	**2024**	**2025**	**2025**	**2025**
€ 450.000	€ 380	€ 425	€ 4	€ 46
€ 800.000	€ 675	€ 756	€ 7	€ 81

**Exclusief indexatie*

C. Toeristenbelasting

De toeristenbelasting betreft momenteel 7% van de overnachtingsprijs en we stellen voor die te verhogen vanaf 2026 naar 10% van de overnachtingsprijs. Ter vergelijking: In Amsterdam is de toeristenbelasting in 2024 12,5% van de overnachtingsprijs.

Van de opbrengst van de toeristenbelasting komt de helft tot 5% van de overnachtingsprijs ten gunste van uitgaven voor een aantrekkelijke stad voor bezoekers en evenementen. Het deel boven de 5% komt volledig ten goede van de algemene middelen.

Om heldere afspraken te maken met de toeristische sector over de inzet van het deel van de toeristenbelasting dat wordt ingezet voor aantrekkelijkheid van de stad wordt voor 2025 een incidenteel budget beschikbaar gesteld.

Conform het bij de Voorjaarsnota 2024 aangenomen amendement A112 Humaan asielbeleid is een ondergrens waar wij Utrecht niet doorheen laten zakken, verhogen we de toeristenbelasting in 2025 naar 8,5% (was 7%) en wordt het incidenteel te winnen bedrag ingezet voor compensatie van de landelijke bezuiniging op de Landelijke Vreemdelingenvoorziening (LVV).

D. Parkeren eigen garages

De tarieven voor parkeren in onze eigen garages gaan we verhogen. Momenteel zijn onze tarieven ten opzichte van andere parkeertarieven aan de lage kant en daarom gaan we:

- P+R Westraven, Uithof en Papendorp voor normaal parkeren ook regulier tarief geven, (format Berlijnplein). Dit betekent 1 miljoen euro per jaar structureel aan extra inkomsten;
- Maximale dagtarieven naar 9 uur per dag stadsbreed gelijktrekken voor alle gemeentelijke garages (met name Kop van Lombok). Dit betekent 0,25 miljoen euro per jaar structureel aan extra inkomsten.

Deel 2 | Eerste Bestuursrapportage 2024

5. Inleiding

In deze Eerste Bestuursrapportage 2024 wordt het effect vertaald van actuele ontwikkelingen op de uitvoering van de begroting 2024, zowel beleidsmatig als financieel. Het grootste deel van deze ontwikkelingen is onderdeel van de meerjarige doorkijk, bijstelling van de ambities en het financiële beeld in de Voorjaarsnota 2024. Ontwikkelingen die alleen betrekking hebben op het bijstellen van de begroting 2024 of financieel neutrale bijstellingen zijn in deze bestuursrapportage (berap) opgenomen.

Samenvattend financieel beeld Eerste Bestuursrapportage 2024

De ontwikkelingen uit het jaar 2023 werken door in 2024, zoals krapte op de arbeidsmarkt, onderuitputting op de investeringen en tekort aan woningen. Deze ontwikkelingen zijn onderdeel van de Voorjaarsnota 2024. Dit geldt tevens voor het afwikkelen van het saldo van de corresponderende posten uit de september- en decembercirculaire 2023. Voor de majeure financiële ontwikkelingen geldt de lijn, dat deze in eerste instantie binnen het eigen programmabudget dienen te worden opgelost en in de Eerste Bestuursrapportage 2024 niet tot bijstellingsvoorstellen leiden. Dit betekent dat de Eerste Bestuursrapportage 2024 geen financieel resultaat heeft. In deze rapportage worden alleen de mutaties voor het jaar 2024 toegelicht die niet zijn opgenomen in de Voorjaarsnota 2024.

Hoofdlijn financiële ontwikkelingen

Majeure ontwikkelingen

Calamiteiten Utrechts vastgoed (0,531 miljoen euro) Incidenteel

Binnen de vastgoedportefeuille is er sprake van een aantal calamiteiten, waaronder het loskomen van natuursteen van het stadhuis. Een deel van deze kosten kan worden opgevangen uit de risicoreserve; er resteert 0,531 miljoen euro aan ongedekte kosten. Er is dit jaar nog voldoende tijd om bij te sturen, bijvoorbeeld door keuzes te maken binnen de projectenportfolio. Daarnaast dient te worden onderzocht of de systematiek van een risicoreserve wel toereikend is. In de Tweede Bestuursrapportage 2024 komen wij hierop terug.

Budgetneutrale bijstellingen

In het licht van beter begroten vinden er bijstellingsvoorstellen plaats zodat de begroting beter aansluit bij de actuele prognose. Naar verwachting leidt dit tot een kleiner verschil tussen de begroting en de jaarrekening. Een groot deel van de voorstellen heeft betrekking op het verhogen of verlagen van zowel de baten als de lasten vanwege specifieke uitkeringen van het Rijk.

Voorgesteld wordt voor 2024: de baten en lasten te verhogen met 16,786 miljoen euro en te verlagen met 4,1 miljoen euro. De verhoging van de baten en lasten betreft vooral specifieke uitkeringen (SPUK's) voor de programma's Ontwikkelen en wonen voor iedereen, Aantrekkelijke groene leefomgeving en erfgoed en Veilige stad en een verhoging van baten en lasten in het programma Levendige en gezonde stad.

De bijstelling investeringskredieten omvat een totaal van 15,508 miljoen euro, exclusief de geheime bedragen.

Corresponderende posten

De afwikkeling van de corresponderende posten uit de september- en decembercirculaire 2023 is meegenomen in het financiële beeld van de Voorjaarsnota 2024.

Voortgang coalitieakkoord
In de tweede helft van 2023 zijn stappen gezet in de uitvoering van het coalitieakkoord. Er zijn meerdere mijlpalen behaald. In deze rapportage is een tabel opgenomen met wijzigingen in de planning van de uitvoering van het coalitieakkoord. Door verschillende redenen zijn mijlpalen die gepland stonden in de tweede helft van 2023 doorgeschoven naar 2024. In een aantal gevallen is uw raad daar al apart over geïnformeerd.

6. Majeure ontwikkelingen en bijstellingen

6.1 Majeure ontwikkelingen

Aanvullend op de ontwikkelingen die zijn verwerkt in de voorjaarsnota, melden wij hier alleen een majeure ontwikkelingen in het programma Levendige en gezonde stad.

6.1.1 Betrouwbare Overheid
Geen majeure ontwikkelingen

6.1.2 Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Geen majeure ontwikkelingen

6.1.3 Klimaatvriendelijke stad
Geen majeure ontwikkelingen

6.1.4 Duurzame bereikbaarheid
Geen majeure ontwikkelingen

6.1.5 Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed
Geen majeure ontwikkelingen

6.1.6 Veilige stad
Geen majeure ontwikkelingen

6.1.7 Passende ondersteuning en opvang
Geen majeure ontwikkelingen

6.1.8 Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Geen majeure ontwikkelingen

6.1.9 Kansrijk opgroeien
Geen majeure ontwikkelingen

6.1.10 Levendige en gezonde stad

x € 1000

Omschrijving	Bedrag 2024	Structureel / Incidenteel
1. Calamiteiten Utrechts Vastgoed	-531	I
2. Spreidingswet	PM	PM
Totaal	**-531**	

1. Calamiteiten Utrechts Vastgoed

Op dit moment is er binnen de Utrechtse vastgoedportefeuille sprake van een drietal calamiteiten, te weten:

1. Lekkage koperen dak Vogelvlinderweg (geschat financieel effect 0,350 miljoen euro).
2. Bodemverontreiniging Sartreweg (geschat financieel effect 0,300 miljoen euro).
3. Loskomen natuursteen kunstwerk Stadhuis (geschat financieel effect 0,500 miljoen euro).

Een deel van het totale financieel effect van 1,150 miljoen euro kan gedekt worden uit de risicoreserve Calamiteiten Utrechts Vastgoed. Deze risicoreserve heeft per 1-1-2024 een saldo van 0,619 miljoen euro. Hiermee resteert 0,531 miljoen euro aan ongedekte kosten.

2. Spreidingswet

Op 1 februari 2024 is de spreidingswet in werking getreden. De gemeente krijgt hiermee de opdracht om asiellocaties te zoeken. De bekostiging voor deze ambtelijke zoektocht wordt gecompenseerd via het gemeentefonds. Het is nu nog niet duidelijk of dit toereikend is. Daarnaast krijgt de gemeente de mogelijkheid om de locaties te ontwikkelen en te exploiteren. Ook de bekostiging hiervan is nog niet duidelijk. De onduidelijkheid over compensatie zorgt er ook voor dat het nog niet helder is of de uitgangspunten rondom Plan Einstein kunnen worden toegepast op de nieuwe asiellocaties.

6.1.11 Algemene Middelen en Overhead

Geen majeure ontwikkelingen

6.2 Majeure bijstellingen

De Eerste Bestuursrapportage 2024 leidt niet tot majeure bijstellingen.

7. Budgettair neutrale bijstellingen

In dit hoofdstuk worden bijstellingsvoorstellen gedaan die budgetneutraal zijn en geen financiële impact hebben op de vastgestelde Programmabegroting 2024. Dit betreft mutaties door het:

1. Onttrekken en storten in reserves, passend bij de doelstelling van deze reserves
2. Verhogen van baten en lasten door toegekende subsidies, specifieke uitkeringen, etc.
3. Verlagen van baten en lasten
4. Overhevelen gelden binnen een programma
5. Overhevelen gelden naar een ander programma
6. Verschuiven over de jaren heen door overhevelen via de Algemene dekkingsreserve

In de onderstaande paragrafen worden deze mutaties per soort geaggregeerd weergegeven en kort toegelicht. De toelichting per bijstellingsvoorstel is opgenomen in bijlage 2 Budgettair neutrale bijstellingen.

7.1 Onttrekkingen en stortingen in (bestemmings)reserves

Er vinden geen onttrekkingen en/of stortingen plaats in de (bestemmings)reserves

7.2 Verhogen baten en lasten

x €1.000

Programma	Baten / lasten	I/S	2024	2025	2026	2027
Betrouwbare overheid						
	Baten	I	-800	0	0	0
	Baten	S	-101	-101	-101	-101
	Lasten	I	600	0	0	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen						
	Baten	I	-2.182	-1.811	0	0
	Lasten	I	2.182	1.811	0	0
Klimaatvriendelijke stad						
	Baten	I	-138	0	0	0
	Lasten	I	138	0	0	0
Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed						
	Baten	I	-8.787	-2.589	-275	0
	Baten	S	-1.844	-1.844	-1.844	-1.844
	Lasten	I	8.787	2.589	275	0
	Lasten	S	1.844	1.844	1.844	1.844
Veilige stad						
	Baten	I	-1.558	-1.312	-263	-263
	Lasten	I	1.558	1.312	263	263
Levendige en gezonde stad						
	Baten	I	-1.372	-712	-234	0
	Lasten	I	1.372	712	234	0
Algemene Middelen en Overhead						
	Lasten	I	200	0	0	0
	Lasten	S	101	101	101	101
Totaal Saldo			**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting:
De bijstellingsvoorstellen hebben veelal betrekking op extra inkomsten vanuit subsidies, specifieke uitkeringen (SPUK) en leges. We verhogen de inkomsten en bijbehorende lasten voor de activiteiten die plaatsvinden voor deze uitkeringen. In totaal stellen we voor in de Eerste Bestuursrapportage 2024 de baten en lasten te verhogen met 16,786 miljoen euro.

Onderstaand worden de grootste mutaties toegelicht.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

SPUK huisvesting aandachtsgroepen Wetering Zuid
De gemeente heeft vanuit de meerjarige regeling specifieke uitkeringen voor huisvesting aandachtsgroepen gelden ontvangen (2,182 miljoen euro). De lasten en baten in overeenstemming met het verwachte uitgaven patroon over de jaren 2024 en 2025 aangepast. Dit betreft de projecten: De Heem, Pagelaan, Munsterlaan en Wetering Zuid.

Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

SPUK Gebiedsgericht grondwaterbeheer
Voor de periode 2024-2025 ontvangt de gemeente Utrecht een subsidie van het Rijk voor gebiedsgericht grondwaterbeheer. De lasten en baten worden incidenteel verhoogd met 3,537 miljoen euro in 2024, en 1,601 miljoen euro in 2025.

SPUK Grifpark
Voor de periode 2024-2025 ontvangt de gemeente Utrecht een subsidie van het Rijk voor verschillende bodemprojecten in het Grifpark. Met deze mutatie worden de lasten en baten incidenteel verhoogd met 2,395 miljoen euro in 2024 en 0,333 miljoen euro in 2025.

SPUK Bodem Spoedlocaties
Voor de periode 2024-2025 ontvangt de gemeente Utrecht een subsidie van het Rijk voor bodemopgaven van diverse locaties (Park Hoge Weide en Eykmanlaan, Gansstraat Cindu-terrein). Met deze mutatie worden de lasten en baten incidenteel met 1,563 miljoen euro verhoogd.

Veilige stad

SPUK Preventie met Gezag
Voor de periode 2024-2025 ontvangt de gemeente Utrecht additionele middelen vanuit de specifieke uitkering Preventie met Gezag ten behoeve van gecertificeerde instellingen (0,794 miljoen euro per jaar) en een loon/prijscompensatie (0,207 miljoen per jaar). Met deze mutatie worden de lasten en baten incidenteel met 1,001 miljoen euro per jaar verhoogd.

Levendige en gezonde stad

Geluidswerende geluidswal
In 2017 is bij de Voorjaarsnota besloten om de toen geraamde opbrengst van de grondverkoop van een perceel van het crossterrein op Lage Weide van 200.000 euro in te zetten als bijdrage aan de financiering van een geluidswerende geluidswal. Door vertraging in de totstandkoming van de geplande asfaltcentrale en bijbehorende ontsluiting is het tot op heden niet gelukt invulling te geven aan dit besluit. In verband met gestegen grondprijzen is de opbrengst inmiddels gestegen tot 386.000 euro.

Tegelijkertijd zijn de kosten voor een geluidswal met dezelfde omvang gestegen. Het aanpassen van de bedragen sluit aan bij het uitgangspunt van budgetneutrale bekostiging, zoals besloten bij de Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2017.

7.3 Verlagen baten en lasten

x €1.000

Programma	Baten / lasten	I/S	2024	2025	2026	2027
Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed						
	Baten	S	200	200	200	200
	Lasten	S	-200	-200	-200	-200
Passende ondersteuning en opvang						
	Baten	S	3.453	3.453	3.453	3.453
	Lasten	S	-3.453	-3.453	-3.453	-3.453
Levendige en gezonde stad						
	Baten	I	225	0	0	0
	Baten	S	0	1.129	1.129	1.129
	Lasten	I	142	0	0	0
	Lasten	S	47	-328	-328	-328
Algemene Middelen en Overhead						
	Lasten	I	-367	0	0	0
	Lasten	S	-47	-801	-801	-801
Totaal Saldo			**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting:
In totaal stellen we voor in 2024 de baten en lasten te verlagen met 4,067 miljoen euro. De grootste mutatie valt binnen het programma Passende ondersteuning en opvang. De eigen bijdrage Beschermd wonen is al jaren lager dan begroot en door deze wijziging 3,453 miljoen euro wordt de begroting nu op een reëel niveau gebracht zodat deze beter aansluit bij de werkelijke eigen bijdragen.

7.4 Verschuiven gelden binnen een programma

Verschuivingen van gelden binnen een programma worden alleen gepresenteerd als er sprake is van verschuivingen tussen clusters binnen de programma's Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid, Kansrijk opgroeien en Levendige en gezonde stad. Op dit moment zijn er geen verschuivingen.

7.5 Verschuiven gelden naar ander programma

x €1.000

Programma	Baten / lasten	I/S	2024	2025	2026	2027
Ontwikkelen en wonen voor iedereen						
	Lasten	S	-109	-109	-109	-109
Duurzame bereikbaarheid						
	Lasten	S	-551	-958	-1.404	-1.547
Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed						
	Lasten	I	-277	-277	0	0
	Lasten	S	-120	-120	-120	-120
Veilige stad						
	Lasten	I	277	277	0	0
	Lasten	S	-261	-261	-261	-261
Kansrijk opgroeien						
	Lasten	S	88	88	88	88
Levendige en gezonde stad						
	Lasten	S	-161	-161	-161	-161
Algemene Middelen en Overhead						
	Lasten	S	1.113	1.520	1.967	2.109
Totaal Saldo			**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting:
Dit zijn programma overstijgende bijstellingen, voorgesteld wordt 0,277 miljoen euro voor 2024/2025 en 1,202 miljoen euro structureel te verschuiven.

Vanuit het programma Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed worden middelen overgeheveld voor extra te verwachte energielasten voor de brandweerpanden naar het programma Veilige stad.

7.6 Overhevelen via algemene dekkingsreserve

Er vinden geen overhevelingen via de dekkingsreserve plaats.

7.7 Bijstellingen investeringskredieten

Deze paragraaf bevat de wijzigingsvoorstellen met betrekking tot de investeringsprojecten voor zowel vervanging- als uitbreidingsinvesteringen.

7.7.1 Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Totaal investeringen

x €1.000

Doelstelling	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2024	Gereedmelding bij Jaarstukken 2023	Voorgestelde wijzigingen 1e berap 2024	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2024
Doelstelling Stedelijke Omgeving	19.320	0	pm	pm
Totaal	**19.320**	**0**	**pm**	**pm**

Uitbreidingsinvesteringen A

x €1.000

Doelstelling	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2024	Gereedmelding bij Jaarstukken 2023	Voorgestelde wijzigingen 1e berap 2024	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2024
Doelstelling Stedelijke omgeving	19.320	0	pm	pm
Totaal	**19.320**	**0**	**pm**	**pm**

Toelichting Uitbreidingsinvestering A Parkeergarage P&R Berlijnplein
De toelichting en het bedrag kunnen niet openbaar worden gepubliceerd, omdat marktpartijen deze kunnen gebruiken bij aanbestedingen en onderhandelingen met de gemeente. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij naar de geheime bijlage A Investeringsprojecten Ontwikkelen en wonen voor iedereen.

7.7.2 Duurzame bereikbaarheid

Toelichting uitbreidingsinvesteringen A Meerjarenprogramma Bereikbaarheid (MPB)
In het Meerjarenprogramma Bereikbaarheid (MPB), als onderdeel van het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR), worden voorstellen gedaan voor (her)programmering. Budgetten vragen we vrij in de programmabegroting van het jaar waarop het project gaat starten. Voor lopende projecten of projecten waarvan de uitvoering start in het lopende jaar, vragen we de kredieten vrij bij de Eerste bestuurs-rapportage. In onderstaande tabellen zijn alleen kredieten opgenomen waarop wijzigingen van toepassing zijn.

Totaal Investeringen Duurzame Bereikbaarheid

Doelstelling	Wijzigingen in Geautoriseerde kredieten PB 2024	Gereedmelding bij Jaarstukken 2023	Voorgestelde wijzigingen 1e berap 2024	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2024
Doelstelling Duurzaam vervoer	90.071	0	-19.353	70.718
Doelstelling Mobiliteitsgedrag	0	0	pm	pm
Doelstelling Verkeersveiligheid	3.900	0	-1.000	-2.900
Totaal Investeringen	**93.971**	**0**	**-20.353**	**73.618**

Uitbreidingsinvesteringen A

x €1.000

Doelstelling Duurzaam Vervoer	Wijzigingen in Geautoriseerde kredieten PB 2024	Gereedmelding bij Jaarstukken 2023	Voorgestelde wijzigingen 1e berap 2024	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2024
Bijstellingen op basis van eerdere besluitvorming:				
Doorfietsroute langs spoor CS – A'dam	4.800	0	-4.800	0
Waterliniebrug	6.000	0	-1.200	4.800
Fietsmaatregelen om de Noord	1.589	0	2.000	3.589
Tuinwijkroute	0	0	600	600
Fietsonderdoorgang Lombokplein	2.400	0	-2.400	0
Regionale doorfietsroute Utrecht-Hilversum	500	0	1.250	1.750
Schaalsprong fiets	7.961	0	-1.635	6.326
Boorstraattunnel	0	0	2.220	2.220
Bijstellingen op basis van MPB 2024:				
Station Vaartsche Rijn - Ooster- en westerkade + Ledig Erf	4.000	0	1.013	5.013
Fietsroute Utrecht-Amersfoort	3.012	0	780	3.792
Maliebaan	4.900	0	600	5.500
Europalaan Noord	7.667	0	600	8.267
Koningsweg	0	0	900	900
Bestemming Catharijnesingel	0	0	690	690
NRU	45.100	0	-21.900	23.200
Regionale doorfietsroute Lage Weide - Houten	500	0	1.500	2.000
Toegankelijke bushaltes OV	1.642	0	429	2.071
Totaal	**90.071**	**0**	**-19.353**	**70.718**

Uitbreidingsinvesteringen A Doelstelling Mobiliteitsgedrag

Toelichting Bijstellingen op basis van eerdere besluitvorming

Doorfietsroute langs spoor CS – A'dam

Het resterende budget 'Doorfietsroute langs spoor CS – A'dam' van 4,67 miljoen euro (er is reeds 0,13 miljoen besteed aan de route), is bij het MPB 2019 en 2021 beschikbaar gesteld voor de stalling Jaarbeurspleingebouw. De wijziging was bij de programmabegroting wel verwerkt in het krediet voor de stalling, maar nog niet voor het krediet van de doorfietsroute.

Waterliniebrug

Voor het project Waterliniebrug is het budget in het MPR 2023 bijgesteld naar 4,8 miljoen euro (onderdeel van de ruimtelijke investeringen uit het coalitieakkoord) omdat de voorbereidingskosten gedekt kunnen worden uit de fietsroute om de Zuid. Het krediet moet nog worden bijgesteld.

As Votulast en Tuinwijkroute
Het toegekende krediet van 2,0 miljoen euro voor de Adelaarstraat (2e fase As Votulast) was toegevoegd aan het project As Votulast. Omdat de Adelaarstraat onderdeel is van het project Fietsmaatregelen om de Noord (No regret) wordt het krediet overgeheveld naar dat project.
Voor de Tuinwijkroute was het toegekende krediet van 0,6 miljoen euro toegevoegd aan het project As Votulast. De Tuinwijkroute wordt als zelfstandig project uitgevoerd binnen het programma Fiets en daarom is 0,6 miljoen euro overgeheveld naar dit project.

De fietsonderdoorgang Lombokplein
De fietsonderdoorgang Lombokplein wordt uitgevoerd binnen de gebiedsontwikkeling Lombokplein. Het bijbehorende budget wordt gestort in de voorziening grondexploitatie Lombokplein 2024 en het krediet wordt daarom hier afgesloten.

Doorfietsroutes Utrecht-Hilversum
In het MPR 2023 zijn de budgetten verhoogd voor de Doorfietsroutes Utrecht-Hilversum. Het bijbehorende krediet is eveneens aangepast.

Boorstraattunnel
Voor de Boorstraattunnel is er totaal 1,635 miljoen euro beschikbaar gesteld vanuit de middelen schaalsprong fiets middelen. In 2024 halen we dit krediet uit de schaalsprong en vermelden we het project apart in de investeringsstaat bij de begroting 2024. Daarnaast bent u met de Raadsbrief van 23 november 2023 geïnformeerd over het toevoegen van 0,59 miljoen euro aan het budget voor de Boorstraattunnel om het Integraal Programma van Eisen (IPvE) op te kunnen stellen. Dit bedrag voegen we eveneens toe aan het krediet.

Bijstellingen op basis van het MPB 2024
Voor de toelichting van de bijstellingen op basis van de herprogrammering MPB, verwijzen wij u naar het MPB 2024. Daarnaast stellen we het voorbereidingskrediet voor de Noordelijke Randweg Utrecht (NRU) neerwaarts bij naar 23,2 miljoen euro. Rekening houdend met de reeds bestede middelen van 19,2 miljoen euro (waarvan 8,8 miljoen euro provinciaal budget) resteert er nog 4 miljoen euro aan gemeentelijk budget voor Korte Termijnmaatregelen (3,5 miljoen euro) en maximaal 0,5 miljoen euro voor voorbereidingen NRU lange termijn en eventuele aankoop stikstofrechten. Zie verder de toelichting in de Raadsbrief van 14 november 2023.

Uitbreidingsinvesteringen B Doelstelling Duurzaam Vervoer

x €1.000

Doelstelling Duurzaam Vervoer	PB 2024	Voorgestelde wijzigingen 1e berap 2024	Actuele stand t/m 1e berap 2024
Noordelijke Randweg Utrecht	184.901	21.900	206.801
Totaal	**184.901**	**21.900**	**206.801**

(*) Uitbreidingsinvesteringen B worden nu niet geautoriseerd.

Toelichting

Noordelijke Randweg Utrecht (NRU)
In verband met de neerwaartse bijstelling van het voorbereidingskrediet verhogen we het nog goed te keuren krediet voor de NRU onder de Uitbreidingsinvesteringen B met hetzelfde bedrag. Noordelijke Randweg Utrecht (NRU). Op het moment dat kredieten onder uitbreidingsinvesteringen categorie B zijn vrijgegeven verschuiven ze naar categorie A.

Uitbreidingsinvesteringen A Doelstelling Mobiliteitsgedrag

x €1.000

Doelstelling Mobiliteitsgedrag	Wijzigingen in Geautoriseerde kredieten PB 2024	Gereedmelding bij Jaarstukken 2023	Voorgestelde wijzigingen 1e berap 2024	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2024
Parkeergarages	0	0	pm	pm
Totaal	**0**	**0**	**pm**	**pm**

Toelichting uitbreidingsinvesteringen A parkeren

De toelichting en het bedragen kunnen niet openbaar worden gepubliceerd, omdat marktpartijen deze kunnen gebruiken bij aanbestedingen en onderhandelingen met de gemeente. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar de geheime bijlage B Investeringsprojecten parkeergarages.

Uitbreidingsinvesteringen A Doelstelling Verkeersveiligheid

x €1.000

Doelstelling Verkeersveiligheid	Wijzigingen in Geautoriseerde kredieten PB 2024	Gereedmelding bij Jaarstukken 2023	Voorgestelde wijzigingen 1e berap 2024	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2024
Bijstellingen op basis van MPB 2024:				
Reservering voor noodzakelijke aanpassingen ihkv - actieplan verkeersveiligheid	0	0	1.300	1.300
Herinrichting As Votulast	3.900	0	-2.300	1.600
Totaal	**3.900**	**0**	**-1.000**	**2.900**

7.7.3 Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

Totaal investeringen

x €1.000

Doelstelling	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2024	Gereedmelding bij Jaarstukken 2023	Voorgestelde wijzigingen 1e berap 2024	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2024
Doelstelling Beheer openbare ruimte	211.133	0	25.891	237.024
Doelstelling Water- en rioleringssysteem	40.675	0	0	40.675
Doelstelling Extra Groen	10.573	0	0	10.573
Doelstelling Afval voorkomen	25.548	0	0	25.548
Doelstelling Leefomgeving en ondergrond	0	0	0	0
Totaal	**287.929**	**0**	**25.891**	**313.820**

Vervangingsinvesteringen

x €1.000

Doelstelling	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2024	Gereedmelding bij Jaarstukken 2023	Voorgestelde wijzigingen 1e berap 2024	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2024
Doelstelling Beheer openbare ruimte	204.594	0	25.891	230.485
Doelstelling Water- en rioleringssysteem	40.675	0	0	40.675
Doelstelling Extra Groen	0	0	0	0
Doelstelling Afval voorkomen	11.553	0	0	11.553
Doelstelling Leefomgeving en ondergrond	0	0	0	0
Totaal	**256.822**	**0**	**25.891**	**282.713**

Toelichting

De voorgestelde wijziging betreft het programma beweegbare bruggen en de start van diverse projecten op het gebied van verkeersregelinstallaties, alsmede de sterke prijsstijgingen hierop. Deze waren nog niet verwerkt in de aangevraagde kredieten.

Uitbreidingsinvesteringen A

x €1.000

Doelstelling	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2024	Gereedmelding bij Jaarstukken 2023	Voorgestelde wijzigingen 1e berap 2024	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2024
Doelstelling Beheer openbare ruimte	0	0	0	0
Doelstelling Water- en rioleringssysteem	0	0	0	0
Doelstelling Extra Groen	10.573	0	0	10.573
Doelstelling Afval voorkomen	7.468	0	0	7.468
Doelstelling Leefomgeving en ondergrond	0	0	0	0
Totaal	**18.041**	**0**	**0**	**18.041**

Routine-investeringen

x €1.000

Doelstelling	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2024	Gereedmelding bij Jaarstukken 2023	Voorgestelde wijzigingen 1e Berap 2024	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2024
Doelstelling Beheer openbare ruimte	6.539	0	0	6.539
Doelstelling Water- en rioleringssysteem	0	0	0	0
Doelstelling Extra Groen	0	0	0	0
Doelstelling Afval voorkomen	6.527	0	0	6.527
Doelstelling Leefomgeving en ondergrond	0	0	0	0
Totaal	**13.066**	**0**	**0**	**13.066**

7.7.4 Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

Voor de eerste bestuursrapportage zijn er geen investeringen te melden.

7.7.5 Kansrijk opgroeien

Totaal investeringen

x €1.000

Doelstelling	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2024	Gereedmelding bij Jaarstukken 2023	Voorgestelde wijzigingen 1e berap 2024	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2024
Huisvesting scholen	590.561	-9.724	0	580.837
Totaal	**590.561**	**-9.724**	**0**	**580.837**

Vervangingsinvesteringen

x €1.000

Doelstelling	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2024	Gereedmelding bij Jaarstukken 2023	Voorgestelde wijzigingen 1e berap 2024	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2024
Huisvesting scholen	255.857	-6.506	0	249.351
Totaal	**255.857**	**-6.506**	**0**	**249.351**

Uitbreidingsinvesteringen A

x €1.000

Doelstelling	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2024	Gereedmelding bij Jaarstukken 2023	Voorgestelde wijzigingen 1e berap 2024	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2024
Huisvesting scholen	334.704	-3.218	0	331.486
Totaal	**334.704**	**-3.218**	**0**	**331.486**

Toelichting

In de bovenstaande tabellen zijn enkel de volledige gereedmeldingen van de jaarstukken 2023 opgenomen. Voor de investeringen die deels gereed zijn gemeld, blijft het totaal geautoriseerde krediet staan. Bij de voortgangsrapportage Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting worden de kredieten voor 2025 en verder bijgewerkt, verwerking hiervan vindt plaats in de Programmabegroting 2025.

7.7.6 Levendige en gezonde stad

Totaal investeringen

x €1.000

Doelstelling	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2024	Gereedmelding bij Jaarstukken 2023	Voorgestelde wijzigingen 1e berap 2024	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2024
Vastgoed	314.043	-6.753	-4.626	302.664
Toegankelijke sportvoorzieningen	178.527	-3.504	15.312	190.335
Toegankelijke buurtvoorzieningen	966	0	-966	0
Totaal	**493.536**	**-10.257**	**9.720**	**492.999**

Vervangingsinvesteringen

x €1.000

Doelstelling	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2024	Gereedmelding bij Jaarstukken 2023	Voorgestelde wijzigingen 1e berap 2024	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2024
Vastgoed	197.696	-5.753	3.576	195.519
Toegankelijke sportvoorzieningen	69.532	-1.120	2.905	71.317
Totaal	**267.228**	**-6.873**	**6.481**	**266.836**

Toelichting

Vastgoed en Toegankelijke sportvoorzieningen

In de actuele autorisaties voor de doelstellingen Vastgoed en Toegankelijke sportvoorzieningen zijn de gereedmeldingen verwerkt naar aanleiding van de jaarstukken 2023 en worden kredieten bijgesteld op basis van de Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2024. Voor een inhoudelijke toelichting op de bijstelling van de kredieten wordt verwezen naar de Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2024 en de bijbehorende geheime bijlagen.

Uitbreidingsinvesteringen A

x €1.000

Doelstelling	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2024	Gereedmelding bij Jaarstukken 2023	Voorgestelde wijzigingen 1e berap 2024	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2024
Vastgoed	116.347	-1.000	-8.202	107.145
Toegankelijke sportvoorzieningen	108.995	-2.384	12.407	119.018
Toegankelijke buurtvoorzieningen	966	0	-966	0
Totaal	**226.308**	**-3.384**	**3.239**	**226.163**

Toelichting

Vastgoed en Toegankelijke sportvoorzieningen
In de actuele autorisaties voor de doelstellingen Vastgoed en Toegankelijke sportvoorzieningen zijn de gereedmeldingen verwerkt naar aanleiding van de jaarstukken 2023 en worden kredieten bijgesteld op basis van de Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2024. Voor een inhoudelijke toelichting op de bijstelling van de kredieten wordt verwezen naar de Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2024 en de bijbehorende geheime bijlagen.

Toegankelijke buurtvoorzieningen
Voor de vernieuwing en herinrichting kinderboerderij Rotsoord is op 14 november 2019 onder nummer raadsbesluit 75 15112019 een krediet van 0,966 miljoen euro beschikbaar gesteld. Dit krediet hangt samen met een subsidieaanvraag voor de aankoop en renovatie van een gebouw en herinrichting van het terrein. De subsidie wordt in 4 tranches (4 jaar) verstrekt, waarvan de eerste tranche in 2023 is uitbetaald. Hierdoor hoeft het bedrag niet te worden geactiveerd en kan het krediet komen te vervallen.

8. Voortgang uitvoering coalitieakkoord

Op 1 juni 2022 verscheen het coalitieakkoord ‘Investeren in Utrecht: kiezen voor gelijke kansen, betaalbaar wonen en klimaat’. In bijlage 1 is een actueel overzicht opgenomen van de planning van de uitvoering van het coalitieakkoord. Dit betreft een planning op hoofdlijnen en is geen uitputtend overzicht. De mijlpalen die behaald zijn in Q3 en Q4 2023 worden weergegeven. Daarnaast worden belangrijke wijzigingen in de planning van de uitvoering sinds de Tweede Bestuursrapportage 2023 in dit hoofdstuk toegelicht.

Er wordt niet (meer) gerapporteerd over de voortgang in de bestedingen die gekoppeld zijn aan het coalitieakkoord. De administratie is hiervoor niet op een passende wijze ingericht. Er wordt vanuit de programmastructuur gerapporteerd over majeure ontwikkelingen en budgetneutrale bijstellingen.

8.1 Mijlpalen in Q3 en Q4 2023

In de tweede helft van 2023 zijn vervolgstappen gezet in de uitvoering van het coalitieakkoord. Er zijn meerdere mijlpalen behaald. In onderstaand overzicht worden deze mijlpalen getoond.

Onderdeel	Initiële planning
Contact maakt de stad	
Aanpak burgerberaad jaarwisseling	Q3 2023
Raadsbrief Herijking Initiatievenfonds	Q3 2023
Raadsbrief Initiatievenfonds voorjaar 2023	Q3 2023
1. We maken ons hard voor kansengelijkheid	
1.1 Wijk- en buurtaanpak	
Raadsbrief Uitvoeringsplan Ongelijk Investeren voor Gelijke Kansen	Q3 2023
Raadsbrief Voortgangsrapportage Samen voor Overvecht 2023	Jaarlijks
1.4 Openbare orde en veiligheid	
Raadsbrief Herijking Utrecht zijn we samen	Q4 2023
1.5 Gezondheid	
Raadsbrief Beleidsnota Gezondheidsverschillen verkleinen 2024-2027	Q4 2023
1.6 Welzijn, zorg en ondersteuning	
Raadsbesluit Nota van uitgangspunten Met elkaar, voor elkaar, Onderdelen van de Sociale basis en Basiszorg	Q3 2023
Raadsvoorstel Beleidsnota Wmo 'Samen leven, samen zorgen'	Q3 2023
Raadsbrief Integraal Zorgakkoord regioplan Midden-Nederland	Q3 2023
1.7 Inclusie	
Beleidsnota inclusie en diversiteit Gemeente Utrecht	Q4 2023
1.9 Onderwijs	
De aanpak voor Rijke Schooldagen met subsidie vanuit het Rijk, is sinds januari 2023 van start gegaan. De subsidieperiode loopt door tot en met schooljaar 2024-2025.	2023 - 2025

Vanwege de nieuwe regels rondom de doorstroomtoets en centrale aanmeldweek is de invoering van de nieuwe lotingssystematiek overgang PO-VO versneld doorgevoerd. Vanaf schooljaar 2023-2024 wordt de loting volgens de nieuwe wijze uitgevoerd.	2023 - 2025

2. We pakken de woningnood aan

2.1 Volkshuisvesting en wonen

Raadsbrief Samenwerkingsafspraken gemeente, woningcorporaties en huurdersorganisaties 2023 – 2026	Q2 2023

2.3 Bereikbaarheid

Raadsvoorstel Wijziging van de Verordening Parkeerbelasting 2024 voor het heffen van parkeerbelasting voor het heffen van parkeerbelasting stadsbreed	Q2 2023
Raadsbrief Fietsverbindingen Boorstraat en Nicolaas Beetstraat (tunnels onder de sporen)	Q3 2023
Raadsbrief Toegankelijkheid Bushaltes	Q4 2023
Raadsbrief Nieuwe procedure opheffen parkeerplaatsen	2023

3. We gaan de klimaatcrisis tegen

3.1 Energie en klimaat

Raadsvoorstel Vaststelling Integraal Programma van Eisen gebiedsontwikkeling Ockhuizen en verruiming van de algemene verklaring van geen bedenkingen voor zonne-project OcK-Zon	Q3 2023
Raadsbrief Voortgang aanpak koopkracht- en energiecrisis	2023

3.2 Groen en klimaatbestendige leefomgeving

Het loket meer groen in de straat is in november 2023 geopend. Inmiddels is het loket ook aangevuld met voorbeeldkeuzes	Q2 2023
Raadsbrief Aanpak groen-blauwe daken	2023
Raadsbrief Samenwerkingsovereenkomsten Kromme Rijn Linielandschap en Hollandsche IJssel	Q2 2023

4. We werken aan een levendige en leefbare stad

4.1 Lokale economie

Raadsbrief Evaluatierapport Ondernemersfonds Utrecht 2023	Q3 2023
Raadsbrief Subsidie cofinanciering OMU voor herontwikkeling Diversey locatie Lage Weide	Q4 2023
ROM Jaarplan 2023	
Raadsbrief Evenementenfonds Utrecht gaat van start!	2023

4.2 Digitale stad

Raadsbrief Uitvoeringsprogramma Vergroten digitale weerbaarheid	Jaarlijks Q4

4.4 Sport, spelen en bewegen

Raadsbrief Sporten, spelen en bewegen in de Openbare Ruimte	Q2 2023
Raadsbrief Aanpassing Algemene Gebruiksvoorwaarden Maatschappelijk Vastgoed	Q3 2023

5. Uitvoering

5.1 Publieksdienstverlening

Raadsbrief Voortgang Visie Publieksdienstverlening	Jaarlijks

8.2 Wijzigingen in de planning

Contact maakt de stad

Voortgang programma Samen stad maken — Was: Jaarlijks — Wordt: zie hieronder

Toelichting: staat niet meer op de planning in deze vorm, dit is een wijziging in verband met de herijking Samen stad maken. Over de wijkplatforms wordt in het derde kwartaal van 2024 een raadsbrief verstuurd.

1. We maken ons hard voor kansengelijkheid

1.1 Wijk- en buurtaanpak

Nota wijk en buurtaanpak 2024 en verder — Was: Q4 2023 — Wordt: Q3 2024

Toelichting: we onderzoeken op dit moment wat nodig is om buurt- en wijkgericht werken in de gemeentelijke organisatie te versterken en kijken welk bestuurlijk document daar het beste bij past. Uiterlijk in Q3 2024 is er een bestuurlijk document.

1.3 Arbeidsmarkt

Evaluatie omscholingsregeling — Was: 2023 — Wordt: Q2 2024
Toelichting: de evaluatie heeft meer tijd in beslag genomen dan voorzien. In Q2 het tweede kwartaal van 2024 is er een bestuurlijk document.

Nieuwe subsidieregeling Werk naar Werk (opvolger fonds Mismatch) — Was: 2023 — Wordt: Q2 2024
Toelichting: de toekenning en administratieve afhandeling van subsidies uit het fonds Mismatch vroegen meer tijd dan verwacht.

1.5 Gezondheid

Beleidsnota Volksgezondheid 2024 – 2027 — Was: Q4 2023 — Wordt: Q1 2024
Toelichting: de Beleidsnota Gezondheid is op 15 februari 2024 naar de raad verstuurd.

1.9 Onderwijs

Kader Bibliotheek Utrecht — Was: Q4 2023 — Wordt: Q2 2024
Toelichting: mede op basis van de nieuwe gemeentelijke standaard voor beleidsdocumenten (DUS) is het inzicht ontstaan dat het de voorkeur verdient de raad een meer uitgewerkte beleidsnota voor te leggen in plaats van een op een hoger abstractieniveau gelegen visie. Onderdeel van deze nota is een uitgewerkte set aan prestatie indicatoren en governance kader. De nieuwe planning is om de beleidsnota in Q2 voor te leggen.

2. We pakken de woningnood aan

2.1 Volkshuisvesting en wonen

Uitwerking Financieringsconstructies wooncoöperaties & Fonds betaalbare koop — Was: Q4 2023 — Wordt: Q2 2024
Toelichting: het onderzoek naar de mogelijke financieringsconstructies en het fonds betaalbare koop heeft meer tijd nodig dan vooraf verwacht, omdat deze onderdeel worden van een bredere beweging om meer betaalbaar wonen in Utrecht te realiseren. De raad is hierover op 29 november 2023 geïnformeerd.

Integrale Woonzorgvisie — Was: 2024 — Wordt: zie hieronder

Toelichting: niet meer op de planning in deze vorm. Door o.a. landelijke ontwikkelingen rondom de Wet Regie op de Volkshuisvesting en de bredere opgave wonen en zorg is besloten om geen apart document op te stellen genaamd 'woonzorgvisie'. In plaats daarvan maken we dit onderdeel van de beleidsnota wonen (actualisatie woonvisie) en daar waar aanknopingspunten zijn bij aanstaande nota's in het sociaal domein. Tevens komt er in Q4 2024 een uitvoeringsprogramma wonen en zorg.

2.2 Gebiedsontwikkeling

Actualisatie Nota Grondbeleid (in relatie tot actief grondbeleid) — Was: Q4 2023 — Wordt: Q1 2024
Toelichting: de Beleidsnota grondbeleid is op 17 maart naar de raad verstuurd.

Aanpak gebiedsontwikkeling Lunetten Koningsweg — Was: Q4 2023 — Wordt: 2024
Toelichting: Raadsbrief Doorontwikkeling Stedelijke Knoop Lunetten-Koningsweg

2.3 Bereikbaarheid

Uitvoeringsplan klimaatneutrale mobiliteit — Was: Q4 2023 — Wordt: Q4 2024

Toelichting: uitvoeringsplan Mobiliteit is hoofdstuk in Klimaatvisie Begin 2024 wordt aan de raad de klimaatvisie ter besluitvorming voorgelegd. Raad is geïnformeerd via Raadsvoorstel Startnotitie Klimaatvisie.

Plan van aanpak voetgangersnetwerk — Was: 2023 — Wordt: Q4 2024

Toelichting: beleidsnota voor de voetganger wordt voorgesteld aan de raad in 2024. De vaststelling en de start van de uitvoering wordt verwacht in Q4 2024.

3. We gaan de klimaatcrisis tegen

3.1 Energie en klimaat

Planologische besluitvorm. energielandschap in Rijnenburg en Reijerscop — Was: Q3 2023 — Wordt: Q1 2024

Toelichting: bestemmingsplan heeft in Q2 2023 ter inzage gelegen. De raad is hierover per brief geïnformeerd. Het raadsvoorstel is op 18 februari naar de raad gestuurd.

Plan verduurzaming bedrijventerreinen — Was: Q4 2023 — Wordt: Q1 2024

Toelichting: Raadsbrief Uitvoeringsprogramma verduurzaming bedrijventerreinen 2024-2028.

3.2 Groen en klimaatbestendige leefomgeving

Plan van aanpak Natuurgebied Zuilen — Was: Q4 2023 — Wordt: Q4 2024

Toelichting: vanwege het nieuwe en intensieve participatietraject met de omgeving heeft het langer geduurd. De rapportage over de zienswijzen is op 28 november via een raadsbrief gedeeld. Op 6 december is ook het traject dat met de werkgroep in het gebied is gelopen in een raadsbijeenkomst toegelicht.

Visie Stadswater (w.o. roeien) — Was: Q3 2023 — Wordt: Q2 2024

Toelichting: de Visie Stadswater is op 14 september en 12 oktober 2023 besproken in de commissie MGOR. In die laatste vergadering hebben de aanwezigen besloten om de visie nu niet voor besluitvorming naar de gemeenteraad door te geleiden maar dat deze eerst aangevuld wordt met een beleidsnota. Hier wordt momenteel aan gewerkt. Wij verwachten dat deze documenten in Q2 2024 naar de gemeenteraad worden verzonden. Voor meer info zie deze raadsbrief van 1 november 2023

Omgevingsplanregels klimaatadaptatie en water (samenhang met invoering Omgevingswet) — Was: 2023 — Wordt: Q3 2024

Toelichting: de omgevingsplanregels water en riolering zijn uitgewerkt en worden bij de eerste herziening van het omgevingsplan aan de raad voorgelegd. Met de uitwerking van de omgevingsplanregels voor de klimaatadaptatie doelstellingen zijn we begonnen, maar deze uitwerking vraagt meer afstemming dan voorzien. We streven ernaar deze regels bij een volgende herziening van het omgevingsplan in 2024 aan de raad aan te bieden.

3.3 Milieu en circulariteit

Visie Geluid en Trillingen — Was: Q4 2023 — Wordt: zie hieronder

Toelichting: de Beleidsnota geluid en trillingen is in het eerste kwartaal van 2024 vastgesteld. Er komt geen visie: de beleidsnota is een uitwerking van de omgevingsvisie.

Visie Omgevingsveiligheid — Was:Q4 2023 — Wordt: zie hieronder

Toelichting: de Beleidsnota omgevingsveiligheid is in het eerste kwartaalvan 2024 vastgesteld. Er komt geen visie: de beleidsnota is een uitwerking van de omgevingsvisie.

Actualisatie Visie Luchtkwaliteit — Was: Q4 2023 — Wordt: Q2 2024

Toelichting: de beleidsnota is minimaal een half jaar vertraagd en wordt in Q2 2024 verwacht. Er komt geen visie: de beleidsnota is een uitwerking van de omgevingsvisie.

Uitvoeringsprogramma emissieloos vervoer (incl. Transitieplan tankstations) — Was: Q4 2023 — Wordt: zie hieronder

Toelichting: het uitvoeringsprogramma is vertraagd. De nieuwe planning is nog niet bekend.

4. We werken aan een levendige en leefbare stad

4.1 Lokale economie

Locatieprofielen evenementen — Was: Q4 2023 — Wordt: Q1 2024

Toelichting: uitgebreid participatietraject en aanvullende onderzoeken naar ecologie, bodem en geluid bij evenementen verricht. Hierdoor enige vertraging. Raadsbrief locatiebeleid en locatieprofielen evenementen.

4.4 Sport, spelen en bewegen

Herijking Utrechts Sportakkoord — Was: Q3 2023 — Wordt: Q2 2024

Toelichting: meerdere onderwerpen samengebracht in sportnota, dit vraagt meer tijd.

Beleidsnota binnensport (voorstel aanpassing kengetal binnensport)	Was: Q3 2023	Wordt: 2024
Toelichting: de huidige planning is nog onbekend. Het raadsvoorstel is geagendeerd voor behandeling in de commissievergadering (Jeugd, Welzijn, Cultuur en Sport) van 4 april 2024.		
Realisatie 3 sporthallen (Berlijnplein, Bontekoelaan en tijdelijke sporthal Loevenhout), 2 kunstgrasvelden (Fletiomare Oost en sportpark Zuilen) en 1 hockeyveld (Rijnvliet)	Was: 2023	Wordt: Q1 2024

4.5 Vastgoed

Raadsvoorstel Maatschappelijk Vastgoed	Was: Q3 2023	Wordt: Q3 2024
Toelichting: het Raadsvoorstel Maatschappelijk Vastgoed wordt vervangen door de Beleidsnota Vastgoed. Vanaf 2024 worden in plaats van de Nota Kapitaalgoederen (NKG) en het Meerjaren Programma Utrechts Vastgoed (MPUV) de Beleidsnota en het Uitvoeringsprogramma Vastgoed opgesteld.		
Raadsvoorstel Leegstandsbeheer *Toelichting: het raadsvoorstel Leegstandsbeheer is komen te vervallen.*	Was: Q3 2023	Wordt: zie hieronder
Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2023 en verder	Was: Jaarlijks	Wordt: zie hieronder
Toelichting: dit document is komen te vervallen. Vanaf 2024 worden in plaats van de Nota Kapitaalgoederen (NKG) en het Meerjaren Programma Utrechts Vastgoed (MPUV) de Beleidsnota en het Uitvoeringsprogramma Vastgoed opgesteld.		

9. Corresponderende posten

In de september- en decembercirculaire 2023 zijn extra middelen voor nieuwe taken of uitnamen voor vervallen taken opgenomen, de corresponderende posten. Hier zijn de corresponderende posten voor het jaar 2024 opgenomen en de posten die in 2023 niet meer konden worden besteed. Deze zijn bij de jaarrekening gestort in de reserve gemeentefonds en worden in 2024 onttrokken. De noodzakelijkheid van het doorgeven van de corresponderende posten naar de inhoudelijke programma's is getoetst. De financiële afwikkeling van de corresponderende posten uit de september- en decembercirculaire 2023 is meegenomen in de Voorjaarsnota 2024.

x € 1.000

Corresponderende Posten	2023	2024
Nieuwe taken		
BRP-experiment	19	
BRP Logisch ontwerp	38	
Vrijval restant compensatieregeling Voogdij 18+	35	
Restant Hervormingsagenda Jeugd	27	
Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)		17
Wet visueel beperkten		-19
Bijzondere bijstand en vroegsignalering		1046
Hulpmiddelen thuis laten staan		5
Rijksvaccinatieprogramma		120
Loon- en prijsbijstelling Jeugdzorg		856
Subtotaal:	**119**	**2.025**
IU/DU/SU		
Faciliteitenbesluit opvangcentra (DU)	240	
Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)	135	
LHBT-emancipatiebeleid (DU)	50	
Einde lening inburgeringsplichtig (DU)	13	
Pilot EU-burgers (DU)	58	
Erfgoed Deal	137	
Invoeringskosten Omgevingswet	1.402	
Aanpak discriminatie naar herkomst	15	
Meerkosten Oekraïne sociaal domein	305	
Nederlands-Soedanese repatrianten	5	
Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)		549
Vrouwenopvang (DU)		-109
Versterking arbeidsmarktregio's (DU)		1
Regionale Energie Strategieën (DU)		563
Aanpak laaggeletterdheid (DU)		13
Veilig wonen		7
Veilige Steden	50	50
Verkeersveiligheid		5
Regionale doelgroepen specifieke aanpak		
Begeleiding jongeren naar werk		583
Subtotaal:	**2.410**	**1.662**

3 D's in het sociaal domein		
Beschermd wonen (IU)		-239
Participatie (IU)		234
Subtotaal:	**0**	**-5**
Mutatie algemene uitkering	**2.529**	**3.682**
Doorvertaling naar programma's	2.529	2.838
Saldo Corresponderende posten	**0**	**844**

Het saldo bevat onder andere de corresponderende post Loon- en prijsbijstelling Jeugdzorg. Deze was al eerder toegekend ten laste van de algemene reserve. De financiële afwikkeling is meegenomen in de Voorjaarsnota 2024.

Per programma wordt onderstaand een toelichting gegeven op de geclaimde posten, het totaal is inclusief de geclaimde posten uit 2023.

	Programma	2024
1	Betrouwbare Overheid	620
2	Ontwikkelen en wonen voor iedereen	1.402
3	Duurzame bereikbaarheid	5
4	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	154
5	Veilige stad	100
6	Passende ondersteuning en opvang	206
7	Werk, toekomstige economie en bestaanszekerheid	1.864
8	Levendige en gezonde stad	1.016
	Totaal	**5.367**

1. Betrouwbare overheid

BPR-experiment

Voor de kosten van het experiment n.a.v. mutaties in de BRP (2023-2026) is een bijdrage van het Rijk ontvangen, wij starten met de uitvoering hiervan in 2024

BPR logisch ontwerp

Voor aanpassingen die de gemeenten moeten of reeds hebben uitgevoerd in de BRP is van het Rijk een bijdrage ontvangen.

Regionale energiestrategieën

De gemeente ontvangt dit budget als penvoerder voor de Regionale Energiestrategie U16. Het budget is bestemd om de RES U16 te continueren en te borgen.

2. Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Invoeringskosten omgevingswet
De middelen zijn bestemd voor het implementeren van de omgevingswet. De gemeente is verplicht om bepaalde vergunning-, toezicht en handhavingstaken te laten uitvoeren door de omgevingsdienst, de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD). Dit zijn milieu- en energiecontroles en vergunning taken met betrekking tot de bodem.

3. Duurzame bereikbaarheid

Verkeersveiligheid
De middelen worden ingezet om de verkeersveiligheid te verhogen op de Noordelijke Randweg Utrecht door de procedures uit de RISM II richtlijn toe te passen.

4. Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

Erfgoeddeal
De gemeente heeft een bijdrage ontvangen uit de regeling Erfgoed Deal ten behoeve van het project Rijnenburg, dit betreft een onderzoek naar archeologie en ruimtelijke transformatie.

Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)
Het Rijk heeft besloten dat de toepassing van de richtlijn nog voortgezet moet worden, de middelen zijn voor personele inzet.

5. Veilige stad

Veilige Steden
Het aanpakken van straatintimidatie is één van de prioriteiten uit de veiligheidsagenda. Deze bijdrage vanuit het programma Veilige steden van het ministerie heeft als doel de sociale veiligheid van vrouwen en meisjes te vergroten en draagt daardoor bij aan de doelstellingen van het actieplan straatintimidatie. De middelen kunnen bijvoorbeeld ingezet worden voor bewustwording en normstelling en de aanpak op straat.

6. Passende ondersteuning en opvang

Hulpmiddelen thuis laten staan
Het betreft middelen voor het behoud van hulpmiddelen thuis voor cliënten die verhuizen naar een instelling in de zin van de Wet langdurige zorg (Wlz) en aangeven thuis te willen logeren.

Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)
Dit betreft centrumgemeente middelen voor maatschappelijke opvang in de hele Utrechtse regio (16 gemeenten), en is bedoeld voor de ondersteuning en opvang aan mensen die dakloos zijn.

Vrouwenopvang (DU)
Dit betreft een correctie op de middelen die de gemeente ontvangt voor vrouwenopvang.

Beschermd wonen (IU)
Dit betreft een correctie op de middelen die de gemeente ontvangt voor beschermd wonen.

7. Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

Bijzondere bijstand en vroegsignalering
De middelen zijn bestemd voor om zowel via vroegsignalering als via de bijzondere bijstand gerichte hulp aan te bieden.

Versterking arbeidsmarktregio's (DU)
Deze decentralisatie-uitkering heeft als doel de regiefunctie van de centrumgemeente voor de samenwerking en de gezamenlijke publieke werkgeversdienstverlening in de arbeidsmarktregio's structureel te ondersteunen en te versterken.

Begeleiding jongeren naar werk
Jongeren, waarop de Aanpak Jeugdwerkloosheid zich primair richt, hebben echter een structurele achterstand op de arbeidsmarkt. Het kabinet heeft besloten de tijdelijke maatregelen om te zetten in structurele wet- en regelgeving en tot het moment dat het wetsvoorstel in werking is getreden (naar verwachting in 2025) worden de middelen, net als voorgaande jaren, gelijkelijk verdeeld over de arbeidsmarktregio's en verstrekt via een decentralisatie-uitkering

Participatie (IU)
Het betreft Rijksmiddelen voor de verhoging van het Wettelijk Minimum Loon voor medewerkers in de sociale werkvoorziening. Het UW heeft dit nodig om de gestegen loonkosten te kunnen dekken.

8. Levendige en gezonde stad

Vrijval restant compensatieregeling Voogdij 18+
Het restantbudget voor de loon en prijsontwikkelingen wordt verdeeld over de gemeenten en zodoende is er extra budget vrijgekomen in het gemeentefonds

Restant Hervorming Jeugd
Voor de hervormingsagenda Jeugd wordt het niet bestede budget vanuit VWS herverdeeld over het gemeentefonds.

Rijksvaccinatieprogramma
De maternale kinkhoestvaccinatie wordt toegevoegd aan de opsomming van vaccinaties in het Rijksvaccinatieprogramma (RVP).

Faciliteitenbesluit opvangcentra (DU)
In het faciliteitenbesluit is geregeld dat aan gemeenten die een opvangcentrum voor asielzoekers hebben jaarlijks door het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) een uitkering wordt verstrekt.

Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)
Het Rijk verstrekt aanvullende middelen voor maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden.

LHBT-emancipatiebeleid (DU)
Het Rijk stelt een bijdrage ter beschikking om lokaal lhbtiq+ emancipatiebeleid te voeren.
Einde lening inburgeringsplichtig (DU)
Het stelt een bijdrage ter beschikking voor het ondersteunen van Einde lening inburgeringsplichtig (ELIP's).

Pilot EU-burgers (DU)
Het Rijk geeft in de december circulaire een bijdrage voor 6 pilotgemeenten ten behoeve van de uitvoering van het Plan van Aanpak kwetsbare dakloze EU-burgers.

Aanpak discriminatie naar herkomst
De gemeente is voornemens inclusie in het onderwijs te bevorderen in de aanpak om discriminatie te voorkomen. Hiervoor ontvangt de gemeente van het Rijk een bijdrage ten behoeve van de inspanningen die zich richten op het voorkomen van discriminatie naar herkomst en het bevorderen van samenleven.

Meerkosten Oekraïne sociaal domein
Het kabinet heeft op 25 mei 2022 besloten om gemeenten te compenseren voor de extra kosten die zij ten aanzien van de Jeugdwet, de uitvoering van het basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg, het Rijksvaccinatieprogramma en het prenataal huisbezoek voor opgevangen Oekraïners.

Nederlands-Soedanese repatrianten
De uitkering is bedoeld voor gemeenten die betrokken zijn bij de zogenoemde nazorg van evacués uit Soedan.

Aanpak laaggeletterdheid (DU)
Ter vergroting van de regierol van gemeenten op de aanpak van laaggeletterdheid heeft het Rijk incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld.

Bijlage 1 | Planning uitvoering coalitieakkoord

- We geven in de Eerste Bestuursrapportage 2024 op hoofdlijnen inzicht in de planning voor het uitvoeren van het coalitieakkoord voor de periode tot 2026. Voor zover die planning nu bekend is. We beschrijven globaal de belangrijkste mijlpalen en in welk jaar en kwartaal we verwachten u deze mijlpalen aan te bieden. We hanteren daarvoor de indeling van het coalitieakkoord, voor herkenbaarheid en aansluitend op de vraag vanuit uw raad.

- Dit overzicht is niet uitputtend en geen opsomming van alles wat we doen. Het bevat alleen de grootste zaken die volgen uit de ambities die in het coalitieakkoord expliciet beschreven zijn en de ontwikkelingen per beleidsterrein. Ook is dit een vervolg op het overzicht in de Tweede Bestuursrapportage 2023. De mijlpalen die reeds zijn behaald in Q3 en Q4 2023 maken geen onderdeel meer uit van dit overzicht.

Onderdeel		Huidige planning	Initiële planning
Contact maakt de stad			
Herijking Samen stad maken		Q1 2024	Q4 2023
Raadsbrief Initiatievenfonds		Jaarlijks	Jaarlijks
1. We maken ons hard voor kansengelijkheid			
1.1 Wijk- en buurtaanpak	Nota wijk en buurtaanpak 2024 en verder	Q3 2024	Q3 2023
	Raadsbrief uitvoering nota wijk- en buurtaanpak 2024 en verder (versterken wijkorganisatie. Wijkwethouderschap en buurtagenda's)	Jaarlijks	Jaarlijks
	Voortgang Samen voor Overvecht	Jaarlijks	Jaarlijks
1.2 Bestaanszekerheid	Nota Nieuw Armoedebeleid (w.o. bestrijden van kinderarmoede en werkende armen, gezinstegoed U-pas, proef met ouderen in het OV, burgfunctionaris als vroegsignaleerder op scholen).	Q1 2024	Q4 2023
	Uitwerking wijkgericht werken Wenl (w.o. werkwinkel en werkmatchers in de wijk)	2024	2024
	Herziening participatiewet (bijdrage aan totstandkoming menswaardige bijstand en aanpalende wetgeving).	2024-2025	2024-2025
1.3 Arbeidsmarkt	Beleidsnota Werk en Participatie	Q1 2024	Q4 2023
	Evaluatie omscholingsregeling	Q2 2024	2023
	Nieuwe subsidieregeling Werk naar Werk (opvolger fonds Mismatch)	Q2 2024	2023
	Opschaling aanpak arbeidsmarkttekorten energietransitie in uitvoering	2024	2024
	Banenplan werkgevers in uitdrukkelijke verbinding met bestaande initiatieven zoals WSP, Actie-agenda banenafspraak, Marktgroepaanpak	2024	2024
1.8 Jeugd	Beleidsnota Jeugd	Q3 2024	Q4 2023
	Raadsbrief Uitgangspuntennotitie jongerenwerk (start nieuwe termijn in 2027)	2025	2025
1.9 Onderwijs	Kader Bibliotheek Utrecht	Q2 2024	Q2 2023

	Rijkspilot “School en Omgeving” - aanpak Rijke Schooldagen in Overvecht, Noordwest en Zuidwest	2023 - 2025	2023-2025
	Onderzoek lotingssystematiek overgang PO-VO (uitvoering schooljaar 2023-2024)	2023 - 2025	2023-2025
1.10 Vluchtelingen, asiel en integratie	Landelijke afspraken structurele Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV)	Te actualiseren	Q2 2023
2. We pakken de woningnood aan			
2.1 Volkshuisvesting en wonen	Uitwerking Financieringsconstructies wooncoöperaties & Fonds betaalbare koop	Q1 2024	Q4 2023
	Update Actieplan Middenhuur n.a.v. landelijk beleidskader middenhuur	2024	2024
	Aanpassing Huisvestingsverordening (‘groeimodel’)	2024	2024
	Volkshuisvestingsprogramma (product n.a.v. wet Regie op Volkshuisvesting)	2025	2025
2.2 Gebiedsontwikkeling	Actualisatie Nota Grondbeleid (i.r.t. actief grondbeleid)	Q1 2024	Q4 2023
	Aanpak gebiedsontwikkeling Lunetten Koningsweg	2024	Q4 2023
	Programmatisch vertrekpunt Rijnenburg	2024	2024
	Stedenbouwvisie	2024	2024
	Monitoring versnelling UPP en aanbevelingen verkenner voor samenwerking markt-gemeente	2025	2025
2.3 Bereikbaarheid	Uitvoeringsplan klimaatneutrale mobiliteit	Q4 2024	Q4 2023
	Plan van aanpak voetgangersnetwerk	Q1 2025	2023
	Projectbesluit over de eerste onderdelen van het ov-wiel met spaken (MIRT-verkenning ov en wonen)	Q4 2024	2024
3. We gaan de klimaatcrisis tegen			
3.1 Energie en klimaat	Plan van aanpak onderzoek Energieontwikkelbedrijf	Q3 2024	Q3 2023
	Planologische besluitvorming voor energielandschap in Rijnenburg en Reijerscop (ter inzage Q2 2023)	Q1 2024	Q3 2023
	Uitvoeringsplan Overvecht-Noord aardgasvrij	Q2 2024	Q4 2023
	Plan verduurzaming bedrijventerreinen	Q1 2024	Q4 2023
	Verdere uitvoering bestrijden energiearmoede	In uitvoering	2023
	Klimaatvisie	Q4 2024	2024
3.2 Groen en klimaatbestendige leefomgeving	Visie Stadswater (w.o. roeien)	Q2 2024	Q2 2023
	Omgevingsplanregels klimaatadaptatie en water (samenhang met invoering Omgevingswet)	Q3 2024	2023
	Visie en beleidsnota Ondergrond	2024	2024
3.3 Milieu en circulariteit	Beleidsnota Utrecht Circulair	Q2 2024	Q4 2023
	Actieplan Utrecht Circulair	2024	2024
4. We werken aan een levendige en leefbare stad			
4.1 Lokale economie	Locatieprofielen evenementen	Q1 2024	Q4 2023

	Rapportages ROM (jaarplan & jaarverslag)	Jaarlijks	Jaarlijks
	Actualisatie hotelbeleid	2024	2024
	Grootschalige evenementenlocatie	2025	2025
	Evaluatie Regionale Economische Agenda	2025	2025
4.3 Cultuur en erfgoed	Cultuurnota 2025-2028: aanvraagprocedure	2024	2024
	Cultuurnota 2025-2028: uitvoering	2025-2026	2025-2026
	Uitvoeringsnota cultuurparticipatie: uitvoering	2024-2026	2024-2026
	Uitvoeringsplan n.a.v. Nachtvisie	2024-2026	2024-2026
	Uitvoeringsnota culturele en creatieve huisvesting	2024-2026	2024-2026
4.4 Sport, spelen en bewegen	Herijking Utrechts Sportakkoord	Q2 2024	Q2 2023
	Beleidsnota binnensport (voorstel aanpassing kengetal binnensport)	2024	Q3 2023
	Realisatie 3 sporthallen (Berlijnplein, Bontekoelaan en tijdelijke sporthal Loevenhout), 2 kunstgrasvelden (Fletiomare Oost en sportpark Zuilen) en 1 hockeyveld (Rijnvliet)	Q1 2024	2023
	Realiseren diverse nieuwe openbare sport- en beweegvoorzieningen, toevoeging sportvelden en capaciteit i.r.t. ruimtelijke ontwikkelingen	2024-2026	2024-2026
	Oplevering zwembad Leidsche Rijn - Maximapark (planvoorbereiding start in 2023)	2026	2026
5. Uitvoering			
5.1 Publieksdienstverlening	Voortgangsbrief dienstverlening	Jaarlijks	Jaarlijks

Bijlage 2 | Budgetneutrale bijstellingen

Totaaloverzicht

x €1.000

Programma	2024	2025	2026	2027	2028
Betrouwbare overheid	-301	-101	-101	-101	-101
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	-109	-109	-109	-109	-109
Duurzame bereikbaarheid	-551	-958	-1.404	-1.547	-1.547
Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	-397	-397	-120	-120	-120
Veilige stad	16	16	-261	-261	-261
Kansrijk opgroeien	88	88	88	88	88
Levendige en gezonde stad	253	640	640	640	640
Algemene Middelen en Overhead	1.000	820	1.266	1.409	1.409

Mutatie 22595 - Opslag overheadsystematiek Invoer Betaald Parkeren

Als gevolg van het gefaseerd invoeren betaald parkeren nemen de apparaatslasten toe. Conform de overhead-systematiek die de gemeente hanteert wordt een deel begroot bij het programma Algemene Middelen & Overhead.

Stijging	Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	550.850
Daling	Duurzame bereikbaarheid	Autoparkeren Ruimte	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	-550.850
Stijging	Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	407.100
Daling	Duurzame bereikbaarheid	Autoparkeren Ruimte	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	-407.100
Stijging	Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	**Lasten**	Structureel vanaf	2026	446.200
Daling	Duurzame bereikbaarheid	Autoparkeren Ruimte	**Lasten**	Structureel vanaf	2026	-446.200
Stijging	Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	**Lasten**	Structureel vanaf	2027	142.600
Daling	Duurzame bereikbaarheid	Autoparkeren Ruimte	**Lasten**	Structureel vanaf	2027	-142.600

Mutatie 22626 - Actualisatie overhead begroting SB-W&S 2024

Mutatie betreft actualisatie overheadbegrotinng W&S 2024 inclusief aanvulling vanuit productbegroting ten behoeve van formatie-uitbreiding.

Stijging	Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	197.853
Daling	Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	-64.197
Daling	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Dagelijks Onderhoud	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	-120.000

Mutatie 24224 - Actualisatie werkbegroting Vergunningen Openbare Ruimte

Deze mutatie in de begroting is een uitwerking van het raadsbesluit (09-11-2023) over de Programmabegroting 2024, paragraaf 'Lokale heffingen'. De mutatie is budgettair neutraal en op basis van de verwachte aantallen vergunningen openbare ruimte.

Stijging	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Behandeling Vergunn. aavr. Openbare Ruimte	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	408.977
Stijging	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Behandeling Vergunn. aavr. Openbare Ruimte	**Baten**	Structureel vanaf	2024	200.346
Daling	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Behandeling Vergunn. aavr. Openbare Ruimte	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	-609.323

Mutatie 24248 - Utrecht Schone Stad actieplan

In 2022 is de zwerfafvalvergoeding gestopt. Per 2023 is hier een gedeeltelijke vervanging voor in de plaats gekomen in de vorm van de prullenbakkenvergoeding. Hiermee wordt voor een belangrijk deel het Actieplan Utrecht Schone Stad gefinancierd. Deze begrotingswijziging betreft een incidentele mutatie voor de periode 2024-2026. De vergoeding zal per 2026 opnieuw worden vastgesteld voor de daaropvolgende periode.

Stijging	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Dagelijks Onderhoud	**Lasten**	Incidenteel	2024	175.000
Daling	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Dagelijks Onderhoud	**Baten**	Incidenteel	2024	-275.000
Stijging	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Dagelijks Onderhoud	**Lasten**	Incidenteel	2025	175.000
Daling	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Dagelijks Onderhoud	**Baten**	Incidenteel	2025	-275.000
Stijging	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Dagelijks Onderhoud	**Lasten**	Incidenteel	2026	175.000
Daling	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Dagelijks Onderhoud	**Baten**	Incidenteel	2026	-275.000

Mutatie 24307 - Opheffen Facilitair Beheer MFA

De Multifunctionele accommodaties Waterwin, Voorn, 't Zand, Weidewereld, Nieuw Welgelegen en Hart van Noord zijn aangepast, waardoor iedere organisatie haar eigen domein heeft en binnen dat domein ook verantwoordelijk is voor alle facilitaire zaken. Het team MFA's Facilitair Beheer wordt per 1 juli 2024 opgeheven bij Stadsbedrijven en gaan de medewerkers over naar andere afdelingen binnen Stadsbedrijven. Daarnaast komt per 31 december 2024 ook de verrekeningen van de gezamenlijke dienstverlening te vervallen. Het budget voor ondersteuning hevelen we over van Stadsbedrijven naar de Vastgoedorganisatie Utrecht. Met deze wijziging verlagen wij voor 2024 incidenteel de lasten en baten met 0,225 miljoen euro en vanaf 2025 structureel de lasten en baten met 1,129 miljoen euro.

Stijging	Levendige en gezonde stad	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr.UVO	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	46.596
Stijging	Levendige en gezonde stad	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr.UVO	**Lasten**	Incidenteel	2024	113.893
Stijging	Levendige en gezonde stad	Facilitair beheer MFA's SB	**Lasten**	Incidenteel	2024	334.670
Stijging	Levendige en gezonde stad	Facilitair beheer MFA's SB	**Baten**	Incidenteel	2024	225.401
Stijging	Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	46.596
Stijging	Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	**Lasten**	Incidenteel	2024	122.183
Daling	Levendige en gezonde stad	Facilitair beheer MFA's SB	**Lasten**	Incidenteel	2024	-184.466
Daling	Levendige en gezonde stad	Binnenaccommodaties SB	**Lasten**	Incidenteel	2024	-122.183
Daling	Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	-93.192
Daling	Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	**Lasten**	Incidenteel	2024	-489.498
Stijging	Levendige en gezonde stad	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr.UVO	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	227.784
Stijging	Levendige en gezonde stad	Facilitair beheer MFA's SB	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	754.340
Stijging	Levendige en gezonde stad	Facilitair beheer MFA's SB	**Baten**	Structureel vanaf	2025	1.128.746

Stijging	Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	224.366
Daling	Levendige en gezonde stad	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr.UVO	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	-29.159
Daling	Levendige en gezonde stad	Facilitair beheer MFA's SB	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	-1.061.713
Daling	Levendige en gezonde stad	Binnenaccommodaties SB	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	-224.366
Daling	Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	-978.998

Mutatie 24328 - SPUK overlastgevende asielzoekers

Voor de periode 2023-2024 ontvangt de gemeente Utrecht een specifieke uitkering (SPUK) voor overlastgevende asielzoekers. Met deze mutatie verhogen we de lasten en baten incidenteel met 0,150 miljoen euro.

Stijging	Veilige stad	Veiligheid en zorg	**Lasten**	Incidenteel	2024	150.000
Daling	Veilige stad	Veiligheid en zorg	**Baten**	Incidenteel	2024	-150.000

Mutatie 24329 - SPUK Preventie met Gezag

Voor de periode 2023-2025 ontvangt de gemeente Utrecht additionele middelen vanuit de specifieke uitkering (SPUK) Preventie met Gezag ten behoeve van gecertificeerde instellingen (0,794 miljoen euro per jaar) en een loon en prijscompensatie (0,207 miljoen euro per jaar). Met deze mutatie verhogen we de lasten en baten incidenteel met 2,002 miljoen euro.

Stijging	Veilige stad	Grenzen stellen perspectief bieden	**Lasten**	Incidenteel	2024	1.001.000
Daling	Veilige stad	Grenzen stellen perspectief bieden	**Baten**	Incidenteel	2024	-1.001.000
Stijging	Veilige stad	Grenzen stellen perspectief bieden	**Lasten**	Incidenteel	2025	1.001.000
Daling	Veilige stad	Grenzen stellen perspectief bieden	**Baten**	Incidenteel	2025	-1.001.000

Mutatie 24330 - Subsidie ZonMW Samen erop af!

Voor de periode 2024-2027 ontvangt de gemeente Utrecht van het ZonMW een subsidie voor Grip en onbegrip; domein overstijgende samenwerking in hotspots en veiligheidsregio’s. Met als doel om de ondersteuning, opvang en zorg voor mensen met een samenloop van complexe langdurige problemen te verbeteren en knelpunten te verkleinen (Project Samen erop af!). Met deze mutatie verhogen we de lasten en baten incidenteel met 1,244 miljoen euro.

Stijging	Veilige stad	Veiligheid en zorg	**Lasten**	Incidenteel	2024	407.000
Daling	Veilige stad	Veiligheid en zorg	**Baten**	Incidenteel	2024	-407.000
Stijging	Veilige stad	Veiligheid en zorg	**Lasten**	Incidenteel	2025	311.000
Daling	Veilige stad	Veiligheid en zorg	**Baten**	Incidenteel	2025	-311.000
Stijging	Veilige stad	Veiligheid en zorg	**Lasten**	Incidenteel	2026	263.000
Daling	Veilige stad	Veiligheid en zorg	**Baten**	Incidenteel	2026	-263.000
Stijging	Veilige stad	Veiligheid en zorg	**Lasten**	Incidenteel	2027	263.000

Daling	Veilige stad	Veiligheid en zorg	**Baten**	Incidenteel	2027	-263.000

Mutatie 24331 - 1e berap Publiekzaken, NAT en LAA

Alle mutaties zijn budgettair neutraal. Op basis van de verwachte groei in de Naturalisatie leges verhogen we de baten. De Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) vergoeding is een structurele inkomstenbron van burgerzaken. Het opnemen van deze vergoeding in begroting zorgt voor een betere aansluiting met de realisatie.

Stijging	Betrouwbare overheid	Burgerzaken	**Lasten**	Incidenteel	2024	600.000
Stijging	Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	100.640
Stijging	Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	**Lasten**	Incidenteel	2024	200.000
Stijging	Betrouwbare overheid	Burgerzaken	**Baten**	Structureel vanaf	2024	-100.640
Stijging	Betrouwbare overheid	Burgerzaken	**Baten**	Incidenteel	2024	-800.000

Mutatie 24332 - Budgetoverheveling van OOV naar overhead

Als gevolg van de groei van formatie ten behoeve van onze meerjarige aanpak tegen de ontwrichtende effecten van drugs gerelateerde criminaliteit (Grenzen Stellen en Perspectief Bieden) hevelen wij 0,261 miljoen euro structureel over van het programma Veilige Stad naar het programma Algemene Middelen en Overhead.

Stijging	Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	261.000
Daling	Veilige stad	Grenzen stellen perspectief bieden	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	-261.000

Mutatie 24348 - Subsidies Wonen budget neutraal opvoeren

De gemeente heeft vanuit het Rijk Meerjarige regeling specifieke uitkeringen voor huisvesting aandachtsgroepen meerjaren ontvangen. Wij stellen voor de lasten en baten in de begroting aan te passen conform het verwachte uitgaven patroon over de jaren 2024 en 2025. Dit betreft de projecten: De Heem, Pagelaan, Munsterlaan en Wetering Zuid.

Stijging	Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Wonen	**Lasten**	Incidenteel	2024	2.182.000
Daling	Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Wonen	**Baten**	Incidenteel	2024	-2.182.000
Stijging	Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Wonen	**Lasten**	Incidenteel	2025	1.810.500
Daling	Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Wonen	**Baten**	Incidenteel	2025	-1.810.500

Mutatie 24353 - Herverdeling Energielasten 2024-2025 VRU Brandweerpanden

In de verwerking van de extra verwachten energielasten 2023 tot en met 2025 is er bij de verdeling geen rekening gehouden met de brandweerpanden (VRU). Met deze mutatie herijken wij de begrotingswijziging voor 2024 en 2025 en hevelen wij 0,277 miljoen euro over van Programma Openbare Ruimte en Groen naar Programma Veilig Stad.

Stijging	Veilige stad	Gemeenschappelijke Regeling	**Lasten**	Incidenteel	2024	277.000
Stijging	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Beheer en onderhoud algemeen	**Lasten**	Incidenteel	2024	154.000
Daling	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Programma Water en Riolering	**Lasten**	Incidenteel	2024	-384.000

Daling	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Huishoudelijke afvalinzameling	**Lasten**	Incidenteel	2024	-47.000
Stijging	Veilige stad	Gemeenschappelijke Regeling	**Lasten**	Incidenteel	2025	277.000
Stijging	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Beheer en onderhoud algemeen	**Lasten**	Incidenteel	2025	154.000
Daling	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Programma Water en Riolering	**Lasten**	Incidenteel	2025	-384.000
Daling	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Huishoudelijke afvalinzameling	**Lasten**	Incidenteel	2025	-47.000

Mutatie 24372 - Bijstelling eigen bijdrage BW

De eigen bijdrage Beschermd wonen zijn al jaren lager dan begroot, de begroting wordt nu op een reëel niveau gebracht zodat deze beter aansluit bij de werkelijke eigen bijdragen. Daarnaast zijn een aantal oude posten op de oude kostenplaats blijven staan en die worden hiermee ook op de juiste kostenplaats neergezet.

Stijging	Passende ondersteuning en opvang	Beschermd wonen / Beschermd Thuis	**Lasten**	Incidenteel	2024	27.000
Stijging	Passende ondersteuning en opvang	Beschermd wonen / Beschermd Thuis	**Baten**	Structureel vanaf	2024	5.061.592
Daling	Passende ondersteuning en opvang	Beschermd wonen / Beschermd Thuis	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	-3.452.592
Daling	Passende ondersteuning en opvang	Beschermd wonen / Beschermd Thuis	**Lasten**	Incidenteel	2024	-27.000
Daling	Passende ondersteuning en opvang	Beschermd wonen / Beschermd Thuis	**Baten**	Structureel vanaf	2024	-1.609.000
Stijging	Passende ondersteuning en opvang	Beschermd wonen / Beschermd Thuis	**Lasten**	Incidenteel	2025	2.539.000
Daling	Passende ondersteuning en opvang	Beschermd wonen / Beschermd Thuis	**Lasten**	Incidenteel	2025	-2.539.000
Stijging	Passende ondersteuning en opvang	Beschermd wonen / Beschermd Thuis	**Lasten**	Structureel vanaf	2026	2.503.000
Daling	Passende ondersteuning en opvang	Beschermd wonen / Beschermd Thuis	**Lasten**	Structureel vanaf	2026	-2.503.000

Mutatie 24375 - SPUK Bodem Spoedlocaties

Voor de periode 2024-2025 ontvangt de gemeente Utrecht een subsidie van het Rijk voor bodemopgaven van diverse locaties. Met deze mutatie verhogen we de lasten en baten incidenteel met 1,563 miljoen euro.

Stijging	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Bodem en ondergrond	**Lasten**	Incidenteel	2024	1.563.205
Daling	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Bodem en ondergrond	**Baten**	Incidenteel	2024	-1.563.205
Stijging	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Bodem en ondergrond	**Lasten**	Incidenteel	2025	25.000
Daling	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Bodem en ondergrond	**Baten**	Incidenteel	2025	-25.000

Mutatie 24377 - 1e Berap 24 VG Budg neutr wijz: Diverse projecten bij VG die met externe middelen worden gedekt (Vesta, Cultivate, Equal life, SPUK Lokale preventie akkoorden)

Van diverse meerjarige projecten waar externe dekking voor is, zijn kosten en baten nog niet opgenomen in de programma begroting. Het gaat om de projecten:
- Vesta (mentale gezondheid/veerkracht statushouders),
- Cultivate (gericht op stedelijk voedsel delende economie en impact),
- Equal Life (inzicht in welke factoren invloed hebben op de mentale gezondheid en cognitieve ontwikkeling van kinderen), en
- SPUK Lokale preventie akkoorden (onder meer activiteiten voor het rookvrij maken van openbare ruimtes, het creëren van een gezonde voedsel- en/of leefomgeving of het inzetten van voorlichtingsprogramma's over verantwoord alcoholgebruik).

Zowel de begrote kosten als baten worden opgenomen voor de resterende projectperiodes. In totaal wordt in de periode 2024 tot en met 2026 1,933 miljoen euro aan kosten en baten begroot.

Stijging	Levendige en gezonde stad	Utrecht stad waar inwoners gezond&veerk	**Lasten**	Incidenteel	2024	986.170
Daling	Levendige en gezonde stad	Utrecht stad waar inwoners gezond&veerk	**Baten**	Incidenteel	2024	-986.170
Stijging	Levendige en gezonde stad	Utrecht stad waar inwoners gezond&veerk	**Lasten**	Incidenteel	2025	712.425
Daling	Levendige en gezonde stad	Utrecht stad waar inwoners gezond&veerk	**Baten**	Incidenteel	2025	-712.425
Stijging	Levendige en gezonde stad	Utrecht stad waar inwoners gezond&veerk	**Lasten**	Incidenteel	2026	234.323
Daling	Levendige en gezonde stad	Utrecht stad waar inwoners gezond&veerk	**Baten**	Incidenteel	2026	-234.323

Mutatie 24383 - Overhevelen budget voormalig personeel

Met deze begrotingswijziging stellen wij voor om administratief technische redenen het budget van voormalig personeel over te hevelen van het product Strategie en Ruimtebrede kosten naar het product Bedrijfsmiddelen.

Stijging	Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Bedrijfsmiddelen	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	313.477
Daling	Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Strategie, Lobby en Stedelijke Sturing	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	-313.477

Mutatie 24389 - Overhevelen budget Omgevingswet

Vorig jaar is het budget Omgevingswet verdeelt naar de operationele, tactische en strategische keten. Deze verdeling behoeft bijstellen. Met deze wijziging stellen wij voor om 0,1 miljoen euro van de tactische keten over te hevelen naar de strategische keten.

Stijging	Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Strategie, Lobby en Stedelijke Sturing	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	100.000
Daling	Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Omgevingsrecht	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	-100.000

Mutatie 24392 - Dekkingsvoorstel persoonsgebonden budget naar samenwerkingsverband voor hoog-specialistische jeugd-gezinszorg in regio Utrecht (YEPH)

Begroting persoonsgebonden budget staat 1 miljoen euro hoger dan de huidige uitnutting. Dit wordt gecorrigeerd naar samenwerkingsverband voor hoog-specialistische jeugd-gezinszorg in regio Utrecht (YEPH).

Stijging	Kansrijk opgroeien	Essentiële functies	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	1.000.000
Daling	Kansrijk opgroeien	Overige aanvullende zorg	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	-1.000.000

Mutatie 24396 - Overhevelen budget uitvoeringskracht naar Cultuur

Bij het coalitieakkoord zijn structureel extra middelen toegekend voor de uitvoeringscapaciteit aan Ruimte en MO. Met dit bijsturingsvoorstel wordt budget voor 2 fte vanuit deze middelen overgeheveld naar het programma Cultuur. Hiermee wordt de dekking geregeld voor de uitvoeringskracht die nodig is om de ambitie ten aanzien van de extra vierkante meters aan betaalbare creatieve huisvesting en culturele voorzieningen in de stad te realiseren. In de RSU 2040 is vastgesteld dat culturele voorzieningen, als onderdeel van maatschappelijke voorzieningen, mee moeten groeien met de groei van de stad. Daarbij is ook rekening gehouden met werkruimte voor creatieve makers in de stad. Het coalitieakkoord onderschrijft deze ambitie, waarbij de nadruk is gelegd op het toevoegen van culturele voorzieningen in de wijken en ook budget is vrijgemaakt om betaalbare huisvesting voor creatieve makers te realiseren. Hierbij is echter nog geen rekening gehouden met de uitvoeringskracht die hiervoor nodig is. In de samenwerking tussen Cultuur als beleidsveld, VGU en Ruimte is naast de inzet van de sociaal architecten ook specifieke projectmedewerkerscapaciteit nodig om projecten inhoud te geven en daadwerkelijk te kunnen realiseren.

Stijging	Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	217.530
Daling	Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Strategie, Lobby en Stedelijke Sturing	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	-54.382
Daling	Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Gebiedsmanagement	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	-54.383
Daling	Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	-108.765

Mutatie 24397 - Overhevelen budget voor Samen Stad Maken

Met deze wijziging stellen wij voor budget van het product Gebiedsmanagement over te dragen naar het product Strategie en Ruimtebrede kosten. De werkzaamheden voor Samen Stad Maken zijn namelijk overgeheveld van Gebiedsmanagement naar Strategie.

Stijging	Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Strategie, Lobby en Stedelijke Sturing	**Lasten**	Incidenteel	2024	150.643
Daling	Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Gebiedsmanagement	**Lasten**	Incidenteel	2024	-150.643
Stijging	Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Strategie, Lobby en Stedelijke Sturing	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	159.079
Daling	Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Gebiedsmanagement	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	-159.079

Mutatie 24406 - Overheveling budget groeikader van VGU naar MO

Bij de Voorjaarsnota 2023 is een budget voor investeringen die samenhangen met groei toegekend aan samenleven en sport. Dit budget hoort echter gereserveerd te worden voor ondersteuning op maat. Bij de 1e bestuursrapportage 2024 wordt het budget overgeheveld naar het juiste programma en de juiste doelstelling.

Stijging	Levendige en gezonde stad	Samenlevingsinitiatieven	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	153.282
Stijging	Levendige en gezonde stad	Informele ondersteuning, vrijwilligerswerk	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	121.154
Stijging	Levendige en gezonde stad	berap	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	93.123
Stijging	Kansrijk opgroeien	Jongerenwerk	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	88.441
Daling	Levendige en gezonde stad	Binnenaccommodaties UVO	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	-456.000

Mutatie 24407 - Overhevelen kapitaallastenbudget van VGU naar SB en Sport

Bij vastgoed zijn budgetten gereserveerd voor ventilatiemaatregelen voor panden van stadsbedrijven en voor sportvoorzieningen. Bij de 1e bestuursrapportage 2024 worden deze budgetten overgeheveld naar het juiste programma en de juiste doelstelling.

Stijging	Levendige en gezonde stad	Binnenaccommodaties UVO	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	137.270
Stijging	Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	72.629
Daling	Levendige en gezonde stad	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr.UVO	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	-209.899

Mutatie 24417 - actualisatie ondergrond

Middels deze begrotingswijziging worden de verwachte baten en lasten voor de werkzaamheden in de ondergrond geactualiseerd. Er wordt meer in de ondergrond gewerkt door externe partijen. De gemeente ontvangt hiervoor een vergoeding, waar lasten voor het herstel tegenover staan. Het verschil wordt vervolgens ondergebracht bij het team groen en ondergrond.

Stijging	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Beheer Wegen, Constructies & Installatie	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	1.100.000
Stijging	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Beheer Openbaar Groen en (Openlucht) Rec	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	450.000
Daling	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Beheer Wegen, Constructies & Installatie	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	-450.000
Daling	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Beheer Wegen, Constructies & Installatie	**Baten**	Structureel vanaf	2024	-1.100.000

Mutatie 24423 - Subsidie Verstrekken isolatievouchers

Voor 2024 ontvangt de gemeente Utrecht een subsidie van de provincie voor het verstrekken van isolatievouchers. Met deze mutatie verhogen we de lasten en baten incidenteel met 0,138 miljoen euro.

Stijging	Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Lasten**	Incidenteel	2024	137.534
Daling	Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Baten**	Incidenteel	2024	-137.534

Mutatie 24427 - Actualisatie Afvalstoffenheffing 2024 P6425

Deze mutatie in de begroting is een uitwerking van het raadsbesluit 2023 nummer 123, waarbij de tarieven afvalstoffenheffing 2024 zijn vastgesteld. Middels deze mutatie worden de bedragen bij de nieuwe tarieven in de begroting voor 2024 verwerkt.

Stijging	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Inzamelen en afvoeren van afval	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	1.233.419
Stijging	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Inzamelen en afvoeren van afval	**Baten**	Structureel vanaf	2024	5.924.751
Daling	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Inzamelen en afvoeren van afval	**Lasten**	Structureel vanaf	2024	-489.574
Daling	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Inzamelen en afvoeren van afval	**Baten**	Structureel vanaf	2024	-6.668.596

Mutatie 24430 - Subsidies Gebiedsplan Bodem

Voor de periode 2024-2025 ontvangt de gemeente Utrecht een subsidie van het Rijk voor gebiedsgericht grondwaterbeheer. Met deze mutaties verhogen we de lasten en baten incidenteel met 3,537 miljoen euro in 2024, en 1,601 miljoen euro in 2025.

Stijging	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Bodem en ondergrond	**Lasten**	Incidenteel	2024	3.536.274
Daling	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Bodem en ondergrond	**Baten**	Incidenteel	2024	-3.536.274
Stijging	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Bodem en ondergrond	**Lasten**	Incidenteel	2025	1.601.298
Daling	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Bodem en ondergrond	**Baten**	Incidenteel	2025	-1.601.298

Mutatie 24431 - Subsidies Griftpark

Voor de periode 2024-2025 ontvangt de gemeente Utrecht subsidies van het Rijk voor verschillende bodemprojecten in het Grifpark. Met deze mutaties verhogen we de lasten en baten incidenteel met 2,395 miljoen euro in 2024 en 0,333 miljoen euro in 2025.

Stijging	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Bodem en ondergrond	**Lasten**	Incidenteel	2024	2.394.660
Daling	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Bodem en ondergrond	**Baten**	Incidenteel	2024	-2.394.660
Stijging	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Bodem en ondergrond	**Lasten**	Incidenteel	2025	332.893
Daling	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Bodem en ondergrond	**Baten**	Incidenteel	2025	-332.893

Mutatie 24432 - Subsidies Bodem buitenproportionele opgaven

Voor 2024 ontvangt de gemeente Utrecht subsidies van het Rijk voor verschillende buitenproportionele opgaven (waaronder PFAS, diffuus verspreid lood, en niet-genormeerde stoffen). Met deze mutatie verhogen we de lasten en baten incidenteel met 0,523 miljoen euro.

Stijging	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Bodem en ondergrond	**Lasten**	Incidenteel	2024	522.654
Daling	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Bodem en ondergrond	**Baten**	Incidenteel	2024	-522.654

Mutatie 24434 - Subsidie doorontwikkeling Nedereindseplas

Voor 2024 ontvangt de gemeente Utrecht een subsidie van het Rijk voor de procesbegeleiding bodemdoorontwikkeling Nedereindseplas. Met deze mutatie verhogen we de lasten en baten incidenteel met 0,143 miljoen euro.

Stijging	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Bodem en ondergrond	**Lasten**	Incidenteel	2024	143.284
Daling	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Bodem en ondergrond	**Baten**	Incidenteel	2024	-143.284

Mutatie 24442 - Uitvoeringskosten klimaatakkoord CDOKE

Vanuit de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat en energiebeleid zijn middelen beschikbaar gesteld voor de apparaatskosten die gemaakt worden voor het implementeren laadinfrastructuur. Dit betreft 0,707 miljoen euro voor de jaren 2024 t/m 2025. Hierover is besloten bij de besluitvorming over het Meerjaren Perspectief Ruimte 2023. De verwerking van deze middelen wordt nu juist verwerkt in de gemeentelijke begroting.

Stijging	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Aanpak Luchtkwaliteit en Emissieloos vervoer	**Lasten**	Incidenteel	2024	352.000
Daling	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Aanpak Luchtkwaliteit en Emissieloos vervoer	**Baten**	Incidenteel	2024	-352.000
Stijging	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Aanpak Luchtkwaliteit en Emissieloos vervoer	**Lasten**	Incidenteel	2025	355.000
Daling	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Aanpak Luchtkwaliteit en Emissieloos vervoer	**Baten**	Incidenteel	2025	-355.000

Budgettair neutraal	Levendige en gezonde stad	Accommodaties beleid en ontwikkeling	Incidenteel	2024	

Mutatie 24670 Financiering geluidswal

In 2017 is in de Voorjaarsnota besloten om de toen geraamde opbrengst van de grondverkoop van een perceel van het crossterrein op Lage Weide van € 200.000 in te zetten als bijdrage aan financiering van de geluidswerende geluidswal. Door vertraging in de totstandkoming van de geplande asfaltcentrale en bijbehorende ontsluiting is het tot op heden niet gelukt invulling te geven aan de het besluit. In verband met gestegen grondprijzen is de opbrengst inmiddels gestegen tot € 386.000. Tegelijkertijd zijn de kosten voor een geluidswal met dezelfde omvang gestegen na overleg met betrokkenen en om o.a. aan de vergunningseisen te voldoen. Het uitgangspunt van budget neutrale financiering is hetzelfde gebleven als bij besluitvorming in Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2017.

Stijging	Levendige en gezonde stad	Accommodaties beleid en ontwikkeling	**Lasten**	Incidenteel	2024	386.000
Daling	Levendige en gezonde stad	Accommodaties beleid en ontwikkeling	**Baten**	Incidenteel	2024	-386.000

Bijlage 3 | Instellen reserves

Reserve gebruikersinvesteringen Culturele voorziening Leidsche Rijn

Format	Toelichting
Naam	Gebruikersinvesteringen Culturele voorziening Leidsche Rijn
Aard reserve	Bestemmingsreserve
Registratienummer	5013537014
Programma	Cultuur
Doel	Incidentele dekking van de kosten gebruikersinvesteringen culturele voorzienig Leidsche Rijn
Ingangsdatum	1.1.2022
Stortingsplan	1,35 miljoen euro in 2022 en 1,15 miljoen euro in 2023
Bestedingsplan	2,5 miljoen euro in 2026 (voorlopig o.b.v. begrote onttrekking)
Opheffingsdatum	01.01.2028 (was 01.01.2026)
Reikwijdte	-
Rente	n.v.t.

Reserve inburgering

Format	Toelichting
Naam	Reserve inburgering
Aard reserve	Bestemmingsreserve
Registratienummer	5013534020
Programma	Ondersteuning op maat (doel: nieuwkomers)
Doel	Het instellen van een bestemmingsreserve inburgering is nodig om de kosten voor de vertraagde instroom de aankomende jaren op te kunnen vangen en inburgeraars te begeleiden conform de aanpak zoals beschreven in de Nota van uitgangspunten inburgering.
Ingangsdatum	Datum van het getekende raadsbesluit
Stortingsplan	Eenmalig 1,1 miljoen euro in 2024
Bestedingsplan	De kosten van begeleiding slaan door vertraagde instroom in latere jaren neer. Het is onzeker in welk jaar de kosten zich gaan voordoen. Deze mensen gaan de komende jaren wel starten met hun inburgering.
Opheffingsdatum	Verwachting 1 januari 2028
Reikwijdte	1,1 miljoen euro
Rente	Niet van toepassing

Reserve Personeelskosten bezuinigingen

Format	Toelichting
Naam	Personeelskosten bezuinigingen
Aard reserve	Bestemmingsreserve
Registratienummer	n.t.b.
Programma	Overhead
Doel	Frictiekosten die naar verwachting ontstaan door de concrete bezuinigingen en de hervormingsbezuinigingen
Ingangsdatum	11.7.2024
Stortingsplan	5 miljoen euro in 2024
Bestedingsplan	n.t.b.
Opheffingsdatum	-
Reikwijdte	-
Rente	n.v.t.

Reserve Implementatie en uitvoering hervormingsbezuinigingen

Format	Toelichting
Naam	Implementatie en uitvoering hervormingsbezuingingen
Aard reserve	Bestemmingsreserve
Registratienummer	n.t.b.
Programma	Overhead
Doel	Om de hervormingsbezuinigingen mogelijk te maken zullen we moeten investeren aan de voorkant. Dit gaat om kosten voor het programmateam, inhuur van specifieke expertise (zoals benchmarking en onderzoeken) en eventueel implementatiekosten van de maatregelen.
Ingangsdatum	11.7.2024
Stortingsplan	2,5 miljoen euro in 2024
Bestedingsplan	n.t.b.
Opheffingsdatum	-
Reikwijdte	-
Rente	n.v.t.

Reserve Tarieven sportaccommodaties

Format	Toelichting
Naam	Tarieven sportaccommodaties
Aard reserve	Bestemmingsreserve
Registratienummer	n.t.b.
Programma	Levendige en gezonde stad
Doel	Om fricties bij de structurele verhoging van de tarieven op te kunnen vangen.
Ingangsdatum	11.7.2024
Stortingsplan	5 miljoen euro in 2024
Bestedingsplan	n.t.b.
Opheffingsdatum	-
Reikwijdte	-
Rente	n.v.t.

Reserve Werken naar werk

Format	Toelichting
Naam	Werken naar werk
Aard reserve	Bestemmingsreserve
Registratienummer	n.t.b.
Programma	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Doel	Middelen die bijdragen aan het stimuleren van omscholing naar een beroep in een kansrijke sector (ict, zorg, bouw & techniek, onderwijs of circulariteit)
Ingangsdatum	11.7.2024
Stortingsplan	1,2 miljoen euro in 2024
Bestedingsplan	n.t.b.
Opheffingsdatum	-
Reikwijdte	-
Rente	n.v.t.

Bijlage 4 | Geheime bijlagen

GEHEIM A Investeringsprojecten Ontwikkelen en wonen voor iedereen
GEHEIM B Investeringsprojecten parkeren

Colofon

Voorjaarsnota 2024

Uitgave
Gemeente Utrecht

Informatie
Gemeente Utrecht
Bedrijfsvoering- en Strategienetwerk
Afdeling FIJ
Postbus 16200
3500 CE Utrecht
www.utrecht.nl
Finutrecht@utrecht.nl